

VADNAI SZABOLCS

COMMODORE 16

PROGRAMOZÓI ZSEBKÖNYV

Felelős szerkesztő: Tarr Kálmánné

Lektor: Rácz Mihály

Kiadványmenedzser: Békés Tamás

Műszaki szerkesztő: Dévényi Erika

(C) NOVOTRADE RT.

A kiadásért felel a NOVOTRADE RT igazgatója

A kiadványt
az 1969 évi III. törvény 13. és a 18. első bekezdése alapján
tilos
bármilyen módon sokszorosítani és a sokszorosítást
terjeszteni

A szerkesztési munkák
COMMODORE 64 számítógépen
EASY SCRIPT szövegszerkesztővel
MPS 801 mátrixprinterrel
készültek

ISBN 963 02 4603 1

AGROEPSZER GT.
OKISZ LABOR NYOMDA

	oldal
BEVEZETÉS	3
JELÖLÉSEK ES KONVENCIÓK	3
BASIC	
1. SZINTAKTIKUS ELEMÉK ES REPRESENTÁCIÓJUK	4
1.1. Szintaktikus elemek	
1.2. Az ismertetett elemek memóriabeli reprezentációja	
1.3. A BASIC-Programok tárolásával kapcsolatos főbb memóriacímek	5
2. A BASIC 3.5 ALAPUTASÍTÁSAI	6
2.1. Deklaratív utasítások	
2.2. Értékadó utasítások	
2.3. Programszervező utasítások	
3. FÜGGVÉNYEK	7
3.1. Matematikai függvények	
3.2. Karakter és stringkezelő függvények	
3.3. Memóriakezelő függvények	
3.4. Grafikus függvények	
3.5. Egyéb függvények	
4. RENDSZERVÁLTOZÓK	8
5. GRAFIKUS ALKALMAZÁSOKAT SEGÍTŐ UTASÍTÁSOK	
6. RENDSZER-FUNKCIÓK	
7. PROGRAMOZÁSI SEGÉDESZKÖZÖK	
8. PERIFÉRIÁK KEZELÉSE, ADAT BE ES KIVITEL	9
8.1. Speciális I/O utasítások Programok be és kivitelére	
8.2. Az utasítások általános formája	
8.3. Az I/O utasítások által használt legfontosabb címek	10
9. BILLENTYŰZET	11
9.1. Beolvasás billentyűzetről	
9.2. A billentyűzet működésével kapcsolatos főbb memóriahelyek	
9.3. A billentyű-mátrix	
9.4. A funkcióbillentyűkhöz alapértelmezésben rendelt szövegek	
10. A KÉPERNYŐ	12
10.1. Alfánumerikus képernyő	
10.1.1. Karakteres üzemmódok és beállításuk	
10.1.2. Kiírás képernyőre	13
10.1.3. Speciális karakterek a képernyő-kárp szerkesztéséhez	
10.1.4. Escape-szekvenciák	14
10.1.5. Alfánumerikus képernyő használatával kapcsolatos címek	
10.2. Grafikus képernyő	15
10.2.1. Grafikus üzemmódok	
10.2.2. Grafikus üzemmódok kiválasztása	
10.2.3. Grafikus/rajzoló utasítások	16
10.2.4. Szövegkezelés grafikus módban	
10.2.5. SPRITE-ok	
11. LEMEZ I/O (VC1541 egység)	17
11.1. A lemezegység Parancsai	
11.1.1. A BASIC 3.5 lemez-Parancsai	
11.1.2. A BASIC 2.0 lemez-Parancsszövegei	18
11.2. Szekvenciális file-ok kezelése	
11.3. Random (közvetlen elérésű) file-ok kezelése	19
11.4. Fizikai-blokk kezelő utasítások	20
11.5. Relatív file-ok kezelése	
11.6. Floppy-memória kezelése	21
12. NYOMTATÓ (VC1525 / MPS801 / MPS803 mátrixPrinter) KEZELÉSE	22
12.1. Kiírás nyomtatón - I/O utasítások	
12.2. Nyomtatás-vezérlő karakterek	23
13. RS232 INTERFACE HASZNÁLATA	24
13.1. I/O utasítások	
13.2. Az RS232 állapotregiszterben megjelenő státuszok	25
13.3. RS232 memória-címek	
14. KAZETTÁS SZALÁGEGYSÉG KEZELÉSE	26
14.1. A szalagos file-ok szerkezete	
14.2. I/O utasítások	27
14.3. Speciális I/O-k (Program tárolása/betöltése)	
14.4. Fontosabb memóriacímek	
15. BOTKORMÁNY	28
15.1. A botkormány használata	
15.2. Felhasznált memóriarekeszek (TED regiszterek)	
16. HANG-KIMENET KEZELÉSE	29
16.1. Általános információk	
16.2. Az előállított hang jellemzői	
16.3. A hanggenerátorok (oszcillátorok) megszólaltatása	30
16.4. Frekvenciaadatok	31

GRAFIKA

1. GRAFIKUS LEHETŐSÉGEK	32
1.1. A TED grafikus regisztereinek kiosztása	
1.2. Választható üzemmódok	33
2. KARAKTERES ÜZEMMÓD	
2.1. Standard mód	34
2.2. User mód	
2.3. 256 karakteres mód	35
2.4. Többszín mód	
2.5. Bővített háttérszín mód	
3. NAGYFELBONTÁSÚ GRAFIKA	36
3.1. Standard mód	
3.2. Többszín mód	37
4. EGYEB GRAFIKUS LEHETŐSÉGEK	
4.1. SPRITE-ok (MOB-OK)	
4.2. Scrollin9 (görgetés)	
4.2.1. Karakter szintű scroll (karakteres képernyőn)	
4.2.2. Finom (Pontszintű) scroll	
4.3. Képernyő elsötétítése	38
4.4. TED leállítása	39
4.5. NTSC szabványú videojel előállítása	
4.6. Színárnyalatok	
4.7. Villogás	
4.8. Speciális képernyő-kezelés	40

GÉPI-KÓDÚ PROGRAMOZÁS

1. GÉPI-KÓDÚ UTASÍTÁSOK	41
2. PÁRHUZAMOS TÁBLÁZATOK	43
3. A KERNAL	44
3.1. KERNAL táblázatok	
3.2. KERNAL rutinok	
3.3. KERNAL státuszok	46
4. GÉPI-KÓDÚ RUTINOK HASZNÁLATA BASIC PROGRAMOKBÓL	47
4.1. BASIC Programok kezelésével kapcsolatos memóriacímek	
4.2. Szabadon felhasználható területek	48
4.3. A BASIC interpreter és a KERNAL főbb user-belépési pontjai	49
4.4. RAM és ROM olvasó rutinok	50
4.5. Rutinhívás és Paraméterátadás BASIC Programból	
4.5.1. A POKE és PEEK használata	
4.5.2. BASIC szöveg kezelése gépi-kódú rutinokból	51
4.5.3. Lebegőpontos műveletek gépi-kódban	
4.5.4. Példák a fenti rutinok felhasználására	52
5. A MEMÓRIA KEZELÉSE	53
6. KÜLSŐ CSATLAKOZÓK	54

A TEDMON MONITOR HASZNÁLATA 55

FÜGGELÉK

A. SZÍNKÓDOK	56
B. SZÍNKOMBINÁCIÓK	
C. A LENYOMOTT BILLENTYŐ KÓDJA (LOC. 198 / \$C6 TARTALMA)	
D. ASCII KARAKTEREK(decimális táblázat)	57
E. HEXADECIMÁLIS-DECIMÁLIS KONVERZIÓ	58
F. KÉPERNYŐ (SCREEN) KÓDOK	59
G. BASIC KULCSSZAVAK, RÖVIDÍTÉSEK ÉS TOKENJEIK	60
H. A MÁGNESLEMEZ MINT ADATHORDOZÓ	62
H.1. A katalógus (directory)	
H.2. File-ok	63
I. A LEMEZELEGYSÉG HIBASTATUSZAI	64
J. PROGRAMOZÁSI PÉLDÁK	65
J.1 Várakozás billentyű leütésére a WAIT utasítás felhasználásával	
J.2. Példák a billentyűpuffer használatára	
J.3. BASIC-gépi-kód interface (Pszudoregiszterek használata)	
J.4. A raszter-interrupt felhasználása	66
J.5. BASIC szöveg feldolgozása gépi-kódból	
K. A ROM ÉS A RAM TERKEPE	68
L. FELHASZNALT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM A COMMODORE 16-HOZ	76

BEVEZETÉS

E zsebkönyv készítésekor - C64-hez készült elődjéhez hasonlóan - azt tűztük ki célul, hogy az egyébként igen sokat tudó C16 hatékony használatához szükséges minden lényeges információt összegyűjtsünk és sűrített, de mégis áttekinthető és könnyen kezelhető formába foglalva tegyük hozzáférhetővé.

Lehetőleg kerüljük a hasonló jellegű könyveknél megszokott abc-rendben történő felsorolást, helyette a logikai sorrendű tematikus tárgyalást alkalmaztuk, olyan könnyen kezelhető egységekben, amelyek a hozzájuk tartozó adatokkal együtt is áttekinthetőek mindenki számára. A gyorsabb tájékozódás érdekében az éppen tárgyalt téma rövid és hosszabb címét a lapok jobb illetve bal felső sarkában külön is feltüntettük.

Referencia-könyv jellege ellenére ott, ahol úgy éreztük, hogy a száraz információ önmagában nem sokat mond, de frappáns és rövid példával jól érzékeltethetjük a dolog lényegét, kisebb kódrészleteket is bevettünk az anyagba. Sok esetben azonban be kellett érniünk azzal a meggondolással, hogy aki az adott információt használni akarja, az tudni fogja, mi az és mire használható.

JELÖLÉSEK ÉS KONVENCIÓK:

A szintaxis-leírásokban szereplő nagybetűs részek BASIC-kulcsszavak, vagy más okból kötött formájú szintaktikus elemek, azaz változtatás nélkül használandók. (Megjegyzendő, hogy a BASIC kulcsszavak nagy része beépítésnél ennek ellenére rövidíthető, ld. G. FÜGGELÉK). A kisbetűvel szereplő részek jelölések, és értelemszerűen behelyettesítendők be. Ott, ahol az alábbi egyszerű jelölések önmagában való alkalmazása a kötelező elválasztójelek hiánya vagy egyéb ok miatt értelemzavaró lenne, a jelöléseket (az értelemszerű behelyettesítésekor elhagyandó) < > jelek közé zárjuk.

Az alkalmazott rövidítések és jelek:

Szintaktikus elemek:

- konst - konstans (állandó)
- vált - változó
- kif - kifejezés, azaz: konstans, változó vagy kifejezés
- dummy - tetszőleges aktuális értékű változó vagy konstans (egyes függvények argumentumaként)
- [elem] - opcionális szintaktikus elem (változó, kifejezés, stb.) (az alapértelmezésszerű értéket széles betűvel szedtük)
- [elem<delim>...] - tetszőleges számban ismételt elem (<delim> az elemek között alkalmazandó elválasztójel)
- lista - [elem,...] (szintaktikus elemek vesszővel elválasztott sorozata)

A fenti fogalmak módosítására, ill. szűkítésére módosító jelek előzhetnek meg a fogalmat:

- l - logikai, pl: lkif = logikai kifejezés, értéke TRUE/FALSE
- b - byte, azaz 0-255 értékészletű numerikus, egész
- c - cím, azaz 0-65535 értékészletű numerikus, egész

Bizonyos esetekben a módosítót az elemhez hátulról ragasztjuk, a BASIC-típusjelölésnek megfelelően:

- % - egész, (pl: vált%) [-32768,32767] értékészlettel
- \$ - fűzér (szöveg,string), azaz pl: konst\$ - "szöveg" (szövegonstans idézőjelek között) v. kif\$ - lehet szövegonstansok és/vagy szövegváltozók "+" operátorral összefűzött sorozata, stb.
- # - numerikus (szám)

Egyéb jelölések (megjegyzés rovartban)

- o - opcionális, nem kötelező a használata
- f - függvény
- p - csak Program-módban használható
- d - csak direkt-módban - sorszám nélkül - adható ki

1. SZINTAKTIKUS ELEMEK ÉS REPRESENTÁCIÓJUK:1.1 Szintaktikus elemek

Konstansok:

e^gészek: [-32768,32767] értékészletű e^gész számok
 lebe^gőPontos számok:
 decimális Pontot és/vagy E-t(exPonens részt) tartal-
 mazó számok. (A fenti tartományon kívül eső e^gészek is
 így tárolódnak). Abszolút értékük 2.9387E-39 és
 1.70141E+38 közé esik.
 szöve^g/karakter konstansok:
 karaktensorozat idézőjelek közé zárva (max. 255 kar.)
 logikai: igaz = -1 hamis = 0

Változók:

Nevük első karaktere csak betű, a többi alfanumerikus karakter lehet. Ezt követheti az egyes típusokra kötelező típusjel. A név első két karaktere és az esetleges típusjel (%,\$) azonosítja őket. A teljes hossz max. 255, és be^gyazva sem tartalmazhat BASIC alap^göt!

Mindhárom típusban me^gen^gedett skalár és tömbváltozók használata. Tömbváltozók esetében a változó nevét zárójelek között a DIM utasításban deklarált számú index követi, egymástól vesszővel elválasztva.

lebe^gőPontos(valós) változók: nincs típusjel
 e^gész változók típusjele: %
 szöve^g(string) és karakterváltozók típusjele: \$

Kifejezések:

Konstansok és/vagy változók és/vagy függvények között a típusnak me^gfelelő o^gperátorokkal kijelölt művelettel, az utasítás vé^grehajtása során kiszámításra kerülő érték. A műveletek Prioritásuk sorrendjében hajtódnak vé^gre, azonos szint esetén balról-jobbra.

O^gperátorok (Prioritási sorrendben):

aritmetikai: () ↑ * / + -
 string: + (konkatenálás)
 relációs: = <> < > <= >= => =< (azonos szintűek)
 logikai: NOT AND OR

Utasítások:

Kötött formájú karaktensorozatok (kulcsszavak), előírt Paraméterekkel/o^gperandusokkal kie^gészítve, amelyek vagy a Program vé^grehajtását, vagy az o^gperációs rendszer tevékenységét írják elő, illetve vezérlik.

Utasítássor:

Sorszámmal kezdődő utasítássorozat, max. 80 karakter hosszban. Az utasításokat kettősponttal kell elválasztani. A kulcsszavakban szóköz nem lehet, de a kulcsszavak, nevek és o^gperátorok közötti szóközök szükségtelenek. A kulcsszavak rövidítése me^gen^gedett, lsd. G. FÜGGELÉK

Parancssor:

Sorszám nélkül be^gépelt utasítás, amelyet a RETURN beütésekor az interpreter azonnal vé^grehajt. Egyes BASIC-elemek (ld. ott) csak Program-módban használhatók, mások (Pl. MONITOR,NEW) mellékhatásuk miatt főle^g Parancs-módban használatosak.

1.2. Az ismertetett elemek memóriabeli reprezentációja:

konstansok :

e^gészek : két byte (high,low)
 valósak : 5 byte
 szöve^g/karakter : 3byte+1byte/karakter

változók :

egészek : 2(név)+2(érték:Hi,Lo)+3(üres) byte
 valóság : 2(név)+1(exPonens)+4(mantiasza) byte
 szöveg : 2(név)+1(hossz)+2(Pointer)+2(üres) byte
 függvény : 2(név)+2(def.Ptr)+2(vált.Ptr)+1(üres) byte

Pointer(Ptr): belső felhasználó cím (nincs BASIC megfeleltetés). A gépi-kódú Programozás konvenciói szerint a teljes 64 Kb-os címtartományt leíró 2 byte közül az első az alacsonyabb (low,lo), a második a magasabb helyértékű (high,hi) biteket tartalmazza.

tömbök : 5byte(név)+2byte*dimenziószám+
 +elemszám* 2byte (ha integer)
 5byte (ha valós)
 3byte+1byte/karakter (ha szöveg)

BASIC-kulcsszavak és operátorok:

1 byte-os kódok (token-ek)

utasításson:

2 byte (link address lobyte/hibyte) : köv. sor címe
 2 byte (sorszám lobyte/hibyte) : bináris szám (1-63999)
 n byte (max.79) BASIC-szöveg (tokenek, szóközök, stb)
 1 byte (0) sor-vége jel

Program-vége:

3 byte (sor-vége:0 + link-address: 00)

A fentiek alapján a BASIC Program mérete csökkentésének eszközei, szükség esetén:

- több utasítás írása egy sorba (kevesebb sorszáma van szükség)
- BASIC kulcsszavak rövidítése (fenti cél érdekében)
- rövid változónevek használata
- többször használt konstans helyettesítése változóval
- konstans-táblázatok DATA-ként való tárolása
- ahol lehet, egész-típusú tömbök használata
- TAB, SPC használata a kurzor Pozicionálására
- szóközök elhagyása (csak végszükség esetén, de gyorsít is)
- REM utasítások törlése (csak végszükség esetén, de gyorsít is)
- overlay használata (lásd J.2)

1.3. A BASIC-Programok tárolásával kapcsolatos főbb memóriacímek:

(lásd még GEPIKÓD-fejezet, 4. Pont)

BASIC Program kezdőcíme (Pointer)	TXTTAB	43,44	\$2b,\$2c
BASIC által használt legnagyobb cím	MEMSIZ	55,56	\$37,\$38
Kürens BASIC-sor sorszáma	CURLIN	57,58	\$39,\$3a
Előző BASIC-sor sorszáma	OLDLIN	601,602	\$259,\$25a
CONT visszalépési sorszám (Ptr)	OLDTXT	603,604	\$25b,\$25c
BASIC változók kezdőcíme (Pointer)	VARTAB	45,46	\$2d,\$2e
Kürens BASIC-változó neve	VARNAM	69,70	\$45,\$46
Kürens BASIC-változó adat címe (Ptr)	VARPNT	71,72	\$47,\$48
BASIC tömbök kezdőcíme (Pointer)	ARYTAB	47,48	\$2f,\$30
Szabad memória kezdőcíme (Pointer)	STREND	49,50	\$31,\$32
String-tárolóterület alja (Pointer)	FRETOP	51,52	\$33,\$34
String-Pointer		80-83	\$50-\$53
Kürens DATA-sor sorszáma	DATLIN	63,64	\$3f,\$40
Kürens DATA-elem címe (Ptr)	DATPTR	65,66	\$41,\$42
Hibás sor sorszáma		1264,1265	\$4f0,\$4f1
Hibakód		1263	\$4ef
Hiba címe		1269,1270	\$4f5,\$4f6
TRAP-sor sorszáma		1266,1267	\$4f2,\$4f3
FOR/NEXT ciklusváltozó (Ptr)	FORPNT	73,74	\$49,\$4a
kürens DO címe	DOPTNT	1272,1273	\$4f8,\$4f9
DO-sor sorszáma		1274,1275	\$4fa,\$4fb
REPEAT-számláló		1345,1346	\$541,\$542
INPUT - Pointer		67,68	\$43,\$44
.A regiszter tárolóhely (SYS-hez)	SAREG	2034	\$7f2
.X regiszter tárolóhely (SYS-hez)	SXREG	2035	\$7f3
.Y regiszter tárolóhely (SYS-hez)	SYREG	2036	\$7f4
.ST regiszter tárolóhely (SYS-hez)	STREG	2037	\$7f5

2. A BASIC 3.5 ALAPUTASÍTÁSAI:

2.1. Deklaratív utasítások:

A BASIC egyszerű változók és max. 11 elemű egyszemélyes tömbök deklarációját nem igényli. Az interpreter a változó Programvége-hajtás közbeni első előfordulásakor foglalja le a szükséges memóriát, rögzíti a változó attribútumait és inicializálja.

tömbök	DIM [név(kif#-lista),...]	P
főprogramok	DEF FN név(változó#)=kif#	P
konstansok	DATA érték-lista	P

2.2. Értékadó utasítások:

változónak	[LET] változó=kifejezés
DATA-listából	READ változó-lista
memóriarekesznek	POKE ckifejezés,bkifejezés

2.3. Programszervező utasítások:

ugró utasítások:

feltétlen	GOTO sorszám
feltételes	IF lkifejezés THEN sorszám
	IF lkifejezés GOTO sorszám
kiszámított	ON bkifejezés GOTO sorszám-lista

feltételes utasítás IF lkif THEN [utasítás:...]
[ELSE [utasítás:...]]

ciklusszervezés:

I. véges ciklus

ciklus kezdése FOR ciklusvált#=kif# TO kif# [STEP kif#]
ciklus zárása NEXT [ciklusváltozó#]

II. végtelen ciklus (kilépéssel)

ciklus kezdése:
kilépés, ha lkif=igaz DO [UNTIL lkif]
kilépés, ha lkif=hamis DO WHILE lkif

feltétel nélküli kiugrás
ciklusmagból a LOOP utáni utasításra EXIT

ciklus zárása:
kilépés, ha lkif=igaz LOOP [UNTIL lkif]
kilépés, ha lkif=hamis LOOP WHILE lkif

szubrutinhívás (max 23. mélységig):

feltétlen	GOSUB sorszám
kiszámított	ON bkif GOSUB sorszám-lista
gépi kódú rutiné	SYS ckifejezés

visszatérés

BASIC rutinból	RETURN
saját hibakezelő rutinból (TRAP)	RESUME

Program vége: END

futás megszakítása STOP

megjegyzés REM megjegyzés-szöveg

3. FÜGGVÉNYEK:

A matematikában megszokott függvényfogalomnak megfelelően a kifejezésekben mindenütt helyettesíthetik az eredményükkel azonos típusú konstansokat, vagy változókat. Pillanatnyi értékük az argumentumuknak megfelelő behelyettesítési érték.

Funkció	Szintaxis	Eredmény típusa	Me9J
3.1. Matematikai függvények			
abszolút-érték	ABS(kif#)	#	
egészrész	INT(kif#)	#	
előjel	SGN(kif#)	#	
e ^{kif}	EXP(kif#)	#	
ln(x)	LOG(kif#)	#	
x ^{10.5}	SQR(kif#)	#	
arctg(x)	ATN(kif#)	#	
cos(x)	COS(kif#)	#	
sin(x)	SIN(kif#)	#	
tg(x)	TAN(kif#)	#	
random (Pseudo) (random) (Pseudo,reset)	RND(kif#)	ha kif#>0 ha kif#=0 ha kif#<0	#
user által DEF FN - nel definiált függvény	FN név(kif#)		#
user által definiált gépi kódú függvény	USR(kif#)		#
3.2. Karakter és stringkezelő függvények			
megfelelő ASCII karakter	CHR\$(kif#)	\$	
első kar.numerikus értéke	ASC(kif\$)	b	
nkif. decimális szám- stringgé konvertálása	STR\$(kif#)	\$	
nkif. 4-digites hexa- stringgé konvertálása	HEX\$(ckif)	\$	
max.4 karakteres hexa- string decimális szám- má konvertálása	DEC(hexa-digit\$)	c	
string baloldala (n# kar)	LEFT\$(kif\$,n#)	\$	
string közepe (kezd#-tól)	MID\$(kif\$,kezd#,n#)	\$	
string jobboldala (n# kar)	RIGHT\$(kif\$,n#)	\$	
string hossza	LEN(kif\$)	b	
numerikus string értéke	VAL(kif\$)	#	
részstring kezdőpozíciója a string első/kezd#-edik karakterétől kezdve	INSTR(kif\$,rész\$, [kezd#])	b	
3.3. Memóriakezelő függvények:			
szabad memória mérete	FRE(dummy)	%	
adott memóriacím tartalma	PEEK(ckif)	b	
3.4. Grafikus függvények:			
kurzor pozíciója a sorban	POS(dummy)	b	
Pixel-kurzor koordinátája ha kif#=0, x-koordináta kif#=1, y-koordináta kif#=3, szín-forrás	RDOT(kif#)	%	
kif#-kódú(0-4) színforrás színe (1-16)	RCLR(kif#)	%	
kif#-kódú(0-4) színforrás fényerő-szintje	RLUM(kif#)	%	
grafikus üzemmód kódja	RGR(dummy)	%	
3.5. Egyéb függvények			
botkormány pillanatnyi áll- lása (ld. ott)	JOY(kif#)	%	
hibakódnak megfelelő hiba- üzenet szövege	ERR\$(bkif)	\$	

4. RENDSZERVÁLTOZÓK:

bekapcsolás óta eltelt idő (1/60-ad sec)	TI	%
eltelt idő (string-forma)	TI\$	\$
utolsó i/o végrehajtásának státusza	ST	b
utolsó hiba száma	ER	b
hibás BASIC sor sorszáma	EL	c
lemezreghajtó státusza	DS	b
lemezreghajtó hibaüzenete	DS\$	\$

5. GRAFIKUS ALKALMAZÁSOKAT SEGÍTŐ UTASÍTÁSOK:

Részletesebben lásd még 15-16 old. (VIDEO 10.2. Pont)

grafikus képernyő derék- szöve részmezejének szö- vegváltozóba való táro- lása (max.251 byte kép)	SSHAPE vált\$,x1,y1[,x2,y2]
szövegváltozóba tárolt kép megjelenítése a képernyő megadott pozíciójában, a kívánt transzformációval	GSHAPE vált\$[,x1,y1][,transzf]
grafikus képernyő pontjai- hoz tartozó koordináták skálafaktorának megvál- toztatása [0:319,0:199]- ról [0:1023,0:1023]-ra	SCALE 1
skálafaktor visszaváltoz- tatása normál értékre	SCALE 0

6. RENDSZER-FUNKCIÓK:

dinamikus várakoztatás (egyenértékű: 10 IF ((cím XOR bmask2) AND bmask1)=0 GOTO 10 ld. APPENDIX J.1)	WAIT cím,bmask1[,bmask2]	
dinamikus memóriafoglalás felszabadítása	CLR	
DATA-Pointer alaphelyzet- be állítása (memória- file rewind-ja)	RESTORE	
Program és változók tör- lése	NEW	
Program indítása első vagy megadott sorból	RUN [sorszám]	
félbeszakított Programfu- tás folytatása (csak ak- kor lehetséges, ha nem hiba okozta a leállást, hanem END, STOP vagy RUN /STOP gomb lenyomása.)	CONT	d

7. PROGRAMOZÁSI SEGÉDESZKÖZÖK:

automatikus Program-sor- számozás	AUTO növekmény	d
AUTO Parancs hatásának megszüntetése	AUTO	d
Program újra-sorszámozása (hivatkozásoké is, pld. GOTO, GOSUB stb)	RENUMBER [újson#],[növekmény], [rébikezdőson#]	d
Programsorok törlése	DELETE [kezdősor#][~végsorszám]	d
Program megadott sorainak listázása	LIST [kezdőszorszám][~végsorszám]	
funkcióbillentyűk hozzá- rendelése (összesen max. 128 karakter)	KEY billentyű#,szöveg\$	
funkcióbillentyűk hozzá- rendelésének listázása	KEY	
BASIC-nyomkövetés bekapcs.	TRON	
BASIC-nyomkövetés kikapcs.	TROFF	
MONITOR-ba való átlépés	MONITOR	
saját hibakezelő rutin ak- tíválása (hiba esetén a vezérlés ráadódik)	TRAP sorszám	
saját hibakezelés felfü- gesztése	TRAP	

8. PERIFÉRIÁK KEZELESE, ADAT BE ÉS KIVITEL

8.1. Speciális I/O utasítások Programok be és kivitelére

Program-módban való használatuk különös gondosságot igényel, mellékhatásaik miatt (Program felülírása, file-ok lezárása stb.)

Program (sorszámozott memória-file) listázása képernyőre:	LIST [kezdősorszám][-végsorszám]
Program betöltése	LOAD Programnév\$, [egység#][,típ#] ahol: típ#: 0 - a Program a BASIC terület elejére töltődik 1 - a kimentéskor elfoglalt helyére töltődik egység#: 1 - szalag (elhagyható) 8/9/10/11 - lemez
Program kimentése	SAVE Programnév\$, [egység#][,típ#] ahol: típ#: 0/1 - szalag esetében a címketípus BASIC/gépikód lesz
Program újrakimentése (már létező file-név alatt)	SAVE "@[meghajtó]:"+Programnév\$, egység#[,típ#] ahol: meghajtó: duál-egységnél (0/1) pl.: SAVE "@:TABLOZO",8
kimentés sikeres voltának ellenőrzése	VERIFY Programnév\$,egység#

A BASIC 3.5 mágneslemez-egységre (disk) a fenti utasítások speciális, rövidebb formáit is megengedi:

Program betöltése	DLOAD Prognév\$[,Dmeghajtó][,Uegység#] ahol: egység#: 0 (alapért.) v. 9/10/11 meghajtó: 0 (alapért.) vagy 1
Program kimentése	DSAVE Prognév\$[,Dmeghajtó][,Uegység#] ahol: egység#: 0/9/10,11 meghajtó: 0/1
lemez tartalomjegyzékének, vagy csak egyes Program(ok) katalógusbejegyzésének listázása	DIRECTORY [Dmeghajtó],[Uegység#], [Prognév\$]

8.2. Az utasítások általános formája:

*A képernyőn és a billentyűzeten kívül (rendszer egységek) minden más periférián végrehajtandó adat be- és kivitel (I/O) előtt az alábbi lépések végrehajtása szükséges:

- fizikai és logikai egység egymáshoz rendelése
- logikai egység megnyitása, attribútumok megadása
- üzemmód beállítása

E funkciók végrehajtására az OPEN, a vele már megnyitott file attribútumainak módosítására pedig a PRINT# utasítás használható.

*Ezután következhetnek az I/O utasítások:

- adatkivitelre: PRINT (képernyőre) ill. PRINT# (más egységre)
- adatbeolvasásra: INPUT, GET ill INPUT#, GET#

Lehetőség van az eredetileg képernyőre szánt (LIST v. PRINT utasítással készülő) output más perifériára való irányítására, a CMD utasítással.

*Az adatátvitel végrehajtása után a külső perifériákra megnyitott file-okat le kell zárni, erre szolgál a CLOSE utasítás.

file me9nyitása OPEN file#,e9ysé9#,csatorna#,szöve9\$
 ahol:

(E9yszerre le9feljebb
 10 file lehet nyitva)

file#: logikai fileazonosító, értéke
 1-255, ezen belül:
 1-127 : normál azonosító
 > 127 : minden CR után egy LF-
 karakter is kiadódik (nem-
 standard nyomtatókhoz)

e9ysé9#: 0 - billentyűzet
 1 - szala9(ma9nó)
 2 - RS232 csatorna
 3 - kéPernyő
 4,5 - nyomtató
 8,9,10,11 - lemez

csatorna#: (másodla9os cím)
 0 - szala9os READ
 v. "LOAD" rendszer-csatorna
 1 - szala9os WRITE
 v. "SAVE" csatorna
 2 - mint 1, de file végén EOT
 (szala9-vége) címke íródik
 2-14 adat-csatornák
 15 - Parancs csatorna(lemeznél)

szöve9\$: adat vagy Parancs-szöve9,
 szerkezete készülék-típusonként
 különböző.

Adat vagy Parancs ki- PRINT [kif<ctrl>...] (kéPernyőre)
 küldése: PRINT#file#[Parancs\$][,kif<ctrl>...]
 ahol:

file#: OPEN-ben hozzárendelt logikai
 file-azonosító
 Parancs\$: készülék és file-típus
 fü99ő
 <ctrl>: file-típustól fü99ő vezérlő-
 vagy elválasztójel
 kif: kiírandó érték/adat

Me9J: fü9getlenül a kiírandó adat-elemek között alkalmazott el-
 választó-jelektől (vessző, pontosvessző stb. a PRINT# is
 csak le9feljebb szököz-jelet tesz elválasztó jelként az
 output adatelemei közé, ami a file visszaolvasásakor a
 lista elemeinek szétválasztását nem teszi lehetővé, ezért
 az elemek kiírásakor a visszaolvasáskor használandó el-
 választójelet ("", chr\$(13)) külön, adatként kell kiírni.

Karakterenkénti beolva- GET változó\$-lista (billentyűzetről)
 sás (változónként egy GET#file#,változó\$-lista
 karakter) ahol:
 file#: mint fent.

Adatbeolvasás típusel- INPUT [konst\$;]változó-lista (bill.)
 lenőrzéssel RETURN-i9 INPUT#file#,változó-lista
 (chr\$(13)-i9). ahol:
 (Nem az utolsó változót file#: mint fent
 követő delimiteri9, ha- változó-lista: egy-egy változóba
 nem chr\$(13)-i9 olvas, a két delimiter-jel között levő
 feleslegesen beolvasott információ kerül bele, típus-
 byte-ok / adatelemek el- ellenőrzéssel. Delimiter lehet
 vesznek) RETURN vagy vessző. Kettős-
 pont nem lehet delimiter.

File lezárása CLOSE file#
 ahol:
 file#: mint fent

8.3. Az I/O utasítások által használt le9fontosabb címek

aktuális file-név/Parancs kezdőcím-Ptr	FNADR	175,176	\$af,\$b0
aktuális file-név hossza	FNLEN	171	\$ab
aktuális logikai file#	LA	172	\$ac
aktuális csatorna# (másodla9os cím) a csatorna állapotától fü99ő érték hozzá	SA	173	\$ad
aktuális e9ysé9#	FA	174	\$ae

9. BILLENTYŰZET

A billentyűzeten beépített adatok egy max. 10 karakteres FIFO-pufferbe kerülnek felhasználásukig (INPUT, GET), ahonnan a GET utasítással karakterenként is kiolvashatók. A pufferbe másként (pl. POKE-kal) beírt karakterekkel szimulálni is lehet a billentyűzet használatát, ami érdekes felhasználásokra ad lehetőséget (pl. Program-szerkesztés, önmódosító-Program, lsd FÜGGELEK J.2).

9.1. Beolvasás billentyűzetről:

várakozással, típusellenőrzéssel u.a.kérdéskirrással	INPUT változó-lista INPUT "kérdés";változó-lista
billentyű-Pufferből, várakozás nélkül (1 jel/változó)	GET változó-lista
u.a. várakozással billentyűleütésre	GETKEY változó-lista

9.2. A billentyűzet működésével kapcsolatos főbb memóriahelyek:

tartalom	cím	
	dec	hexa
Puffer-tárolóhely (10 karakter hosszúságú)	1319-1328	\$527-\$530
Puffer mérete	1343	\$53f
utóljára lenyomott billentyű (64 - egy sem)	198	\$c6
előzőleg leütött billentyű	2038	\$7f6
a Pufferban levő karakterek száma	239	\$ef
karakterismétlés engedélyezése(\$80)	1344	\$540
ismétlés gyakorisága	1345,1346	\$541,\$542
betűváltó jelzése	1347	\$543
betűkészlet-váltás (C= + SHIFT)	1351	\$547
engedélyezése (\$00) vagy letiltása (\$80)		
billentyűzet-mátrix dekódoló-tár címe(Ptr)	237,238	\$ec,\$ed
billentyűzet-táblázat Pointer	1349,1350	\$545,\$546
aktuális billentyű mátrix kód	238	\$ee
idézőjel mód fla9	203	\$cb
billentyűzet/képernyő fla9	208	\$d0
INSert mód fla9	207	\$cf
STOP fla9	145	\$91
kurrens funkció-9omb indexe	1374	\$55e
szöveghossza	1373	\$55d
funkció-9ombok szöveghossz-táblázata	1375-1382	\$55f-\$566
szövegtáblázata	1383-1511	\$567-\$5e7
színbillentyű-kód RAM/ROM fla9	2041	\$7f9
INPUT CR-fla9	199	\$c7
sorvég INPUT-nál	195	\$c3

9.3. A billentyű-mátrix (oszlop-kiválasztó regiszter) 64816 \$fd30
(mátrix-olvasó regiszter) 65288 \$ff08

oszlop-kiválasztó reg. bitjei									
	0	1	2	3	4	5	6	7	
0	del	3	5	7	9	cur	cup	1	cup/cud: kurz.fel/le
\$ 1	retn	W	R	Y	I	P	#	home	cur/cul: jobb/bal
f 2	E	A	D	G	J	L	];	ctrl	shft: shift
f 3	help	4	6	8	0	cul	cud	2	esc: escape
0 4	f1	Z	C	B	M	>	esc	spc	spc: szóköz
0 5	f2	S	F	H	K	[	=	comm	comm: commodore
6	f3	E	T	U	O	-	+	Q	retn: return
bit 7	@	shft	X	V	N	<	?/	stop	

Használata: A \$fd30 regiszterben 0-ra kell állítani az ellenőrizni kívánt mátrix-oszlopnak megfelelő bitet (a többi 1-re). A TED a \$ff08 regiszterbe való írás pillanatában olvassa a billentyű-mátrix megfelelő oszlopát, és az eredményt a \$ff08 regiszterbe teszi. Innen kiolvashatjuk hogy az adott oszlop mely billentyűi vannak lenyomva. Ha szükséges, ezután áttérhetünk a következő mátrix-oszlop ellenőrzésére (miután az interrupt-rutin ezt minden meghívása alkalmával elvégzi, célszerűen gépi kódú rutinban, az interrupt letiltása mellett), lsd. GÉPIKÓD-rész, 4.5.1. fejezetét.

9.4. A funkcióbillentyűkhöz alapértelmezésben rendelt szövegek:

F1: "GRAPHIC"	F4: "SCNCLR"+CHR\$(13)
F2: "DLOAD"+CHR\$(34)	F5: "DSAVE"+CHR\$(34)
F3: "DIRECTORY"+CHR\$(13)	F6: "RUN"+CHR\$(13)
HELP: "HELP"+CHR\$(13)	F7: "LIST"+CHR\$(13)

10. A KÉPERNYŐ

A képernyőnek 5 BASIC-ből beállítható üzemmódja van:

- 0 - alfanumerikus (25 sor * 40 oszlop) - alapértelmezés
- 1 - nagy felbontóképességű grafikus (HI-RES, 320 * 200 pont)
- 2 - osztott (20 sornyi HI-RES + 5 sor alfanumerikus)
- 3 - többszínű grafikus (MULTI, 160 * 200 pont)
- 4 - többszínű grafikus + szöveg (20 sor MULTI + 5 sor alfanum.)

A képernyőn alapvetően három mezőt különböztetünk meg:

- a képernyő keret
- a képernyő alap (kereten belüli rész, háttér)
- a kurzor (karakterek, előtér)

E mezők színét egy-egy regiszter tárolja, az előtér adott pozíciójának színe ezenkívül még az ún. szín-mátrixba is bekerül, a képernyő-kép generálásához onnan veszi a TED. Ezért az előtér színe minden karakterpozícióban különböző lehet, míg a keret mindig, a háttér színe (továbbá MULTI módban a további két szín) általában egyféle (POKE utasításokkal többszínű háttér is beállítható, lsd. GRAFIKA c. fejezet, 2.5 pont).

Az üzemmód beállítása	GRAPHIC üzemmód[,törlés]	
	ahol:	
	üzemmód: 0-4 (ld. fenn)	
	törlés: ☒ - a képernyő nem törlődik	
	1 - a képernyő törlődik is	
Színregiszter (és az általa jellemzett képernyő-mező) színének beállítása	COLOR sre9, szín[,fényesség]	
	ahol:	
	sre9: 0 - háttér	
	1 - előtér (kurzor)	
	2 - többszínű grafikus 1	
	3 - többszínű grafikus 2	
	4 - keret	
	szín: 1-16, lsd. APPENDIX A.	
	fényesség: ☒ -7 (min-max)	
Képernyő törlése bármely üzemmódban	SCNCLR	
Aktuális grafikus üzemmód kódjának lekérdezése (függvény)	RGR(dummy)	%
Valamely színregiszter pillanatnyi színének lekérdezése (függvény)	RCLR(sre9)	%
Adott színregiszterhez rendelt fényerő lekérdezése (függvény)	RLUM(sre9)	%

10.1. Alfa numerikus képernyő

A C16 képernyőkezelése a fentiekben ismertetett üzemmódokon túlmenően még ún. ABLAK-kezelésre és a képernyő görgetésére (scroll) is képes. Ezeknek a funkcióknak a karakteres képernyőn való kezelése speciális karaktersorozatok, ún. escape-szekvenciák képernyőre küldésével (ld. alább) történhet.

Ha egy adott pillanatban létezik az ABLAK, az összes képernyőre menő információ az ABLAK-ban jelenik meg, illetve a parancsok csak azt érintik (kivéve az üzemmód és képernyőszín-beállító parancsokat).

10.1.1. Karakteres üzemmódok és beállításuk:

Alapértelmezés szerinti (karakteres) üzemmód (25sor * 40oszlop)	GRAPHIC 0[,törlés]
Osztott képernyő (HI-RES + 5 sor karakteres ill. MULTI+karakteres)	GRAPHIC 2[,törlés]
	GRAPHIC 4[,törlés]

10.1.2. Kiírás képernyőre:

Alapértelmezés szerinti formátumban, tabulációval

PRINT nyomtatási-lista
ahol:

nyomtatási-lista:
kif[<tab>kif<tab>...]
<tab>: ; - tabulálás nélkül
, - tabulálás (standard)
SPC(kif#) - kif# darab szóköz beszúrása
TAB(kif#) - Pozicionálás kif#-edik oszlopba

Kiírás formátum megadásával

PRINT USING formátum\$;nyomtatási-lista
ahol:

nyomtatási-lista: mint fenn
formátum\$: a nyomtatási képet definiáló maszk-karakterlánc.

(Megj: numerikus mező túlcsondulása esetén a mező *-gal lesz feltöltve, alfabetikus mező pedig mindig jobbról csonkul, ill. szóközzel jobbról töltődik fel)

Lehetséges maszk-jelek:
: betű vagy szám
+ : szám, + előjel vagy szóköz
- : szám, - előjel vagy szóköz
↑↑↑ : tudományos jelölésmód exponens (E+##) rész
= : szöveg mezőközépre igazítása
> : szöveg jobbra-igazítása

Beszúrás-karakterek (a kiíratandó információnak eredetileg nem része, de a mezőben nyomtatásra kerül)
. : tizedes pont helye a számban
, : vessző beszúrása számba
\$: dollárjel a szám elé

Formátumos kiírásban 'beszúrás--karakterek' lecserélése más karakterekre

PUDEF "<blank><vessző><Pont><dollár>"
ahol:

<blank>: szóközt helyettesítő jel
<vessző>: vessző helyettesítő jel
<Pont>: Pont helyettesítő jel
<dollár>: dollárt helyettesítő jel

10.1.3. Speciális karakterek a képernyő-kép szerkesztéséhez:

FUNKCIÓ	röv.	billentyű	CHR\$	hex	idézőjel-módban karakter (inverz)	hex
képernyő-törlése	(clr)	CLR	147	93		d3
kurzor alap helyzetbe	(hom)	HOME	19	13		93
kurzor jobbra	(cur)		29	1d		9d
kurzor balra	(cul)		157	9d		dd
kurzor le	(cud)		17	11		91
kurzor fel	(cup)		145	91		d1
inverz karakter on	(rvs)	CTRL+9	18	12		92
inverz karakter off	(rvo)	CTRL+0	146	92		d2
villogás ON	(flo)	CTRL+,	130	82		c2
villogás OFF	(flf)	CTRL+.	132	84		c4
nagybetű-állás	(ucs)	SHIFT	142	8e		
kisbetű-állás	(lcs)		14	20		
RETURN	(rtn)	RETURN	13	0d		
DELETE	(del)	DEL	20	14		94
INSERT	(ins)	INST	148	94		d4
fekete	(blk)	CTRL+1	144	90		d0
fehér	(wht)	CTRL+2	5	5		85
vörös	(red)	CTRL+3	28	1c		9c
encsián	(cyn)	CTRL+4	159	9f		df
bíbor	(pur)	CTRL+5	156	9c		dc
zöld	(grn)	CTRL+6	30	1e		9e
kék	(blu)	CTRL+7	31	1f		9f
sárga	(yel)	CTRL+8	158	9e		de
narancs	(org)	C= + 1	129	81		c1
barna	(brn)	C= + 2	149	95		d5
sárgászöld	(ygn)	C= + 3	150	96		d6
világospiros	(lrd)	C= + 4	151	97		d7
kékeszöld	(bgn)	C= + 5	152	98		d8
világoskék	(lbl)	C= + 6	153	99		d9
sötétkék	(dbl)	C= + 7	154	9a		da
világoszöld	(lgn)	C= + 8	155	9b		db

10.1.4. Escape-szekvenciák

Az alábbi funkciókat nem 1-1 karakter, hanem egy karakterpár, az ESCAPE -CHR\$(27)- és egy, azt közvetlenül követő (alább ismertetendő) karakter valósítja meg. A hatás szempontjából közömbös, hogy a karaktersorozat billentyűzetről, vagy PRINT utasításból kerül a képernyőre.

képernyőablak bal felső sarkának beállítása a kurzor aktuális helyére	T	CHR\$(84)
képernyőablak jobb alsó sarkának beállítása a kurzor aktuális helyére	B	CHR\$(66)
képernyőörögtetés engedélyezése	L	CHR\$(76)
képernyőörögtetés felfelé	V	CHR\$(86)
képernyőörögtetés lefelé	W	CHR\$(87)
képernyőörögtetés letiltása	M	CHR\$(77)
képernyőméret csökkentése 23 sor* 38 oszlopra	R	CHR\$(82)
képernyőméret visszaállítása	N	CHR\$(78)
automatikus, folyamatos beszúrás (insert) mód	A	CHR\$(65)
automatikus beszúrás megszakítása	C	CHR\$(67)
egy sor betoldása	I	CHR\$(73)
aktuális sor törlése	D	CHR\$(68)
törlés sor elejétől a kurzorig	P	CHR\$(80)
törlés kurzortól sor végéig	Q	CHR\$(81)
ugrás aktuális sor elejére	J	CHR\$(74)
ugrás aktuális sor végére	K	CHR\$(75)
előző escape-funkció törlése	X	CHR\$(88)
betoldás, idézőjel, inverz és villogó üzemi mód törlése	O	CHR\$(79)
ablak törlése: a CLR gomb kétszeri lenyomásával		

10.1.5. Alfánumerikus képernyő használatával kapcsolatos címek

tartalom	cím	
	dec	hex
képernyő-terület (karakteres mód)	2048- 4095	\$0800-0fff
képernyő-cím felső-byte	1342	\$53e
flag-ek		
grafikus-terület flag	117	\$75
grafikus mód kód	131	\$83
PAINT-mód flag	139	\$8b
RVS ON flag	194	\$c2
INSERT flag	207	\$cf
billentyűzet/képernyő flag	208	\$d0
FLASH ON flag	1340	\$53c
scroll-engedélyezés flag	2025	\$7e9
auto-insert flag	2026	\$7ea
EDITOR '""'-módban flag	203	\$cb
PAL/NTSC flag	2045	\$7fd
színek		
utolsó grafikus utasítás színregisztere (0-4)	132	\$84
multicolor szín#1	133	\$85
karakter színe	134	\$86
karakter színe	1339	\$53b
kurzor alatti szín	2029	\$7ed
kurzor alatti jel SZÍN-mátrixbeli párjának címe	234-235	\$ea-eb
kurzor		
kurzor sora	205	\$cd
kurzor oszlopa	202	\$ca
kurzor címe (kép-mátrixban)	200,201	\$c8,c9
PIXEL-kurzor (PC) koordináták	685-688	\$2ad-2b0
TAB-Pozíció	9	\$09
INPUT sor/oszlop	196-197	\$c4-c5
előző karakter	2027	\$7eb
ABLAK alsó sora	2021	\$7e5
felső sora	2022	\$7e6
bal szélső oszlopa	2023	\$7e7
jobb szélső oszlopa	2024	\$7e8
folytatósor bittáblázat	2030-2032	\$7ee-7f0
VIDEO-mátrix címe (cím/256)		\$7fb

10.2. Grafikus képernyő

A C16 grafikus lehetőségei egyes vonatkozásokban felülmúlják a C64 lehetőségeit, Pl. osztott képernyő (grafikus és karakteres üzemmód egyidejű használata) egyszerűen, BASIC-ből megvalósítható; színként 8-féle árnyalat érhető el; más tekintetben viszont alatta marad, Pl. nincsenek a hardver által megvalósított ún. 'sprite'-ok (egyes fordításokban 'foltok', 'szellemek', stb.), csak szoftver úton szimulálhatóak. Az átlag-felhasználó szempontjából lényegesen fontosabb, hogy a grafikus lehetőségek nagyrésze BASIC nyelvből hozzáférhető és hatékonyan használható.

Nagyfelbontású (HI-RES) grafikus üzemmódban a képernyő minden (320*200) pontja, többszínű (MULTI) üzemmódban pedig pontpárjai (160*200) címezhetőek. A címezhető pont neve PIXEL, az aktuálisan címzett pontra mutató Pointer neve PIXEL-KURZOR (PC). Sok grafikus utasításban a PC által reprezentált PIXEL a rajzolási művelet alapértelmezésszerű kezdőpontja.

A rajzoló utasításokban x,y (abszolút) koordináták helyett mindenütt használhatunk elmozdulást is, amely mindig a PC pillanatnyi helyétől számítódik:

- előjeles számok/változók (x,y irányú eltolás) formájában
- Polárkoordináta-szerűen (hossz és irányszög (fok) megadásával)

A szög (mely sosem relatív) a felfelé irányuló függőlegestől az óramutató járásával megegyező irányban számítjuk.

10.2.1. Grafikus Üzemmodok:

A BASIC 3.5 grafikus-üzemmódban az alábbi lehetőségeket támogatja:

- nagyfelbontású (HI-RES)
- többszínű (MULTI) - 3 + 1 karakterpozícióként választható szín
- SPRITE-ok (szoftver)
- egyes (grafikus és karakteres) üzemmód
- osztott képernyő (grafikus képernyő + 5 soros szöveg-ablak)
- 16 alapszín (1-16), lsd. APPENDIX A.
- 8 színárnyalat (0-7)

A grafikus képernyő felépítése

- 200 * 320 képpont HI-RES módban
- 200 * 160 képpont MULTI módban
- 160 * 320 képpont (HI-RES) grafikus rész + 5 sor szöveg-ablak
- 160 * 160 képpont (MULTI) grafikus rész + 5 sor szöveg-ablak

10.2.2. Grafikus Üzemmodok kiválasztása

Üzemmod beállítása

GRAPHIC Üzemmod[,törlés]

ahol:

Üzemmod:

- 1 - HI-RES
- 2 - HI-RES + szöveg
- 3 - MULTI
- 4 - MULTI + szöveg

törlés:

- képernyőt nem törli
- 1 - képernyő törlése

Színregiszter (és az általa jellemzett képernyő - mező) színének beállítása

COLOR sre9, szín[,fényerő]

ahol:

sre9: 0 - háttér

- 1 - előtér, kurzor
- 2 - többszínű-1
- 3 - többszínű-2
- 4 - keret

szín: 1-16

fényerő: -7 (min-max)

Képernyő törlése (bármely üzemmódban)

SCNCLR

Bit-térkép címzésének megváltoztatása a normál osztású (320*200) koordináták-ról 1024*1024 osztásúra, vagy vissza

SCALE mód

ahol:

- mód: 0 - normál mód
- 1 - 1024*1024

A 10 kbyte-os képernyő-memória felszabadítása

GRAPHIC CLR

10.2.3. Grafikus/rajzoló utasítások

PIXEL-KURZOR átállítása:

- adott koordinátájú Pontra, vagy
- elmozdítása adott mértékben (+/- előjel kötelező!)
- elmozdítása adott mértékben (+/-) és irány(szó)ben

A PIXEL-KURZOR pillanatnyi helyzetének, vagy színének lekérdezése (az argumentum értékétől függően) (függv)

Téglalap rajzolása <loc> koordinátájú bal felső sarokkal és <loc2> (ennek hiánya esetén a PC) helyzetű jobb alsó sarokkal, adott mértékű jobbra való elforgatással, kitöltve, vagy anélkül

<loc> helyzetű Pont ON/OFF

<loc> és <loc2> végpontokkal definiált egyenes

Poligon rajzolása

<loc> középpontú, xh vízszintes, yv függőleges féltengelyű ellipszis szerkesztése adott szögelfordulással

<loc> középpontú ív húzása, kezdő-(ksz) és végszó (vsz) között, egyenes szakaszokkal közelítve az ívet (Poligon)

Zárt görbe adott színnel való kitöltése (<loc> a bezárt terület egy pontja)

LOCATE <loc>

- ahol:
- <loc>: helymeghatározás
- azaz:
- x,y : koordináták
- dx,dy: eltolás (+/- Pont)
- hossz/irány: (Pont/fok)

RDOT(n)

- ahol:
- n: 0 - x-koordináta
- 1 - y-koordináta
- 2 - színregiszter

BOX [sre],<loc>[,<loc2>][,szö]

- [,kitöltés]
- ahol:
- sre: 0-3
- szö: elforgatás jobbra (fok)
- kitöltés: 0 - nincs
- 1 - kitöltve

DRAW [sre],<loc>

DRAW [sre][,<loc>] TO <loc2>

DRAW [sre][,<loc>][TO <loc2>...]

CIRCLE [sre],[<loc>],xh[,yv,,,szö]

- ha yv nincs megadva, kör
- (HI-RES módban, képernyőn)

CIRCLE [sre],[<loc>],xh[,yv],[ksz],[vsz],[szö][,növekmény]

- ahol:
- xh,yv: féltengelyek hossza
- ksz : kezdőszög (alapért: 0)
- vsz : végszög (alapért: 360)
- növekmény : szögeltérés két ívszakasz között

PRINT [sre][,<loc>][,func]

- ahol:
- func: 0 - a megadott 'színű' határvonalig színez
- 1 - csak 'hátterszínű' területet színez

10.2.4. Szövegkezelés grafikus módban

Szöveg megjelenítése grafikus üzemmódban, adott karakterpozíciójú (sor,oszlop)mezőben

CHAR sre,sor,oszlop,szövegs[,inverz]

- ahol:
- sre : 0-3
- inverz : 0 - normál
- 1 - inverz

10.2.5. SPRITE-ok

Lehetőség van a grafikus képernyő-adott, bal felső és jobb alsó csúcsával jellemzett, téglalap alakú részének tárolására; később vagy más helyen történő megjelenítésére (esetleg feldolgozására).

Képernyő téglalap alakú részének kitárolása vált\$-ba

SSHAPE vált\$,<loc1>[,<loc2>]

SSHAPE utasítással tárolt kép adott helyén való megjelenítése

GSHAPE vált\$, [<loc>][,transz]

- ahol:
- transz: transzformáció
- 0 - másolás
- 1 - invertálás
- 2 - OR-olás képernyővel
- 3 - AND-elés
- 4 - EOR-olás

11. LEMEZ I/O (VC1541 egység):

A 1541-es (floppy-diszk) lemezegeység intelligens vezérlővel rendelkezik, így a felé kiadott utasítások végrehajtása az alap-gepen folyó műveletekkel párhuzamosan folyhat, a készülék bonyolult tevékenységek önálló végrehajtására képes. Bizonyos (alább felsorolt) Parancsok végrehajtásához elegendő a 15-ös Parancs-csatorna megnyitása és használata.

A 15-ös csatorna szolgál az esetleges hibastátusz kiolvasására is. A hibastátusz és hibaüzenet kiolvasása automatikus, az ST, DS, DS\$ rendszerváltozók tartalmazzák a szükséges információt.

A lemezes file-ok kezeléséhez általában két csatorna használatára van szükség: a 15-ös Parancs-csatornára, és adatátvitel esetén egy vagy több adat-csatornára. Természetesen, az adatátvitel megkezdése előtt mindegyiket külön-külön meg is kell nyitni.

Az I/O műveletek befejeztével a file-okat le kell zárni, különben adatok veszhetnek el. A Parancs-csatornát mindig utóljára zárjuk le. Megjegyzendő, hogy a Parancs-csatorna lezárása az adat-csatornák lezárásával együtt jár.

11.1. Lemez-Parancsok:

A hajlékony mágneslemez, mint adathordozó karbantartását, kezelését teszik lehetővé (formázás, katalógus-listázás, file-ok létrehozatala és törlése stb.)

11.1.1. BASIC 3.5 lemez-Parancsai:

A BASIC 3.5 új közvetlen lemez-Parancsokat vezetett be. Használatukkal jelentősen egyszerűbbé válik a lemezegeységek kezelése. Elmarad a 15-ös csatornára való explicit hivatkozás, automatikus a hibacsatorna kiolvasása.

lemez kezdeti formázása (BAM, katalógus és blokkok kialakítása) Kérdés: ARE YOU SURE? Válasz: Y - tovább N - állj	HEADER lemeznév\$, Dme9h#[, lid] [, Ue9ysé9#] ahol: id: 2 karakteres azonosító me9h#: dual-meghajtónál a belső sorszám (0-1) egység#: 8 / 9 / 10 / 11
lemez katalógus törlése Kérdés: ARE YOU SURE? Válasz: Y - tovább N - állj	HEADER lemeznév\$, Dme9h#[, Ue9ysé9#]
lemez-BAM kompressziója (üres helyek felszabadítása)	COLLECT [Dme9h#[, Ue9ysé9#]
egész lemez katalógus vagy file(csoport)ok bejegyzésének listázása memória törlése nélkül	DIRECTORY [Dme9h#[, Ue9ysé9#] [, filenév\$]
lemez duplikálása duál- egységen (a cél-lemez formázásával!)	BACKUP Dme9h# TO Dme9h#[, Ue9ysé9#]
file átmásolása illetve összemásolása (max. 4 db)	COPY [Dme9h#,] ré9ifile\$ TO [Dme9h#,] újfile\$[, Ue9ysé9#]
file átnevezése	RENAME ré9inév\$ TO újnév\$ [, Dme9h#] [, Ue9ysé9#]
file törlése Kérdés: ARE YOU SURE? Válasz: Y - törlés N - állj	SCRATCH filenév\$[, Dme9h#[, Ue9ysé9#]
Programfile kimentése me- móriából	DSAVE filenév\$[, Dme9h#[, Ue9ysé9#]
Programfile betöltése me- móriába	DLOAD filenév\$[, Dme9h#[, Ue9ysé9#]
Program-másolat összeve- tése memóriatartalommal	VERIFY filenév\$[, e9ysé9#[, tíP]] ahol: tíP: ☒ - BASIC 1 - gépkód

11.1.2. BASIC 2.0 lemez-Parancsszövegei:

A BASIC 3.5 megérti és végrehajtja a BASIC 2.0 szintaxisa szerint kiadott lemez-Parancsokat is. Ezek a 15-ös csatornán küldhetők át, az OPEN utasítás szövege (string) paramétereként, vagy PRINT# utasítással, stringkifejezés formájában. Mindegyik Parancs rövidíthető a kezdőbetűjével is. Pl: NEW = N, COPY = C stb.
Az alkalmazható Parancsszövegek:

lemez inicializálása (BAM, katalógus és blokkok kialakítása)	NEW[meghajtó#] disknev, id ahol: id: két-karakteres azonosító meghajtó#: dual-meghajtónál a belső sorszám (0-1)
lemez katalógus törlése	NEW[meghajtó#]: disknev
lemez-BAM kompressziója	VALIDATE
file átmásolása illetve összemásolása (max. 4 db)	COPY[meghajtó#]: ujfilenév= [[meghajtó#]:régifile,...]
file átnevezése	RENAME[meghajtó#]:ujnév=réginév
file törlése	SCRATCH[meghajtó#]:filenév
lemezegység alap helyzetbe hozatala	INITIALIZE[meghajtó#]

11.2. Szekvenciális file-ok kezelése:

A szekvenciális file-ok az alább ismertetendő utasítások segítségével logikai szinten úgy kezelhetők, mintha byte-ok folytonos sorozatai lennének, függetlenül attól a blokk-szerkezet-től, amelyet a H. FÜGGELEK-ben ismertetünk. Ezen belül nagyobb logikai egységek (rekordok és más struktúrák) kialakítása a felhasználó feladata. A rekord végét CHR\$(13) jelzi.

Parancs-csatorna (Pfile#) megnyitása (csak I/O végrehajtásának ellenőrzésére - lsd. bevezető - vagy Parancsok kiküldésére).	OPEN Pfile#,e9ység#,15 ahol: e9ység#: S (alaphelyzetben) vagy 9/10/11 (beállítható Programmal v. áramkörileg).
Adat - csatorna (afile#) megnyitása	OPEN afile#,e9ység#,csatorna#, "file-név[,típus][,mód]" ahol: típus: PRG - Program-file SEQ - szekvenciális REL - relatív-file USR - user-mód (rövidítve: P,S,R,U) mód: R - read (olvasás) W - write (írás) A - append (hozzátoldás) M - le nem zárt file olv.
Adat kiírása	PRINT#afile#,kif[<tab>kif...] ahol: <tab>: mint PRINT utasításnál. A szóköztől eltérő szeparátorról (CR,; ,vessző) külön gondoskodni kell.
Adat beolvasása (karakter-változónként 1 karaktert olvas be, delimiter nem igényel) - Pfile-ről is.	GET#file#,változó%-lista
Adat beolvasás (típusellenőrzéssel, változónként delimiterről delimiterig) - Pfile-ről is.	INPUT#file#,változó%-lista

Me9J: az olvasás legalább az utolsó elemet követő CHR\$(13)-ig történik. Az így feleslegesen beolvasott adatok elvesznek

File lezárása CLOSE file#

Me9: Mind az adat-, mind a Parancs-csatornát le kell zárni. A Parancs-csatorna lezárása az összes, az adott egységre megnyitott adat-file lezárását is eredményezi anélkül, hogy az utolsó Puffert kiírná. Ez output-file-oknál adat-elvesztéshez vezethet, ezért mindig az adat-csatornákat kell előbb lezárni!

11.3. Random(közvetlen elérésű) file-ok kezelése:

A random file-ok használata két szintű fizikai kezelést igényel:

1. a PARANCSCSATORNÁN keresztül: a lemezterület blokkonkénti kezelése, azaz
 - szabad blokk lefoglalása (allokálása)
 - blokk kiírása Pufferből
 - blokk beolvasása Pufferbe
 - felesleges (törölt) blokk felszabadítása
 - blokkok nyilvántartása
 - hibastatusz lekérdezése
2. az ADATCSATORNÁKON keresztül a Puffer (PufferPointer) kezelése, azaz
 - beírás a Pufferbe
 - kiolvasás a Pufferből

Parancs - csatorna OPEN Pfile#,egység#,15[,Parancs#]
(Pfile#) megnyitása

Adatcsatorna (afile#) OPEN afile#,egység#,acsat#,
megnyitása (ha a Puffer is kijelöljük, file-név\$+"[Puffer#]"
tartalmát a CLOSE és ahol:
lemezcsere után is acsat#: adat-csatornaszám
felhasználhatjuk) file-név\$: kötelezően "#"
Puffer#: 0 - 4

Blokk beolvasása PRINT#Pfile#,"BLOCK-READ:"acsat#;
Pufferbe meghajtó#;sáv#;szektor#
PRINT#Pfile#,"B-R:"acsatorna#;
meghajtó#;sáv#;szektor#

Pufferből való ki- INPUT#afile#,változó-lista
olvasás GET#afile#,változó\$-lista

A Puffer kurrens (utóljára beírt, ill. következő kiolvasásra kerülő) byte-jára mutató Pointert ilyenkor a rendszer automatikusan állítja. Ugyanakkor a Pointer tetszés szerint is beállítható, ezzel a blokkon belül is véletlenszerű elérést válósíthatunk me9:

Puffer-Pointer állí- PRINT#Pfile#,"BUFFER-POINTER:"acsat#;
tása, blokkon belüli byte-Pozíció
adott byte-ra PRINT#Pfile#,"B-P:"acsatorna#;byte-Poz

Egy blokkot első felírása előtt le kell foglalni a BAM-ban ahhoz, hogy biztonságosan használható legyen a lemez.

FIGYELEM: A VALIDATE Parancs kiadása azonban random-file-t tartalmazó lemezre akkor is **tilos!**

Blokk lefoglalása PRINT#Pfile#,"BLOCK-ALLOCATE:"meghajtó#;
sáv#;szektor#
PRINT#Pfile#,"B-A:"meghajtó#;sáv#;szektor#

Ha a blokk már foglalt, a DOS 65-ös hibakódot ad vissza a hibacsatornán, és egyúttal az első szabad blokk címét, ami aztán felhasználható írásra, pl:

```
1000 PRINT#15,"B-A:"0;sáv;szektor
1010 INPUT#15,A,B$,C,D
1020 IF A=65 THEN sáv=C: szektor=D: GOTO1000
1030 PRINT#15,"B-W:"15;0;sáv;szektor
```


Puffer feltöltése	PRINT#afile#,kif[<tab>kif...]
Puffer kiírása (feltöltés után)	PRINT#pfile#,"BLOCK-WRITE:"acsatorna#; me9hajtó#;sáv#;szektor# PRINT#pfile#,"B-W:"acsatorna#;me9hajtó#; sáv#;szektor#

11.4. Fizikai-blokk kezelő utasítások

Az ismertetett utasítások esetében a visszaolvasott blokk hossza e99ezik a kiírt blokkéval. B-W-vel való kiírásakor u99anis a Puffer-Pointer tartalma (blokk kurrens mérete) a 0-byteba kerül. B-R-rel való olvasáskor az ebben jelzett hossz elérésekor FILE-VEGE státuszt kapunk az ST rendszerváltozóban. Lehetőség van azonban a logikai blokkmérettől függetlenül a teljes fizikai blokk (256 byte) kiírására ill. visszaolvasására.

Fizikai blokk beolvasása	PRINT#pfile#,"U1:"acsatorna#;me9hajtó#; sáv#;szektor# PRINT#pfile#,"U1:"acsatorna#;me9hajtó#; sáv#;szektor#

Fizikai blokk kiírása	PRINT#pfile#,"U2:"acsatorna#;me9hajtó#; sáv#;szektor# PRINT#pfile#,"U2:"acsatorna#;me9hajtó#; sáv#;szektor#

Ez az utasítás nem írja felül a Puffer-Pointer lemezen tárolt előző értékét!

11.5. Relatív file-ok kezelése:

Ennél a fileszervezési típusnál a rekordok (max. 720 db) a file-on belüli sorszámukkal címezhetők. Ez azzal jár, hogy a fizikai rekordok fix hosszúságúak, a logikai rekord hossza célszerűen ezzel e99enlő vagy kisebb. Mivel az I/O utasítások a rekordhatár átlépésekor hibajelzést nem adnak, a Programozó - ha me9felelően kezeli - használhat hosszabb rekordokat is. A kiíró utasítás a rekordba való íráskor a rekord végéig töröl. A DOS e99-e99 rekord kiírásakor az összes annál kisebb sorszámú rekordot is létrehozza. Célszerű tehát - a használatot gyorsítja - ha a várható legnagyobb sorszámú rekordot a file létrehozásakor felírjuk.

A relatív file használata 3 fő fázisból áll:

- a file létrehozása, rekordméret kijelölése
- a file kialakítása (rekord-tartomány létrehozatala)
- file írása, olvasása, bővítése, módosítása

Parancsfile me9nyitása	OPEN pfile#,e99sége#,pacsatorna#
adatfile létrehozása, rekordmeret me9adása	OPEN afile#,e99sége#,acsatorna#, filenév#+",L,"+CHR\$(rekordhossz)
adatfile további me9nyitásai	OPEN afile#,e99sége#,acsatorna#, filenév#
Pozicionálás a rekordra és azon belül a kívánt byte-ra (minden I/O előtt kötelező)	PRINT#pfile#,"P"+CHR\$(acsatorna#)+ CHR\$(rek#-Lo)+CHR\$(rek#-Hi)+ CHR\$(byte-Poz#) ahol: rek#-Lo/rek#-Hi: rekord-sorszám alsó / felső byte-ja byte-Poz#: kezdő byte-Pozíció sorszáma
file írása / olvasása: u.a. mint szekvenciális file-oknál	PRINT#afile#,kif[<tab>kif....] INPUT#file#,változó-lista GET#file#,változó\$-lista
file lezárása	CLOSE file#

11.6. Floppy-memória kezelése:

Lehetőség van a floppy-vezérlő memóriájából olvasni, ill. oda adatokat vagy Programot beírni és azt végrehajtani. Az ezt lehetővé tevő I/O utasítások:

Program betöltése a lemezről a Pufferbe és végrehajtása a 0-ás relatív címtől kezdve	PRINT#Pfile#,"BLOCK-EXECUTE:"acsat#; meghajtó#;sáv#;szektor# PRINT#Pfile#,"B-E:"acsat#;meghajtó#;sáv#;szektor#
1 byte olvasása a floppy memóriájából (ROM vagy RAM)	PRINT#Pfile#,"M-R:"+CHR\$(bytecím-Lo) + CHR\$(bytecím-Hi)
max. 34 byte beírása a floppy memóriájába	PRINT#Pfile#,"M-W:"+CHR\$(bytecím-Lo) + CHR\$(bytecím-Hi);karakterszám; adat#
Program végrehajtása floppy memóriájában	PRINT#Pfile#,"M-E:"+CHR\$(kezdőcím-Lo)+ CHR\$(kezdőcím-Hi)

További USER utasítások (a lemezezség memóriájában levő címekre való ugrást teszik lehetővé):

JMP #0500	PRINT#Pfile#,"U3" (vagy "UC")
JMP #0503	PRINT#Pfile#,"U4" (vagy "UD")
JMP #0506	PRINT#Pfile#,"U5" (vagy "UE")
JMP #0509	PRINT#Pfile#,"U6" (vagy "UF")
JMP #050c	PRINT#Pfile#,"U7" (vagy "UG")
JMP #050f	PRINT#Pfile#,"U8" (vagy "UH")
JMP \$ffff (NMI vektor)	PRINT#Pfile#,"U9" (vagy "UI")
RESET vektor	PRINT#Pfile#,"U;" (vagy "UJ")
C-64 sebesség beállítás	PRINT#Pfile#,"UI+"
VIC-20 seb. beállítás	PRINT#Pfile#,"UI-"

12. NYOMTATÓ (VC1525 / MPS801 / MPS803 mátrixPrinter) KEZELESE:

A COMMODORE mátrixnyomtatók intelligens Perifériák, saját belső Pufferezéssel rendelkeznek. Több különböző Üzem módjuk van, melynek beállítása az OPEN utasítással, továbbá a PRINT# utasításban kiadott vezérlő-karakterekkel / karakter szekvenciákkal történhet.

A nyomtató Puffere 90 byte-os, ebből legalább 1 byte-ot elfoglal az aktuális vezérlő-karakter szekvencia. Az effektív nyomtatás akkor kezdődik, ha:

- új sor nyomtatása kezdődik
- a Puffer betelik
- 480 Pontnyi hely felhasználásra került a sorban (a sor tele van)

Ha az információ nem fér a sorba, a következő sorban folytatódik nyomtatása.

A nyomtatási sűrűség karakteres módban 6 sor/inch, grafikus módban 9 sor/inch.

A 8.fejezetben általánosságban már ismertetett Periféria-vezérlő Parancsok és I/O utasítások speciális formái:

12.1. Kiírás nyomtatón - I/O utasítások:

Printer-file megnyitása	OPEN file#,egység#,üzemmód ahol: egység#: 4 vagy 5 üzemmód: (alapállapot a file lezárásáig): 0 - nagybetű/grafikus 7 - nagybetű/kisbetű
Kiírás nyomtatóra	PRINT#file#[[<cntrl>]kif...] ahol: <cntrl>: , - standard tabulálás ; - szóköz-elnyomás SPC(kif#) - kif# szóköz beszúrása TAB(kif#) - kif#-ik pozícióra tab <vezérlő-szekvencia> - lsd. 12.2.
Puffer kiürítése file lezárása előtt	PRINT#file#
Printer-file zárása	CLOSE file#
Képernyőre menő információ nyomtatóra irányítása (hallgató üzemmód beállítása) és kif. nyomtatása:	CMD file#[,kif[<cntrl>kif...]]
Printer csatorna lezárása hallgató üzemmódban (hallgató üzemmód felfüggesztése):	PRINT#file#

Me9j: a Printerfile-t a CMD kiadása előtt me9 kell nyitni, a CMD után következhet(nek) a LIST vagy PRINT utasítás(ok). A file lezárása előtt egy üres PRINT# parancsot kell kiadni a csatorna lezárására. Ez után következhet a CLOSE utasítás.

12.2. Nyomtató-vezérlő karakterek:

A (vezérlő szekvencia): egy vagy több karakterből álló sorozat, amely az utána következő string értelmezését, vagy az adott PRINT# utasítás végrehajtását, esetleg a file lezárásáig terjedő nyomtatást módosíthatja.

A lehetséges kombinációk:

Hatás	Szekvencia	Hatókör
azonnali soremelés	CHR\$(10)	egyszeri
azonnali kocsi-vissza	CHR\$(13)	egyszeri
dupla vonalvastagság	CHR\$(14)	CHR\$(15) kiadásig
normál - karaktermód	CHR\$(15)	CHR\$(14) kiadásig
kisbetű/nagybetű mód	CHR\$(17)	PRINT# végéig vagy CHR\$(145) kiadásig
nagybetű/grafikus mód	CHR\$(145)	PRINT# végéig vagy CHR\$(17) kiadásig
inverz-karakter mód	CHR\$(18)	CHR\$(146) kiadásig
inverz-módból vissza	CHR\$(146)	CHR\$(18) kiadásig
az nn kétkarakteres numerikus string által definiált karakterpozícióba tabulál	CHR\$(16)+"nn"	egyszeri
bitképés-módba kapcsolás	CHR\$(8)	PRINT# végéig vagy CHR\$(15)-ig
a bitkép# által reprezentált pont-oszlop ismétlése reP#-szer (csak bitképés módban)	CHR\$(26)+ CHR\$(reP#)+ CHR\$(bitkép#)	egyszeri
a 4 karakteres vezérlő sorozatot követő stringet a bPoz által definiált Pont-Pozícióba (1-480) tabulálja (csak bitképés módban)	CHR\$(27)+ CHR\$(16)+ CHR\$(bPoz-low)+ CHR\$(bPoz-high)	egyszeri
saját tervezésű 6*7 Pontból álló karakternyomtatása. Karakterpozícióként 6, a karakterkép oszlopaiból képzett szám 128-al megnövelt értékéből CHR\$-ral konvertált karaktert kell a vezérlőkarakter után elküldeni.	CHR\$(8)+ CHR\$(1.oszlop)+ CHR\$(2.oszlop)+	CHR\$(15) kiadásáig

13. RS232 INTERFACE HASZNÁLATA:

Az RS232 interface széleskörűen használható különböző nem-COMMODERE gyártmányú Perifériák (RS232S vagy RS232C interface-szel csatlakozó nyomtatók, stb) továbbá távadatátviteli feladatok megoldására megfelelő csatoló egység(modem) felhasználásával.

A C16-nál az RS232 kezelése is a TED-be van integrálva, ezért bár nincs a C64-hez hasonló user-Portja, az RS232 típusú kommunikáció a soros-buszon keresztül, vagy közvetlenül az expansion-Portra csatlakozó speciális illesztőegységgel valószínűleg lehetséges.

Az RS232 csatorna pufferezéséhez a BASIC-interpreter egy darab 64 byte-os puffert használ. Ezért egyszerre legfeljebb egy RS232 csatornát szabad megnyitni.

13.1. I/O utasítások:

RS232 csatorna megnyitása OPEN file#,2,0,Parancs\$
ahol:

Parancs\$:

kontroll.regiszter-byte+
Parancs.regiszter-byte

kontroll.regiszter-byte:

bit(3-0): átviteli sebesség
 0 - 3-ik és 4-ik byte-ban van definiálva
 1 - 50 baud
 2 - 75 baud
 3 - 110 baud
 4 - 134.5 baud
 5 - 150 baud
 6 - 300 baud
 7 - 600 baud
 8 - 1200 baud
 9 - 1800 baud
 10 - 2400 baud
 11 - 3600 baud
 12 - 4800 baud
 13 - 7200 baud
 14 - 9600 baud
 15 - 19200 baud
 bit (4): 0 - külső óra
 1 - adatátvitel
 bit(6-5): szóhossz
 0 - 8 bit
 1 - 7 bit
 2 - 6 bit
 3 - 5 bit
 bit (7): stop-bitek száma
 0 - 1 stop-bit
 1 - 2 stop-bit

Parancs.regiszter-byte:

bit(1-0): receiver-vezérlés
 bit 0 : receiver be(1)/ki(0)
 DTR alacs./magas
 bit 1 : IRQ be(0)/ki(0)
 (ST reg, bit#3)
 bit(3-2): transmitter-vezérlés
 IRQ RST transmitter
 00 ki magas inakt.
 01 be alacs. aktív
 10 ki alacs. aktív
 11 ki alacs. BRK
 bit(4): 0 - normál
 1 - echo
 bit(7-5): Paritás-funkciók
 1 - Páratlan Pár. (i/o)
 3 - Páros Pár. (in/out)
 5 - Jelátvitel
 Paritásell. nincs
 7 - helyköz átvitele
 Paritásell. nincs
 Páros - Paritásellenőrzés
 Paritásbit-generálás
 nincs

Adatok kiolvasása a Pufferből	GET#file#,változó\$ INPUT#file#,változó-lista használata nem ajánlott a vonali Protokollokban szereplő speciális karakterek miatt (ld. [2] 6.16)
Írás Pufferbe	PRINT#file#,kifejezés\$-lista vagy CMDfile#
File lezárása	CLOSE file#

13.2. Az RS232 állapotregiszterben megjelenő státuszok:
(kiolvasáskor **azonnal** törlődnek)

bit(0) - Paritáshiba
bit(1) - szerkesztési hiba
bit(2) - input Puffer túlcsordulás
bit(3) - input Puffer üres
bit(4) - CTS-jel nem jött
bit(5) - nem használt
bit(6) - DSR-jel nem jött
bit(7) - vonalszakadás

13.3. RS232 memória-címek

Vezérlő információk	név	dec	hex
I/O regiszter		64768	\$fd00
státusz-regiszter		64769	\$fd01
kontrol-regiszter		64770	\$fd02
Parancs-regiszter		64771	\$fd03
Pseudo státusz-regiszter	RSSTAT	2004	\$07d4
BASIC ST(státusz) változó	ST	144	\$0090
Input:			
input Puffer (64 byte)	RIBUF	1015	\$03f7
		-1078	-\$0436
input FIFO-Puffer elejének byte-indexe	RIDBS	2002	\$07d2
input FIFO-Puffer byte-számláló	RIDBE	2003	\$07d3
Output:			
output Puffer (1 byte)	ROBUF	1997	\$07cd
output byte üres flag		1998	\$07ce
Munkaterületek és belső rutinok:			
RS232 regiszterek		64768	\$fd00
(TED vezérlő regiszterek)		-64782	-\$fd10
RS232 munkaterületek		1997	\$07cd
		-2008	\$07d8
		252	\$00fc
		-253	\$00fd
interrupt rutin			\$ea5b
1 byte olvasása (A regiszterbe)			\$eaf1
RS232 CHKIN, CKOUT			\$eb25
1 byte kiírása (A regből \$07cd-be)			\$eb37
RS232 OPEN, CLOSE]			\$eb46

14. KAZETTAS SZALAGEGYSÉG (DATASETTE 1531) KEZELÉSE:

A DATASETTE kazettás szalagegység Programok tárolásán túlmenően alkalmas adatok tárolására is. Az adatok elérése azonban - a mágneslemezzel (disk) ellentétben csak szigorúan szekvenciálisan (sorosan) történhet.

Tekintettel arra, hogy a szalagegységen folyó I/O alatt a megszakítások le vannak tiltva, az adatátvitel ideje alatt a képernyő nem használható (Üres).

Az I/O a szalagegység esetében is pufferezett, a Puffer hossza 192 byte.

A standard tárolási mód esetében a byte-ok tárolása a következő módon történik:

- a byte-okat egy bytejelző jelsorozat vezeti be, azaz:
egy 846/us majd egy 420 /us négyesjegyjel(LH)
- a bytejelzőt követi a 9 (8 adat, 1 Paritás) bit:
1: 420/us majd 208/us négyesjegyjel
0: 208/us majd 420/us négyesjegyjel

A kódolás Páros Paritású.

14.1. A szalagos file-ok szerkezete:

PROGRAM-file:

9aP 8s (törlés)	fejléc 4s	9aP 3.4s (törlés)	Program

FEJLEC-blokk(Program-file):

11	kezdőcím-Lo	kezdőcím-Hi	végcím-Lo	végcím-Hi	Prognév

FEJLEC-blokk(gépi-kódú Program-file):

13	kezdőcím-Lo	kezdőcím-Hi	végcím-Lo	végcím-Hi	Prognév

ADAT-file:

9aP	fejléc	9aP	blokk#1	9aP	blokk#2	9aP	stb
			191 byte		191 byte		

FEJLEC-blokk(adat-file):

14	kezdőcím-Lo	kezdőcím-Hi	végcím-Lo	végcím-Hi	filenév
	60	3	252	3	

ADAT-blokk:

12	adatok	adat vége
		0

ADAT-VEGE-cimke:

15	kezdőcím-Lo	Kezdőcím-Hi	végcím-Lo	végcím-Hi	filenév

14.2. I/O utasítások:

File megnyitása : OPEN file#,1,csatorna#,[file-név\$]
 (hatására a fejléc a kazetta-Pufferbe kerül)
 ahol:
 csatorna#: 0 - olvasás (input)
 1 - írás (output)
 2 - írás (output), file végén End-Of-File címke

Kiírás szalagra : PRINT#file#,[kif[<tab>]...]
 ahol:
 <tab>: ; - szóköz-elnymás
 , - tabulálás (10 oszloponként)
 SPC(kif#) - kif# db szóköz beszúrása
 TAB(kif#) - Pozicionálás a kif#-ik oszlopra

Me9J: A mágnesszalagra egyes karakterek nem kerülnek kiírásra (CHR\$(10) és CHR\$(29)), a CHR\$(0)-nak pedig speciális jelentése van (End-Of-Data, file-vége)

Beolvasás szalagról GET#file#,változó\$-lista
 INPUT#file#,változó-lista

Me9J: Az INPUT# utasítás használatakor gondot okozhatnak az idézőjel és kettőspont karakterek.

Szalagfile lezárása CLOSE file#

14.3. Speciális I/O-k (Program tárolása/betöltése)

Program tárolása szalagra SAVE Programnév\$,1[,kód#]
 ahol:
 kód#: 0 - kiírás BASIC Programként
 1 - kiírás gépi-kódú Programként (3-as fejléc-blokkal)
 2 - kiírás BASIC Programként, végén SZALAG-VEGE jellel
 3 - kiírás gépi-kódú Programként, SZALAG-VEGE jellel

Program betöltése szalagról LOAD Programnév\$,1[,kód#]
 ahol:
 kód#: 0 - betöltés BASIC-Programként (3-as fejlécű file gépi kódú Programként)
 1 - gépi kódú Programként (a fejlécben megadott címre)

14.4. Fontosabb memóriacímek:

tartalom	név	dec	hex
szalag-Puffer Pointer	FBUFPT	182,183	\$b6,\$b7
szalagPuffer		819-1010	\$333-\$3f2
blokk ellenőrző-össze9 .		245	\$f5
első/második kiírás fla9		247	\$f7
fejléc(címke)-típus		248	\$f8
olvasás hibatáblázat		1079-1138	\$437-\$472
olvasás hibaszámláló		1974	\$7b6
szalag kiírás számláló		1011,1012	\$3f3,\$3f4
szalag beolvasás számláló		1013,1014	\$3f5,\$3f6
Puffer/tár kapcsoló		1968	\$7b0
munkaterület		1969-1996	\$7b1-\$7cc
időzítési konstansok		1976-1978	\$7b0-\$7ba
Program kezdete	SAL	178,179	\$b2,\$b3
Program vége	EAR	180,181	\$b4,\$b5

15. BOTKORMÁNY

A COMMODORE-16 két speciális, 8 pólusú játék-csatlakozóval rendelkezik, amelyekhez botkormány (joystick) csatlakoztatható. Állapotuk kiolvasása BASIC-ból JOY függvénnyel vagy gépi kódú rutinokkal történhet. Analóg bemenet (potenciométer, paddle) kezelésére nincs lehetőség.

15.1. A botkormány használata

A botkormány 5 kapcsolóval rendelkezik: 4 irány (0-as:Észak/fel, 1-es:Dél/le, 2-es:Nyugat/balra, 3-as:Kelet/jobbra) és a TŰZ (4-es kapcsoló). Ezekből -a botkormány természetéből következően- egyszerre maximum 2 szomszédos irány és a TŰZ-kapcsoló nyomható be. A két (A vagy 2-es és B vagy 1-es) botkormány kapcsolói a billentyűmátrix-szal közösen a TED-chip \$ff08 regiszterére vannak kötve: bit#6(Joy#1) ill bit#7(Joy#2): TŰZ, bit# 3-0: megfelelő irány-kapcsolók. A kapuk 7-0 bitjei alap helyzetben 1-esek, a lenyomott kapcsoló a megfelelő bitet 0-ra állítja.

A kapcsolók lekérdezése a következőképpen történhet:

BASIC-ből:

A JOY függvény szintaxisa:

JOY(kif#), ahol kif#: joystick-szám (1 v. 2)

a függvényérték pedig:

0 - semmi			
1 - E	2 - EK	3 - K	4 - DK
5 - D	6 - DNY	7 - NY	8 - ENY

a TŰZ-gomb lenyomása esetén a fenti értékekhez 128 adódik hozzá!

Gépi-kódú rutinból:

Az interrupt letiltása (SEI utasítás) után a botkormány#1-hez a TED \$ff08 (65288) regiszterének 2-es bitjén, a botkormány#2-höz az 1-es biten kívül minden bitet ON-ba állítunk (\$fb ill. \$fd beírásával), majd kiolvassuk a regisztert. A kiolvasott érték a kiválasztott botkormányra fog vonatkozni.

Miután a billentyűzet-mátrix ugyanezen regiszterekre van kötve, ez azt is jelenti, hogy a botkormányok a billentyűzetről szimulálhatók.

Az alábbiakban a lehetséges megfeleltetéseket ismertetjük.

A JOY függvény számára mindkét botkormány minden további nélkül helyettesíthető a következő billentyűkkel:

Eszak fel	EK	Kelet jobbra	DK	Dél le	DNY	Nyugat balra	ENY	TŰZ
1	1+2	2	home+2	home	home+ctrl	ctrl	ctrl+1	spc

további lehetőségek:

1	1+2	2	home+2	home	home+ctrl	ctrl	ctrl+1	0

15.2. Felhasznált memóriarekeszek (TED-regiszterek):

Tartalom		cím	
		dec	hex
TED	\$08 regiszter	65288	\$ff08
	bit 1: botkormány#2 kiválasztás (OFF)		
	bit 4: botkormány#2 tüzelőgombja		
	bit 3-0: botkormány#2 irány-kapcsolói		
TED	\$08 regiszter	65288	\$ff08
	bit 2: botkormány#1 kiválasztás (OFF)		
	bit 4: botkormány#1 tüzelőgombja		
	bit 3-0: botkormány#1 irány-kapcsolói		

16. HANG-KIMENET KEZELESE:

16.1. Általános információk

A TED 7360 végzi a hanggeneráláshoz szükséges műveleteket is. Két hanggenerátort tartalmaz (csorszámuk 1-2) amelyek általában egymástól függetlenül vezérelhetők, de egymással szinkronizálhatók ill. csatolhatók is. A hanggenerátorok Paraméterezése és vezérlése a TED kontroll-regiszterein keresztül történik.

A TED hang-regisztereinek kiosztása:

(Fő báziscím) Jelölése továbbiakban "b")

b= 65280 \$ff00

Reg#	bit7	bit6	bit5	bit4	bit3	bit2	bit1	bit0	Reg#
+0				timer#1-L0					00
+1				timer#1-HI					01
+2				timer#2-L0					02
+3				timer#2-HI					03
+4				timer#3-L0					04
+5				timer#3-HI					05
+14				oszcill#1 frekvencia-L0					0e
+15				oszcill#2 frekvencia-L0					0f
+16							oszc#1-frq.HI		10
+17	Isound Ireload	Ihang#2 Izaj	Ihang#2 Inéysz	Ihang#1 Ibekap			hangr6		11
+18							oszc#2-frq.HI		12
+62				ROM-engedélyezés					3e
+63				ROM-letiltás					3f

16.2. Az előállított hang jellemzői:

HANGMAGASSAG(frekvencia): 2 byte (low,high) (10 bit)

oszcillátor#1 b+14 , b+16 \$ff0e,\$ff10
oszcillátor#2 b+15 , b+18 \$ff0f,\$ff12

A TED hangterjedelme kb. 5 oktávot fog át (A#2-D#8, 109Hz - 110KHz frekvencia, 1-1022 oszcillátor-frekvencia tartományban). Oktávonként 12 hang van: C, C#,D,D#,E,F,F#,G,G#,A,A#,H. Az egyenlően temperált hangskálán két szomszédos hang frekvencia-viszonya:

$$f_{i+1} = f_i \cdot 2^{(1/12)}$$

Két szomszédos oktáv hangjainak frekvencia-aránya:

$$f_{j+1} = f_j \cdot 2$$

Ha ettől eltérő frekvenciákat akarunk generálni, a hangmagasság és az oszcillátor-frekvencia (a regiszterben lévő bináris szám) közötti összefüggés:

$$f_{\text{hang}} = 1024 - (111840.45 / f_{\text{oszc}}) \text{ Hz}$$

A két byte ennek megfelelően:

$$f_{\text{high}} = \text{INT}(f_{\text{oszc}} / 256) \quad f_{\text{low}} = f_{\text{oszc}} - 256 * f_{\text{high}}$$

HANGERŐ: egy közös regisztere van v=b+17 65297 \$ff11

8 fokozatban állítható (0 - 7), pl. a következő utasítással (bit 3-0):

POKE v, (PEEK(v) AND 240) OR hangero

va99 az ezzel egyenértékű (és egyszerűbb)

VOL hangero

utasítással.

HULLÁMALAK: csak a 2. oszcillátornál állítható:

v=b+17 65297 \$ff11

A válaszható hullámalakok:

négyesjel: zongora, klarinét (bit#5)
fehér-zaj: zajok, zörejek (bit#6)

Me9J: ha bit#7=1, a hangero változtatásával befolyásolható egyenáramú jel keletkezik, ez felhasználható pl. beszéd-szintetizálására.

16.3. A hanggenerátorok (oszcillátor) megszólaltatása:

v=b+17 65297 \$ff11

oszcillator#1 bit#4
oszcillator#2 bit#5

BASIC-ből:

SOUND szolam, frekvencia, tartam

ahol:

szolam: 1, 2 va99 3 (2.oszcill., fehér zaj)
tartam: időtartam, 1/60 másodpercben
frekvencia: oszcillátor-frekvencia

va99 a megfelelő POKE utasítással:

POKE v, (PEEK(v) OR (oszc# * 16))

Természetesen ez utóbbi esetben a frekvencia beállításáról és az időtartam méréséről (a C64-hez hasonlóan) külön kell gondoskodni.

16.4. Frekvenciaadatok:

okt	hang	oszillátor frekv			okt	hang	oszillátor frekv		
		f	low	hi			f	low	hi
3	a	7	7	0	6	c	917	149	3
	a#	68	68			c#	923	155	
	h	114	114			d	928	160	
	c	170	170			d#	934	166	
	c#	219	219			e	939	171	
	d	263	7	1		f	943	175	
	d#	307	51			f#	948	180	
	e	346	90			g	952	184	
	f	384	128			g#	956	188	
	f#	419	163			a	960	192	
	g	453	197			a#	964	196	
	g#	486	230			h	967	199	
4	a	515	3	2	7	c	970	202	
	a#	543	31			c#	973	205	
	h	571	59			d	976	208	
	c	597	85			d#	979	211	
	c#	620	108			e	981	213	
	d	643	131			f	983	215	
	d#	664	152			f#	986	218	
	e	685	173			g	988	220	
	f	703	191			g#	990	222	
	f#	721	209			a	992	224	
	g	738	226			a#	994	226	
	g#	754	242			h	995	227	
normál	a	769	1	3	8	c	997	229	
5	a#	783	15			c#	998	230	
	h	797	29			d	1000	232	
	c	810	42						
	c#	822	54						
	d	833	65						
	d#	844	76						
	e	854	86						
	f	863	95						
	f#	872	104						
	g	881	113						
	g#	889	121						
	a	896	128						
a#	903	135							
h	910	142							

1. GRAFIKUS LEHETŐSÉGEK

A C-16 BASIC 3.5-e a C-64 (2.0-ás) BASIC-jével ellentétben számos grafikus Parancsot tartalmaz, amelyek a felhasználó számára szinte feleslegessé teszik az egyébként is lassú PEEK/POKE utasítások bonyolult használatát. Mivel bizonyos lehetőségek (pld. finom-scroll, képernyőmemóriaváltás, stb.) csak gépi-kódú rutinokkal, vagy POKE/PEEK utasításokkal használhatók ki, az alább ismertető elvek és címek mégis hasznosak lehetnek azok számára, akik saját grafikus elképzeléseiket akarják megvalósítani, esetleg éppen gépi-kódban.

1.1. A TED grafikus regisztereinek kiosztása: báziscím: ba=65280 \$ff00

offs	bit7	bit6	bit5	bit4	bit3	bit2	bit1	bit0	Reg#
+0				timer#1-LO					00
+1				timer#1-HI					01
+2				timer#2-LO					02
+3				timer#2-HI					03
+4				timer#3-LO					04
+5				timer#3-HI					05
+6	teszt	textnded	IHI-RES	screen	24/25	függőleges	scroll		06
		color	mód	off	sor		eltolás		
+7	revers	IPAL/	ITED	IMULTI	38/40	vízszintes	scroll		07
	mód	NTSC	OFF	mód	oszlop		eltolás		
+8	billentyűzet matrix oszlopainak flag-jei								08
+9	IRQ	timer3	-	timer2	timer1	fényc.	rasztr	-	09
+10	IRQ	timer3	-	timer2	timer1	fényc.	rasztr	raszter	0a
								r.bit#8	
+11	raszter-regiszter								0b
+12	kurzor-Poz.HI								0c
+13	kurzor-Pozíció								0d
:									:
+18				grafikus képernyő		IJEL-9en			12
				helye		IRAM/RAM			
+19	karakter-generátor címe							IRAM-ON	13
+20	video-matrix címe								14
+21		fényszerő				háttérszín#0 (képernyő)			15
+22		fényszerő				háttérszín#1			16
+23		fényszerő				háttérszín#2			17
+24		fényszerő				háttérszín#3			18
+25		fényszerő				keret színe			19
+26								reg#1b 9-8bit	1a
+27	aktuális sor kezdő karakterPozíció 7-0 bitjei								1b
+28								reg#1d	1c
								8.bit	
+29	aktuális video-sor sorszáma								1d
+30	vízszintes Pozíció 8-1 bitjei								1e
+31		villogás-időzítő				karakteren belüli sor-			1f
						számláló			
:									:
+62	ROM-engedélyezés								3e
+63	ROM-letiltás								3f

Megjegyzendő, hogy a TED egyes regiszterei minden képfrissítési (raszter-interrupt) ciklusban felülíródnak (RAM-ból vagy ROM-ból újra töltődnek), ezért BASIC-ből való felülírásuk hatástalan, és gépi-kódból is az interrupt-kezelés módosítását igényelné. Hatásos lehet viszont esetleges RAM-beli forrásuk (Pseudo-regiszter) tartalmának módosítása, akár BASIC-ből is. A következőkben ezért (ahol van ilyen) ezeket a Pseudoregiszttereket is megadjuk.

A fentiekből is következik, hogy az alábbiakban szereplő POKE utasítások inkább az egyértelmű definíciót, vagy a követendő algoritmus meghatározását szolgálják, mintsem kódolási minták, hiszen arra gyakran közvetlen BASIC-utasítások is vannak (ld. BASIC fejezet), bár többnyire a megadott formában is használhatóak.

A TED-7360 4 területet lát egyszerre:

- a. 2Kb terület (BLOKK) a VIDEO-mátrix (SZÍN és KÉP) tárolására
- b. A (többnyire) ROM-ban levő JEL-matrixot (2 Kb) 53248 \$d000
(karakter-generátor) -55295 \$d7ff
- c. A 8000 byte nagyságú grafikus-képernyő-matrixot (BIT-matrix) grafikus módban
- d. A \$ff00-n kezdődő vezérlő regisztereket ba=65280 \$ff00
-65343 \$ff3f

1.2. Választható üzemmódok:

- karakteres:
 - írógép mód: kis és nagybetűk, írásjelek
 - normál mód: nagybetűk, írás- és grafikus jelek
- karakteres, többszínű háttérrel
- nagy felbontóképességű (HI-RES) grafika
- nagy felbontóképességű grafika + 5 sor szöveges rész
- többszínű HI-RES grafika (MULTI-mód)
- többszínű (MULTI) mód + 5 sor szöveges rész

Különlegesség a C-64-hez képest, hogy az egyes színeken belül 8 különböző árnyalat állítható elő. Meg kell említsük még az egyszerű osztott (grafikus és karakteres) képernyő-kezelési és ablakkezelési lehetőséget.

2. KARAKTERES ÜZEMMÓD

BASIC-ből való kényelmes kezelésére szolgáló utasításokat lásd a BASIC fejezet 10.1 Pontjában.

JELLEMZŐK: 25 sor * 40 jel cím /offset
 - - - - - 1 jel = 8 * 8Pont (oktett) dec hex

ALAPADATOK:

- * VIDEO-mátrix: 2 kbyte-os terület, BLOKK-határra igazítva, ezen belül helyezkedik el a
- * SZÍN-mátrix: a VIDEO-mátrix első 1000 (\$3e8) byte-ja, a színkód (0-15) a jobb félbyte-ban van. A 6-4 bitek a fényerő értékét tartalmazzák, míg a 7. bit a karakter villogtatását kapcsolja (1: ON).
- * KÉP-mátrix: 1000 (\$3e8) byte-os folytonos terület, 1 byte/jel, Kbyte (modulo 1024) határra igazítva

Mindkét mátrix sorfolytonosan képezi le a képernyőt.

- * JEL-mátrix: 2Kb-os BLOKK
- * háttér-szín regiszter: 0-15 a jobb félbyte-ban 65301 \$ff15
- * keret-szín regiszter: 0-15 a jobb félbyte-ban 65305 \$ff19
- * kurrens karakter színkódja: 1339 \$053b
- * háttérszín a kurzor alatt: 2029 \$07ed
- * a kurzor aktuális pozíciója (a karakterpozíciókat 0-999-el sorfolytonosan számozva), kiolvasható, ill. felülírásával a kurzor elmozdítható: (bit 9-8) 65292 \$ff0c
(csak gépi kódból kezelhető) (bit 7-0) 65293 \$ff0d
- BASIC-ből is kezelhető Pseudo-regiszterek: sor : 205 \$cd
oszlop: 202 \$ca

2.1. Standard mód:

- * KÉP-mátrix: 3072 \$0c00
 - karakter elhelyezése a képernyőn:
 POKE 3072 + 40*sor + oszlop, karakterkód
- * SZÍN-mátrix: 2048 \$0800
 - karakter színének beállítása:
 POKE 2048 + 40*sor + oszlop, színkód +
 +16*fényerő+128*villogás
 (sor: 0-24, oszlop: 0-39)
 (karakterkód: normál: 0-127
 inverz: 128-255)
 (villogás: 0 - normál
 1 - villogó)
 (fényerő: 0-7 (min-max))
 (színkód: 0-15! lsd. A. FÜGGELEK)

* JEL-mátrix: ROM-ban található:

	ROM
Nagybetűk	53248 \$d000
Grafikus jelek	53760 \$d200
Kisbetűk	54272 \$d400
Nagybetűk+grafikus jelek	54784 \$d600

2.2. User mód:

* JEL-mátrix RAM-ban

-JEL-mátrix átkapcsolása RAM-ba: bit 2 -> 0 n=65298 \$ff12
 POKE n, PEEK(n) AND 251

-kijelölése a RAM-on belül (BLOKK-határon):
 kijelölő regiszter 3-1 bitjein:

POKE d, (PEEK(d) AND 240) OR 9 d=65299 \$ff13

ahol 9=cím/256 (alapértelmezés: 9=208)

* VIDEO-mátrix kijelölése:

-helye karakteres módban nem változtatható, csak az interrupt rutin módosításával

* Hozzáférés a standard JEL-mátrixhoz:

Mivel a PEEK függvény mindig a RAM-ot olvassa, a karaktergenerátor ROM-hoz nem férhetünk hozzá vele. Lehetséges megoldások:

- ROM átmásolása RAM-ba a MONITOR-ral
- SYS utasítással meghívni a KERNAL ROM-olvasó rutinját (ld. GEPIKÓD, 4.3 Pont), Pld.:

```

10 A=53248 :REM ROM JEL-MATRIX KEZDOCIME
20 FOR I=0 TO 4096 STEP 8: FOR J=0 TO 7
30 K=A+I+J: GOSUB 500
40 NEXT J: NEXT I
50 END
500 CH%=INT(K/256): REM CIM HI-BYTE
510 CL%=INT(K-256*CH%): REM LO-BYTE
520 POKE 2036,0: REM ,Y-BA 0 KELL
530 POKE 161,CL%: REM CIM-LO $A1-BE
540 POKE 162,CH%: REM CIM-HI $A2-BE
550 SYS 53142: REM ROM OLVASO RUTIN
560 POKE 4096+I,PEEK(2034)
570 RETURN

```

* Karakter JEL-mátrixbeli címének számítása:

cím=BLOKK*2048 + kód*8

2.3. 256 karakteres mód:

Saját karakterkészlet használata esetén arra is van lehetőség, hogy az inverz karakterek használata helyett 256 különböző karaktert jelenítsünk meg. Ennek érdekében a TED 7 regiszterének 7. bitjét 1-re kell állítani:

POKE i,PEEK(i) OR 128

i=65287 \$ff07

2.4. Többszín mód:

JELLEMZŐK: 25 sor * 40 jel
1 jel = 8 * 4Pont (kvartett)

A többszín-módban karakterenként négy szín: a teljes képernyőre érvényes három háttérszín egyike, és a SZÍN-mátrixban karakterpozíciónként megadható szín közül választhatunk.

A többszín-mód és normál-mód karakterenként is változatható a SZÍN-mátrixban szereplő szín-kódtól 0-7-en:

-ha a szín-kód < 8, a megfelelő karakter-pozíció 8*8bit (HI-RES) típusúként értelmeződik, színe 0-7.

-ha a szín-kód > 7, a pozíció 8*4 bit (MULTI) módban értelmeződik, a leíró 8 byte a JEL-mátrixban 8*4 bit párra bomlik, és ezt értelmezi a TED-chip színeként:

00: képernyő-szín(háttér#0)	65301 \$ff15
01: háttér-szín#1	65302 \$ff16
10: háttér-szín#2	65303 \$ff17
11: előtér-színe(SZÍN-mátrix)	

* Üzem mód beállítása:

POKE i,PEEK(i) OR 16

i=65287 \$ff07

* Üzem mód visszaállítása HI-RES-be (standard):

POKE i,PEEK(i) AND 239

Me9J: Többszín-mód és bővített háttérszín mód egyszerre nem használható!

2.5. Bővített háttérszín mód:

4-féle háttérszín között karakterpozíciónként lehet válogatni. A jelek nyomtatásához a VIDEO-chip változatlanul a SZÍN-mátrixot használja. A 4-féle háttérszín kódját a KEP-mátrix 6-7 bitjei tartalmazzák.

00: háttér re9#0	65301 \$ff15
01: háttér re9#1	65302 \$ff16
10: háttér re9#2	65303 \$ff17
11: háttér re9#3	65304 \$ff18

A karakterkódok tehát a következőképp állnak elő:

KEPjel = karakterkód + 64*színre9sorszám

(KORLÁTOZÁS: Csak a JEL-mátrix BLOKK-jainak első 64 karaktere használható.)

- Üzem mód beállítása:

POKE j,PEEK(j) OR 64

j=65286 \$ff06

- Üzem mód megszüntetése:

POKE j,PEEK(j) AND 191

3. NAGYFELBONTÁSÚ GRAFIKA

BASIC-ből való kényelmes kezelését számos grafikus utasítás könnyíti meg (BASIC fejezet, 10.2 pont).

3.1. Standard mód

cím
dec hex

*Alapadatok: 200 sor * 320 oszlop
(25 sáv * 40 oktett)

*BIT-mátrix: 8000 byte (1bit/Pont)
Elhelyezése alapértelmezésben: bbase=8192 \$2000

*SZÍN-mátrix: VIDEO-mátrix második Kbyte-ja
1000 (\$3e8) byte a háttér és jel szín-
nének beállítására (1 byte / 8*8 bit).
A SZÍN-mátrixban levő szín-kódok egy-
egy 8*8-ás Pontnégyzetre érvényesülnek:
bit 3-0: háttér színe
bit 7-4: Pont színe

*FÉNYERŐ-mátrix: VIDEO-mátrix első Kbyte-ja
bit 2-0: adat fényerő
bit 6-4: háttér fényerő fbase=6144 \$1800

*Üzenmód használata:

*Üzenmód beállítása:

POKE J,PEEK(J) OR 32 j=65286 \$ff06

*BIT-mátrix kijelölése:

POKE n,(PEEK(n) AND 199) OR 9 bit 5-3 n=65298 \$ff12
ahol 9=bbase/1024 alapért.: 9=8

*VIDEO-mátrix kijelölése:

POKE m,(PEEK(m) AND 7) OR e bit 7-3 m=65300 \$ff14
ahol e=fbase/256 alapért.: e=16
Megj: a fenti utasítás hatástalan,
helyette a Pseudoregiszter
használható:
POKE f,fbase/256 f=2043 \$07fb

*BIT-mátrix törlése:

FOR I=bbase TO bbase+7999
POKE I,0
NEXT

*Háttér-szín és fényerő beállítása:

FOR I=0 TO 999
POKE cbase+I,16#Pontszín#háttérszín#
POKE fbase+I,16#háttérfényerő#Pontfényerő
NEXT

*BIT-térkép Pontjainak címszámítása:

Leképezés: a kép 25sáv*40oktett-ből áll

					0	x	319
0 sáv	0 sor:	0,	8,	16,....	312	0+	----->
	1 sor:	1,	9,	17,....	313	!	
						!	
	7 sor:	7,	15,	23,....	319	y!	
1 sáv	0 sor:	320,	328,	336,....	632	!	
						v	
				stb		199	

sáv#=INT(y/8)
okt#=INT(x/8)
sor#=y AND 7
bit#=7-x AND 7
byte#=bbase + sáv##320 + okt##8 + sor#

*Pont ki990jtása:

POKE byte#,PEEK(byte#) OR 21bit#

*Pont kioltása:

POKE byte#,PEEK(byte#)-21bit#

*Üzemmódból kilépés:

POKE J,PEEK(J) AND 223

J=65286 \$ff06

3.2. Többszín mód

*Alapadatok: 200 sor * 160 PontPár
(25 sáv * 40 kvartett)

*VIDEO-mátrix: mint standard-módban, de a színek kódok hozzárendelése más, lsd. alább

*BIT-mátrix: 8000 byte (2 bit/PontPár)
A bitpárok azt jelölik ki, hogy az alábbi 4 lehetőség közül melyiket választjuk:

00 - háttérszín#0	65301 \$ff15
01 - SZÍN-mátr. 4-7 bit fényerő mátrix bit 2-0	
10 - SZÍN-mátr. 0-3 bit fényerő mátrix bit 6-4	
11 - háttérszín#1	65302 \$ff16

*Üzem mód beállítása:

POKE J,PEEK(J) OR 32	HI-RES mód	J=65286 \$ff06
POKE I,PEEK(I) OR 16	MULTI-mód	I=65287 \$ff07

*Üzemmódból kilépés:

POKE J,PEEK(J) AND 223	HI-RES módból
POKE I,PEEK(I) AND 239	MULTI módból

4. EGYÉB GRAFIKUS LEHETŐSÉGEK:

4.1. SPRITE-ok (MOB-ok)

A C-16 nem tartalmaz lehetőséget valódi (a kép többi részétől és üzemmódjától független) sprite-ok megjelenítésére. Csak korlátozottan helyettesíti ezt a software úton megvalósított, képernyőrész eltárolását és a képernyő másik helyére való bemásolását, vagy transzformációját lehetővé tevő SSHAPE és GSHAPE BASIC utasítás (ld. 16. old).

4.2. Scrollin9(9örgetés):

4.2.1. Karakter szintű scroll (karakteres képernyőn):

BASIC PRINT utasítással, a megfelelő escape szekvencia kiküldésével érhető el

4.2.2. Finom (Pontszintű)-scroll:

A képernyő görgetése folyamatosan végezhető a belépő oldal feltöltésének és a léptetésnek ciklikus ismétlésével. A léptetés a megfelelő (vízszintes vagy függőleges) scroll-regiszter 0-2 bitjein reprezentált (1 sor/oszlopnyi) eltolási érték megfelelő irányba való léptetésével valósítható meg. Az új (egy oszlopnyi/sávnyi, azaz 8 pontnyi szélességű) adattal való feltöltés megfelelő sebességgel gépi-kódú rutinnal végezhető, de a BASIC PRINT utasítás is használható.

Ha egyszerre több képpont szélességű képrészletet (pl. 8 pont szélességű karaktereket) léptetünk be, a belépő karakter elfedését szolgálja a 24 ill. 38 karakteres üzemmód.

* Vízszintes mozgás:

* Átmenet 38 oszlopos üzemmódba:

```
POKE i,PEEK(i) AND 247
```

```
i=65287 $ff07
```

Visszalépés 40 oszlopos módba:

```
POKE i,PEEK(i) OR 8
```

* Mozgás irányának beállítása:

```
POKE i,PEEK(i) AND 248 (Jobbra)
POKE i,(PEEK(i) AND 248)+7 (balra)
```

* Mozgás: (Például balra)

```
1. ide jön a feltöltést végző kód
FOR S=6 TO 0 STEP -1 (balra)
POKE i,(PEEK(i) AND 248)+S
NEXT
POKE i,(PEEK(i) AND 248)+7
2. vissza a feltöltésre
```

Rövid példa jobbra mozgásra:

```
10 i=65287
20 POKE i,PEEK(i) AND 247
30 POKE i,PEEK(i) AND 248
40 POKE 3072,0: rem feltöltés
50 FOR S=1 TO 7
60 POKE i,(PEEK(i) AND 248) + S
70 FOR J=3110 TO 3072 STEP -1
80 POKE J+1,PEEK(J)
90 NEXT J
95 GO TO 30
```

* Függőleges mozgás:

* Átmenet 24 soros üzemmódba:

```
POKE j,PEEK(j) AND 247
```

```
J=65286 $ff06
```

Visszalépés 25 soros módba:

```
POKE j,PEEK(j) OR 8
```

* Mozgás irányának beállítása:

```
POKE j,PEEK(j) AND 248 (lefelé)
POKE j,(PEEK(j) AND 248)+7 (felfelé)
```

* Görgetés (Például felfelé)

```
1. utolsó(25-ik) sor feltöltése
FOR S=6 TO 0 STEP -1
POKE j,(PEEK(j) AND 248)+S
NEXT
POKE j,(PEEK(j) AND 248)+7
2. vissza a feltöltésre
```

4.3. Képernyő elsötétítése:

A VIDEO-chip működése felfüggeszthető, ilyenkor a programok végrehajtása felgyorsul. A képernyő információ nemvész el.

*Kikapcsolás:

```
POKE j,PEEK(j) AND 239
```

```
J=65286 $ff06
```

*Visszkapcsolás:

```
POKE j,PEEK(j) OR 16
```


4.4. TED leállítása:

A táfrissítés kivételével a TED valamennyi funkciója kikapcsolható.

*Kikapcsolás:

POKE i,PEEK(i) OR 32

i=65287 \$ff07

*Visszakapcsolás:

POKE i,PEEK(i) AND 223

4.5. NTSC szabványú videojel előállítás:

*NTSC Jel:

POKE i,PEEK(i) OR 64

i=65287 \$ff07

*PAL Jel:

POKE i,PEEK(i) AND 191

4.6. Színárnyalatok

A C16 újdonsága a C64-hez képest, hogy a 16 alapszínben belül (a fekete kivételével) 8-8 különböző színárnyalat használható, melyek kiválasztása a megfelelő színregiszter (vagy SZÍN-mátrix cella) 6-4 bitjein tárolható fényerő-érték (0-7) beállításával történik. A karakteres módban használható szín-billentyűk segítségével történő beállítás esetén alapértelmezés a legnagyobb fényerő (7), míg a szokott telítettségű színek a 4-5 fényerő-értékkel érhetők el.

Ez BASIC-ből a COLOR utasítással

COLOR színre# ,szín# ,fényerő

ahol:

szín# : 1-16 (színkód+1)

színre# : 0-4

vagy POKE utasítással:

POKE cím, színkód+16*fényerő

állítható be.

4.7. Villogás

A színregiszterek legnagyobb helyértékű bitjének 1-re állítása (128=\$80 hozzá OR-olása a regiszter tartalmához) a megfelelő terület villogását eredményezi, a bit kinullázása a villogást megszünteti. Karakteres üzemmódban adott szöveg villogását a PRINT utasításból kiadott "FLASH ON", "FLASH OFF" karakterek közé való zárásával érhetjük el.

A villogás bekapcsolása egyéb esetekben:

POKE cím,PEEK(cím) OR 128

ill. kikapcsolása:

POKE cím,PEEK(cím) AND 127

4.8. Speciális képernyő-kezelés

* Raszter-regiszter

A képernyővel kapcsolatos tevékenységek szinkronizálására használható fel. A regiszter tartalma a kép-generálás pillanatnyi állapotát mutatja, nevezetesen az elektronsugár által pillanatnyilag rajzolt képernyő-sor sorszámát (0-311). Ha a kívánt változtatást akkor eszközöljük a képernyőn, amikor a raszter a nem látható területen van (regiszter tartalma nem 51 és 251 közé esik), elkerülhetjük a káros villódzást.

A regiszter címe: 65291 65291 \$ff0b
 A legmagasabb helyértékű bit(8) a 65290 0.-bitje. 65290 \$ff0a

A raszter-regiszterbe előzetesen beírt szám elérése esetén a VIDEO chip megszakítást ad, ha a program-megszakítást engedélyező regiszterben a megfelelő bit ON-ba(1) van állítva. 65290 \$ff0a

* Program-megszakító állapot-regiszter 65289 \$ff09

Külső megszakításokat jelzi. Interrupt bekövetkezésekor a megfelelő bit ON-ba áll, feltéve hogy az engedélyező regiszter megfelelő bitje ON. A már leképzelt interrupt-flag törlése a kérdéses bit újbóli ON-ba állításával lehetséges.

Bitjei:

- 1 - raszter-interrupt
- 2 - fényceruza negatív átmenete
- 3 - timer#1
- 4 - timer#2
- 6 - timer#3
- 7 - IRQ (bármely engedélyezett interrupt)

* Megszakítást engedélyező regiszter: 65290 \$ff0a

Külső megszakítás engedélyezésére szolgál. Bitjei az állapot-regiszter bitjeinek felelnek meg. Az adott típusú megszakítás csak akkor jöhet be, ha az engedélyező regiszter megfelelő bitje ON (1).

Az interrupt lekezelésével a képernyő akár több, különböző üzemmódú részre osztható (felhasználására rövid példa a FÜGGELEK J.4 pontjában található).

1. GEPI-KÓDÚ UTASÍTÁSOK

Standard utasítások

ltíp	mnemo	hexakód	fla9	lcímtíp	lélel	szemantika
t	LDA	A0+a1	INZ	a1	8	M -> A
ö	LDX	A0+b1	INZ	b1	5	M -> X
l	LDY	A0+c1	INZ	c1	5	M -> Y
t	PLA	68	INZ	impl	1	stacktop -> A
	PLP	28	rest	impl	1	stacktop -> P (státusz-re9)
t	STA	80+a2	-	a2	7	A -> M
á	STX	80+b4	-	b4	3	X -> M
r	STY	80+c4	-	c4	3	Y -> M
o	PHA	48	-	impl	1	A -> stacktop
l	PHP	08	-	impl	1	P -> stacktop
c	TAX	AA	INZ	impl	1	A -> X
s	TAY	AB	INZ	impl	1	A -> Y
e	TSX	BA	INZ	impl	1	S -> X
r	TXA	8A	INZ	impl	1	X -> A
e	TXS	9A	-	impl	1	X -> S (stack-Pointer)
	TYA	9B	INZ	impl	1	Y -> A
v	BCS	B0	-	rel	1	ugrás ha carry ON (A>M)
e	BCC	90	-	rel	1	OFF (A<M)
z	BEQ	F0	-	rel	1	ugrás ha zero ON (A=M)
é	BNE	D0	-	rel	1	OFF (A<M)
l	BMI	30	-	rel	1	ugrás ha negative ON
é	BPL	10	-	rel	1	OFF
s	BVS	70	-	rel	1	ugrás ha overflow ON
á	BVC	50	-	rel	1	OFF
a	BRK	00	BI	impl	1	force break, PC+2 -> stacktop P -> stacktop, transfer to OPSYS
s	JMP	4C+d	-	d	2	Jump: (PC+1)->PCL, (PC+2)->PCH
o	JSR	20	-	abs	1	Jump and save return addr. in stack
k	RTI	40	rest	impl	1	visszatérés interrupt-ból stacktop -> P, stacktop - PC
	RTS	60	-	impl	1	visszatérés szubrutin-ból stacktop -> PC, PC+1 -> PC

A táblázat folytatását és a jelmagyarázatot lsd. a túloldalon!

Lehetséges címzési módok:

Operan-	additív tag az adott címzési típusnál															
dus	utasítás															
forma	a1	a2	b1	b2	b3	b4	c1	c2	c3	c4	d	e1	e2	e3	f	hossz
laccum	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
limed	9	-	2	-	-	-	0	0	-	-	-	B	-	-	-	2
lzp9e	5	5	6	6	6	6	4	4	4	4	-	7	7	7	7	2
lzp9e,X	15	15	-	16	16	-	14	-	-	14	-	17	17	17	-	2
lzp9e,Y	-	-	16	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	17	2
labsolut	D	D	E	E	E	E	C	C	C	C	0	E	E	E	E	3
labs,X	1D	1D	-	1E	1E	-	1C	-	-	-	-	1F	-	1F	-	3
labs,Y	19	19	1E	-	-	-	-	-	-	-	-	1B	-	1B	1F	3
l(zp9,X)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3	2
l(zp9),Y	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13	13	2
l(indir)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	3

l t í p	l m n e m o	l h e x a k ó d	l f l a g	l c í m t í p	l f é l e	szemantika
l l o	AND	20+a1	INZ	a1	8	M AND A → A
l o i	ORA	00+a1	INZ	a1	8	M OR A → A
l k a i	EOR	40+a1	INZ	a1	8	M XOR A → A
l h a	CMP	C0+a1	INZC	a1	8	A - M
l s o n	CPX	E0+c2	INZC	c2	3	X - M
l l i	CPY	C0+c2	INZC	c2	3	Y - M
l t á s	BIT	20+c3	INZ V	c3	2	A AND M, M7 → N, M6 → V
l a l ö	ADC	60+a1	INZCV	a1	8	A+M+C → A,C
l r l s	INC	E0+b3	INZ	b3	4	M+1 → M
l i l s	INX	E8	INZ	imPl	1	X+1 → X
l t l z	INY	C8	INZ	imPl	1	Y+1 → Y
l m						
l e l k	SBC	E0+a1	INZCV	a1	8	A-M-(NOT C) → A,C
l t l i	DEC	C0+b3	INZ	b3	4	M-1 → M
l i l v	DEX	CA	INZ	imPl	1	X-1 → X
l k l o	DEY	88	INZ	imPl	1	Y-1 → Y
l s h	ASL	00+b2	INZC	b2	5	C ← 76543210 ← 0
l i	LSR	40+b2	INZC	b2	5	0 → 76543210 → C
l f	ROL	20+b2	INZC	b2	5	C ← 76543210 ← C
l t	ROR	60+b2	INZC	b2	5	C → 76543210 → C
	CLC	18	C	-	1	clear carry flag → 0
l e	CLD	D8	D	-	1	clear decimal mode flag → 0
l g	CLI	58	I	-	1	clear interrupt disable → 0
l y	CLV	B8	V	-	1	clear overflow flag → 0
l é						
l b	NOP	EA	-	-	1	no operation
	SEC	38	C	-	1	set carry flag → 1
	SED	F8	D	-	1	set decimal mode → 1
	SEI	78	I	-	1	set interrupt disable → 1

Lehetséges címzési módok:

l o p e r a n -	l a d d i t í v t a g a z a d o t t c í m z é s i t í p u s n á l												l u t a s í			
l d u s													l t á s			
l f o r m a	l a 1	l a 2	l b 1	l b 2	l b 3	l b 4	l c 1	l c 2	l c 3	l c 4	l d	l e 1	l e 2	l e 3	l f	l h o s s z
l a c c u m	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
l i m m e d	9	-	2	-	-	-	0	0	-	-	-	B	-	-	-	2
l z p a 9 e	5	5	6	6	6	6	4	4	4	4	-	7	7	7	7	2
l z p a 9 e , X	15	15	-	16	16	-	14	-	-	14	-	17	17	17	-	2
l z p a 9 e , Y	-	-	16	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	17	2
l a b s o l u t	D	D	E	E	E	E	C	C	C	C	0	E	E	E	E	3
l a b s , X	1D	1D	-	1E	1E	-	1C	-	-	-	-	1F	-	1F	-	3
l a b s , Y	19	19	1E	-	-	-	-	-	-	-	-	1B	-	1B	1F	3
l (z p 9 , X)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3	2
l (z p 9 , Y)	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13	13	2
l (i n d i r)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	3

Jelmagyarázat:

N - negatív indikátor	P - státusz-regiszter
Z - zéró indikátor	S - stack-Pointer regiszter
C - carry indikátor/bit	A - akkumulátor regiszter
V - overflow indikátor	X - X index-regiszter
D - decimális-mód flag	Y - Y index-regiszter
I - interrupt letiltó flag	PC - Program-számláló
B - break indikátor	M - memória-cella v. operandus

hexakód: műveleti kód [+ címzési módtól függő additív tag]
 flag: az utasítás által módosított indikátorok
 címtípus: a megengedett címzési típus(ok) gyűjtőjele
 féle: különböző címzési lehetőségek száma
 rest: előző érték visszatöltése (restore)
 impl: az operandus a műveletből következik (implied)
 imm.: az operandus a műveleti kód után következő byte (immediate)
 rel.: a címrész az utasítás számláló pillanatnyi értékéhez viszonyított relatív offset (-128 - +127)
 0-as címrész a következő utasításra mutat!

2. PARHUZAMOS TÁBLAZATOK

Standard ASCII kódtábla
(jelmaegyezést lásd. D. FÜGGELEK-ben)

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0	NUL	SOH	STX	ETX	EOT	ENQ	ACK	BEL	BS	HT	LF	VT	FF	CR	SO	SI
1	DLE	DC1	DC2	DC3	DC4	NAK	SYN	ETB	CAN	EM	SUB	ESC	FS	GS	RS	US
2	sPc	!	"	#	\$	%	&	'	(	)	*	+	,	-	.	/
3	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
4	@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
5	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	[bsl	]	↑	←	
6	sPc	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
7	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	bkP		jkP	ház	DEL

Hexadecimális-decimális konverziós tábla

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
2	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
3	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
4	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
5	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
6	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111
7	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127
8	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143
9	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
A	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175
B	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191
C	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207
D	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223
E	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239
F	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255

A gépi utasítások kódjai és címzés/operandus-típusuk:

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0	BRK	ORA		ASO		ORA	ASL		PHP	ORA	ASL			ORA	ASL	
		9		9		3	3			2	1			6	6	
1	BPL	ORA		ASO		ORA	ASL		CLC	ORA	NOP			ORA	ASL	
		c		a		4	4			7				8	8	
2	JSR	AND		RLA	BIT	AND	ROL		PLP	AND	ROL		BIT	AND	ROL	
		6		9		3	3			2	1		6	6	6	
3	BMI	AND		RLA		AND	ROL		SEC	AND	NOP			AND	ROL	
		c		a		4	4			7				8	8	
4	RTI	EOR		LSE		EOR	LSR		PHA	EOR	LSR		JMP	EOR	LSR	
		9		9		3	3			2	1		6	6	6	
5	BVC	EOR		LSE		EOR	LSR		CLI	EOR	NOP			EOR	LSR	
		c		a		4	4			7				8	8	
6	RTS	ADC		RRA		ADC	ROR		PLA	ADC	ROR		JMP	ADC	ROR	
		9		9		3	3			2	1		b	6	6	
7	BVS	ADC		RRA		ADC	ROR		SEI	ADC	NOP			ADC	ROR	
		c		a		4	4			7				8	8	
8		STA			STY	STA	STX		DEY		TXA		STY	STA	STX	
		9			3	3	3						6	6	6	
9	BCC	STA			STY	STA	STX		TYA	STA	TXS			STA		
		c			4	4	5			7				8		
A	LDY	LDA	LDX	LAX	LDY	LDA	LDX		TAY	LDA	TAX		LDY	LDA	LDX	
		2	9	2	9	3	3			2			6	6	6	
B	BCS	LDA		LAX	LDY	LDA	LDX		CLV	LDA	TSX		LDY	LDA	LDX	
		c		a		4	4	5		7			8	8	7	
C	CPY	CMP		DCM	CPY	CMP	DEC		INY	CMP	DEX		CPY	CMP	DEC	
		2	9		9	3	3			2			6	6	6	
D	BNE	CMP		DCM		CMP	DEC		CLD	CMP	NOP			CMP	DEC	
		c		a		4	4			7				8	8	
E	CPX	SBC		INS	CPX	SBC	INC		INX	SBC	NOP		CPX	SBC	INC	
		2	9		9	3	3			2			6	6	6	
F	BEQ	SBC		INS		SBC	INC		SED	SBC	NOP			SBC	INC	
		c		a		4	4			7				8	8	

Címzési típus (operandus típus):

1: akkumulátor 2: immediate 3: zeroPage 4: zeroPage,X
 5: zeroPage,Y 6: abszolút 7: abszolút,Y 8: abszolút,X
 9: (zeroPage,X) a: (zeroPage),Y b: indirekt c: relatív

	feladat	név	cím	Param. re9.	előz- mény	használt re9/err
I	init VIC és KERNAL	CINT	ff81	-	-	A,X,Y
NI	RAM tesztelése és inici- alizálása	RAMTAS	ff87	-	-	A,X,Y
TI	RAM kezdőcímének beállítása ill. kiolvasása	MEMBOT	ff9c	C:0>,XY> C:1>,XY>	-	X,Y,C
RI	RAM felső határának beáll. ill. kiolvasása	MEMTOP	ff99	C:0>,XY> C:1>,XY>	-	X,Y,C
AI	rendszer RAM vektorok beáll. ill. kiolvasása (32byte) XY: user terület kezdőcíme	VECTOR	ff8d	C:0>,XY> C:1>,XY>	-	A,X,Y
MI	rendszer-vektorok helyreáll.	RESTOR	ff8a	-	-	A,X,Y
VI	kurzor Poz. beállítás ill. kiolvasás (X:sor Y:oszl.)	PLOT	fff0	C:0>,XY> C:1>,XY>	-	A,X,Y
DI	képernyő sor és oszlopszám visszaadása (X:oszl Y:sor)	SCREEN	ffed	>X,>Y	-	X,Y
	I/O memória báziscím lekérde- zés	IOBASE	fff3	>XY:addr	-	X,Y,E
LI	I/O egységek inicializálása	IOINIT	ff84	-	-	A,X,Y
OI	logikai file#,készülék# és másodl.cím beállítása: A:file# X:készülék# Y:másodlagos cím/Parancs (ha nincs,255)	SETLFS	ffba	A>,X>,Y>	-	
GI	file-név beállítása A:név hossza X,Y:név címe (lo,hi)	SETNAM	ffbd	A>,XY>	-	
KI	logikai file megnyitása	OPEN	ffc0	-	SETLFS SETNAM	A,X,Y S,E
AI	csatornamegy nyitás inPutra	CHKIN	ffc6	X:lf#>	[OPEN]	A,X,E
I	csatornamegy nyitás outPutra	CHKOUT	ffc9	X:lf#>	[OPEN]	A,X,E
	karakter csatornán be	CHRIN	ffcf	>A:byte	[OPEN] [CHKIN]	A,X S,E
I	billentyűzet letapogatása érték a Puffer-sorba	CHKKEY	ff9f	-	[IOINIT]	A,X,Y
/I	karakter keyb.Pufferből vagy RS232 csatornáról	GETIN	ffe4	>A:byte	[OPEN] [CHKIN]	A,X,Y S
OI	STOP-gomb leérzékelése ha volt STOP, Z-flag=1 ha nem, A:keyboard-scan utolsó sora	STOP	ffe1	>A, >Z	-	A,X
	karakter csatornán ki	CHROUT	ffd2	A:byte>	[OPEN] [CHKOUT]	A,S,E
	logikai file lezárása	CLOSE	ffc3	A:lf#>	-	A,X,Y,E
	összes csatorna lezárása	CLALL	ffe7	-	-	A,X
	I/O csatornák törlése (reset default csatorna)	CLRCHN	ffcc	-	-	A,X
	ST státuszbyte olvasása	READST	ffb7	>A:byte	-	A

	e9ysé9 soros buszon TALK	TALK	ffb4	A:kész#>	-	A,S
S	másodl.cím/Parancs TALK	TKSA	ff96	A:mscím>	TALK	A,S
	módú e9ysé9nek					
O	adatbevitel soros buszról n	ACPTR	ffa5	>A:byte	TALK	X,A,S
	(telj.soros handshake-vel)				TKSA	
R	e9ysé9 adatokat s.buszról	LISTEN	ffb1	A:kész#>	-	A,S
	folyamatosan ve9ye(CMD)					
O	másodlagos cím LISTEN-hez	SECOND	ff93	A:mscím>	LISTEN	A,S
S	karakter soros buszra	CIOUT	ffa8	A:byte>	[LISTEN]	S
					[SECOND]	
	IEEE busz-kártya timeout	SETTMO	ffa2	A>	-	-
B	fla9 enable: bit#7=0					
	disable: bit#7=1					
U	soros buszon összes e9ysé9	UNTLK	ffab	-	-	A,S
	függessze fel TALK-ot					
S	összes e9ysé9 soros buszról	UNLSN	ffae	-	-	A,S
	kapcsolódjon le					
S	memória kiírása lo9.file-ra	SAVE	ffd8	A>,XY>	SETLFS	A,X,Y
A	A->zPa9e Ptr.->kezdőcím				SETNAM	E,S
V	X,Y -> végcím					
L	RAM töltése (LOAD) vagy	LOAD	ffd5	A:0>,XY>	SETLFS	A,X,Y
O	VERIFY logikai e9ysé9ről			A:1>	SETNAM	S,E
D	X,Y: kezdőcím(lo,hi)					
S	rendszer-üzenet kiküldése	SETMSG	ff90	A:ms9#>	-	A
Y	bit#7-ON:hibaüzenet					
	bit#6-ON:utasítás					
S	rendszer-óra beáll.(3byte)	SETTIM	ffdb	AXY>	-	
T						
E	rendszer óra 3byte-os érté-	RDTIM	ffde	>AXY	-	A,X,Y
	kének kiolvasása					
M	rendszer-óra update-je	UDTIM	ffea	-	-	A,X
E	MONITOR meghívása	MONITR	ff52	-	-	
G	szöve9 hozzárendelése funk-	ASGFUN	ff49	A:hossz>		
Y	ció9ombhoz			X:9omb#>		
	\$22,\$23:szöve9 címe>					
E	szöve9 kiírása aktuális pe-	PRINIT	ff4f			
B	rifériára (szöve9 a JSR					
	utasítás után közvetlenül,					
	0-byte zárja)					

3.3. KERNAL státuszok:

Ha a KERNAL-rutinok végrehajtása során hiba következik be, a carry-fla9 ON-ba kerül és az A regiszter a hibakódot fo9Ja tartalmazni. Lehetséges hibakódok:

- 0 - a rutin félbeszakítását a STOP gombbal kezdeményezték
- 1 - túl sok file van megnyitva
- 2 - a file már nyitva van
- 3 - a file nincs megnyitva
- 4 - a file-t nem találja
- 5 - az e9ysé9 nincs jelen
- 6 - a file nem input-file
- 7 - a file nem output-file
- 8 - a file-név hiányzik
- 9 - illegális készülékszám

Egyes KERNAL-rutinok hiba esetén a STATUS-regiszterben (ST) adják vissza a hiba természetére vonatkozó információt, ami aztán a READST rutinnal olvasható ki:

kód	szala9	soros I/O	szala9 verify/load
1		out-timeout	
2		in-timeout	
4	rövid-blokk		rövid-blokk
8	hosszú-blokk		hosszú-blokk
16	nem javítható olvasás-hiba		bármilyen eltérés
32	kontrolszám hiba		kontrolszám hiba
64	file-vége	EOI line	
-128	szala9-vége	egység nincs jelen	szala9-vége

4. GEPI-KÓDÚ RUTINOK HASZNÁLATA BASIC PROGRAMOKBÓL

4.1. BASIC Programok kezelésével kapcsolatos fontosabb memóriacímek

BASIC Program kezdőcíme (Pointer)	TXTTAB	\$2b,\$2c	43,44
Load Programkezdet		\$b2,\$b3	178,179
Programvég		\$b4,\$b5	180,181
BASIC változók kezdőcíme (Ptr)	VARTAB	\$2d,\$2e	45,46
BASIC tömbök kezdőcíme (Ptr)	ARYTAB	\$2f,\$30	47,48
Szabad memória kezdőcíme (Ptr)	STREND	\$31,\$32	49,50
BASIC verem-mutató (Ptr)		\$7c,\$7d	124,125
String-tárolóterület alja (Ptr)	FRETOP	\$33,\$34	51,52
String segéd-Pointer	FRESPC	\$35,\$36	53,54
BASIC által használt legmagasabb cím	MEMSIZ	\$37,\$38	55,56
Kurrens BASIC-sor sorszáma	CURLIN	\$39,\$3a	57,58
BASIC-szöveg kurrens byte-ja (Ptr)	TXTPTR	\$7a,\$7b	122,123
Előző BASIC-sor sorszáma	OLDLIN	\$259,\$25a	601,602
CONT visszalépési sorszám (Ptr)	OLDTXT	\$25b,\$25c	603,604
Kurrens DATA-sor sorszáma	DATLIN	\$3f,\$40	63,64
Kurrens DATA-elem címe (Ptr)	DATPTR	\$41,\$42	65,66
Kurrens BASIC-változó neve	VARNAM	\$45,\$46	69,70
Kurrens BASIC-változó adat (Ptr)	VARPNT	\$47,\$48	71,72
Dimenziószám		\$0b	11
INPUT - Pointer		\$43,\$44	67,68
String-Pointer		\$50-\$53	80-83
AUTO növekmény		\$73,\$74	115,116

FLAG-EK

DIM-flag	\$0c	12
Szám/szöveg flag (\$ff:szöveg)	\$0d	13
Egész/lebegőPontos flag (\$80:egész)	\$0e	14
Idézőjel-flag	\$0f	15
STOP flag	\$91	145
Parancs/Program mód flag	\$81	129

HIBAKEZELES

Hibás sor sorszáma	\$4f0,\$4f1	1264,1265
Hibakód	\$4ef	1263
Hiba címe	\$4f5,\$4f6	1269,1270
TRAP-sor sorszáma	\$4f2,\$4f3	1266,1267

CIKLUS

FOR/NEXT ciklusváltozó (Ptr)	FORPNT	\$49,\$4a	73,74
kurrens DO címe	DOPNT	\$4f8,\$4f9	1272,1273
DO-sor sorszáma		\$4fa,\$4fb	1274,1275
REPEAT-számláló		\$541,\$542	1345,1346
JMP USR		\$500-\$502	1280-1282
FN - Pointer		\$4e,\$4f	78,79
FN - flag		\$10	16
JMP-utasítás függvény végrehajtáshoz		\$54-\$56	84-86

GRAFIKA

Grafikus-terület flag	\$75	117
HI/MULTI flag	\$83	131
Grafikus utasítás színregiszter-spec (0-4)	\$84	132
Multicolor-színek	\$85,\$86	133,134
PAINT-mód flag	\$8b	137

LOGIKAI I/O			
Default inPut készülék (0)	DFLTN	\$98	152
Default outPut CMD készülék (3)	DFLTO	\$99	153
Nyitva levő file-ok száma (index a file-táblához)	LDTND	\$97	151
Kurrens, logikai file#	LA	\$ac	172
Kurrens file-név hossza	FNLEN	\$ab	171
Kurrens másodlagos cím /Parancskód	SA	\$ad	173
Kurrens készülék#	FA	\$ae	174
Kurrens file-név (Ptr)	FNADR	\$af, \$b0	175, 176
ST rendszerváltozó		\$90	144
DS\$ érvényesség flag		\$79	121
DS\$ címe (Ptr)		\$7a, \$7b	122, 123
REGISZTEREK			
.A regiszter tárolóhely	SAREG	\$7f2	2034
.X regiszter tárolóhely	SXREG	\$7f3	2035
.Y regiszter tárolóhely	SYREG	\$7f4	2036
.ST regiszter tárolóhely	STREG	\$7f5	2037
LebegőPontos akkumulátor#1 exponens	FACEXP	\$61	97
mantissza	FACHO	\$62-\$65	98-101
előjel	FACSGN	\$66	102
overflow-digit	BITS	\$68	104
low-order(kerekítés)	FACOV	\$70	112
LebegőPontos akkumulátor#2 exponens	ARGEXP	\$69	105
mantissza	ARGHO	\$6a-\$6d	106-109
előjel	ARGSGN	\$6e	110
Előjel-összehasonlítás(FAC1 vs. FAC2) eredménye	ARISGN	\$6f	111
LebegőPontos akkumulátor#3 (FAC3)		\$57-\$5b	87-91
LebegőPontos akkumulátor#4 (FAC4)		\$5c-\$60	92-96

4.2. Szabadon felhasználható területek:

211-232	\$d1-\$e8	szabad nullás-lap (zero-Page) helyek
636-684	\$27c-\$2ac	disk Parancs-Puffer(ha nincs disk)
758-767	\$2f6-\$2ff	nem használt terület
818-1010	\$332-\$3f2	szala9-Puffer (ha nincs szala9e9ysé9)
1015-1078	\$3f7-\$436	RS232-Puffer
1186-1188	\$4a2-\$4a4	nem használt terület
1368-1370	\$558-\$55a	nem használt terület
1525-1771	\$5f5-\$6eb	nem használt terület
2046-2047	\$7fe-\$7ff	nem használt terület

4.3. A BASIC interpreter és a KERNAL főbb user-belépési pontjai

(vektorok : az indirekt címeket alsó('lo'), felső('hi') sorrendben tartalmazó byte-párok = Pointerek):

BASIC meleg-start	IMAIN	\$300,\$301	768,769
BASIC hibaüzenet-kiírás (X: hibakód)	IERROR	\$300,\$301	768,769
BASIC-sor beolvasása		\$302,\$303	770,771
BASIC text kódolás (tokenizálás)	ICRNCH	\$304,\$305	772,773
BASIC LIST (token nyomtatás)	IQPLOP	\$306,\$307	774,775
BASIC text elemző (aritmetikai elem)	IEVAL	\$30a,\$30b	778,779
Új BASIC-kód kezdése(char.dispatch)	IGONE	\$308,\$309	776,777
Felhasználói kód tokenizálás		\$30c,\$30d	780,781
Felhasználói token listázás		\$30e,\$30f	782,783
Felhasználói token végrehajtás		\$310,\$311	784,785
USR függvény ugró utasítás	USRPOK	\$500-\$502	1280-1282
OPEN rutin	IOPEN	\$318,\$319	792,793
CLOSE rutin	ICLOSE	\$31a,\$31b	794,795
CHKIN rutin	ICKIN	\$31c,\$31d	796,797
CHKOUT rutin	ICKOUT	\$31e,\$31f	798,799
CLRCHN rutin	ICLRCH	\$320,\$321	800,801
CHRIN rutin	IBASIN	\$322,\$323	802,803
CHROUT rutin	IBSOUT	\$324,\$325	804,805
STOP rutin	ISTOP	\$326,\$327	806,807
GETIN rutin	IGETIN	\$328,\$329	808,809
CLALL rutin	ICLALL	\$32a,\$32b	810,811
LOAD rutin	ILOAD	\$32e,\$32f	814,815
SAVE rutin	ISAVE	\$330,\$331	816,817
Billentyű dekódolás vektor		\$545,\$546	1349,1350

A fenti vektorok felhasználhatók a BASIC utasítások feldolgozásának módosítására, ha tartalmukat úgy változtatjuk, hogy saját rutinunkra mutasson.

BASIC-szöveg köv.byte-jának beolv. az A regiszterbe	CHRGET	\$473	1139
BASIC-szöveg byte-jának újraolvasása az A regiszterbe	CHRGOT	\$479	1145

Példa a LIST módosítására : a listázás a SHIFT billentyű lenyomására megáll, felengedve tovább folyik (SHIFT-LOCK-al rögzíthető):

```

shfla9 = $0543      ; ha 1, SHIFT lenyomva
slist  = $8b6e      ; LIST token rutinja
*      = $05f5      ; betöltési cím 1525
      pha          ; A mentése
wait   lda shfla9  ; SHIFT lenyomva ?
      bne wait     ; igen, várunk
      pla          ; nem, A-t visszaállítjuk
      jmp slist    ; LIST mehet

```

A rutin aktivizálása (a vektor átállítása):

```
POKE 774,245: POKE 775,5
```


4.4. RAM és ROM olvasó rutinok:

A teljes (64 kbyte-ra bővíthető) RAM kihasználása érdekében a ROM-mal fedett területek olvasása előtt a BASIC-interpreter a ROM-ot kikapcsolja, és a 0-ás lapon tárolt vektorok felhasználásával a mögötte levő RAM-ot olvassa. A RAM-területen elhelyezett szubrutinok közvetlenül hívhatók. Hívás előtt az Y regiszterbe 0 töltendő (vagy a báziscímhez képesti offset), a vektorba a báziscím, A-ba a vektor címe. Ez utóbbi elhagyható, ha a BASIC-ROM-beli belépési ponton keresztül hívjuk meg őket. Az eredményt az A-regiszterben kapjuk.

ROM-belépési pont	RAM-cím	vektor címe	Megjegyzés
\$8155	\$0494	\$43	A betöltendő
\$8159	\$0494	\$4e	''
\$815d	\$0494	\$14	''
\$8161	\$0494	\$47	''
\$8165	\$0494	\$4e	''
\$8169	\$0494	\$5c	''
\$816d	\$0494	\$5f	''
\$8171	\$0494	\$3d	''
\$8175	\$0494	\$57	''
\$8179	\$0494	\$59	''
\$817d	\$0494	\$62	''
\$8181	\$0494	\$50	''
\$8185	\$0494	\$6c	''
\$8189	\$0494	\$5a	''
.	\$04a5	\$3b	fix vektoros
	\$04b0	\$22	''
	\$04bb	\$24	''
	\$04c6	\$6f	''
	\$04d1	\$5f	''
	\$04dc	\$64	''

A ROM olvasása viszont BASIC-ben okoz problémát, mert a PEEK függvény (C64-beli párjától eltérően) mindig a RAM-ot olvassa. A ROM olvasására szolgáló rutin paraméterezése hasonló: \$a1, \$a2-be a báziscím, Y-ba a báziscímhez képesti offset töltendő; az eredményt az A-ban kapjuk. Hívása BASIC-ből (ld. GRAFIKA, 2.2 pont):

```
SYS 53142
```

Gépi kódú rutinból:

```
JSR $cf96
```

4.5. Rutinhívás és paraméterátadás BASIC programból

Gépi-kódú rutinok hívása a SYS utasítással történhet BASIC programokból. A SYS utasítás szintaxisa alapállapotban:

```
SYS ckifejezés
```

Ilyenkor rendszerint felmerül egy vagy több paraméter átadásának problémája is:

4.5.1. A POKE és PEEK használata

Paraméterek átadhatók gépi-kódú rutinoknak a POKE utasítás felhasználásával, pl. a \$7f2 címen kezdődő regiszter-tároló területen, a BASIC interpreter ugyanis az ST, A, X, Y regisztereket a vezérlés átadás előtt innen automatikusan betölti, illetve visszatérés előtt ide kitárolja (Megj: \$14,15 tartalmát elrontja).

Példa: Gépi-kódú rutin a billentyű-mátrix felhasználására, a leütött billentyű letárolására (lehetővé teszi egyszerre lenyomott több billentyű azonosítását is!):

```

*=$033d
sei          interruptot letiltjuk
sta $fd30   maszkot beírjuk a "row-select re9-be
sta $ff08   ide is beírjuk
lda $ff08   kiolvassuk a "column read" fla9-eket
cli         interruptot felszabadítjuk
rts        visszatérünk a hívás helyére

```


A rutint hívó BASIC-Program:

```

1 INPUT "SOR=";S
2 POKE 2034,255-21S:      REM MASZK KITAROLASA SAREG-BE
3 SYS 829:                REM SZUBRUTIN MEGHIVASA
4 PRINT S,255-PEEK(2034): REM FLAG-BYTE SAREG-BEL
5 GOTO 2

```

4.5.2. BASIC szöveg kezelése gépi-kódú rutinokból (Paraméterátadás, stb)

A BASIC-interpreter felsorolásra kerülő rutinjai jelentős segítséget nyújthatnak BASIC programok gépi-kódú kiegészítéséhez (Pl. a SYS utasítás felhasználásához nemcsak a saját fejlesztésű rutin meghívására, hanem szimbolikus - sőt kifejezést tartalmazó - paraméterek átadására is):

feladat	név	cím	előzmény	Paraméterek
Pozicionálás BASIC sorban, következő vesszőig	CHKOMA	\$9491	-	-
Pozicionálás BASIC sorban, következő) -ig	CHRPRN	\$948b	-	-
Pozicionálás BASIC sorban, következő (-ig	CHLPRN	\$948e	-	-
Pozicionálás BASIC sorban, adott karakterig	CHDELM	\$9493	-	A: keresett karakter>
nkif Paraméter kiértékelése és átvitele FAC-ba	FRMNUM	\$9314	CHKOMA	>FAC:nParam
bkif Paraméter kiértékelése és átvitele x-be	GTBYT	\$9d84	CHKOMA	>x:bParam
sParam beolvasása és leíróinak átadása	GETSTR	\$9d67	CHKOMA	>y:hossz >\$22,23:cím
ckif,bkif kiértékelése és átadása \$14,15 ill. x-ben	GETCOR	\$9dd2	CHKOMA	>\$14,15:ckif >x:bkif
FAC konvertálása címmé és átadása \$14,15-be	GETADR	\$9de1	FRMNUM	>\$14,15:ckif
"illegal quantity" kiírása, futás megszakítása	ILLQNT	\$991c	-	-
Jel kiírása a képernyő aktuális Pozíciójába	CPL0T	\$e001	-	A: karakter> \$53b: szín >
FAC konverziója és kiírása aktuális Poz.-ba		\$a46f	†	-
A/X két-byte-os egész kiírása képernyőre		\$a45f	-	A: hi-byte> X: lo-byte>

4.5.3. Lebegőpontos műveletek gépi-kódban

Mivel közvetlen lebegőpontos gépi kódú utasítások nincsenek, ezek a műveletek csak igen sok lépésben végezhetők el. A BASIC interpreter erre szolgáló rutinjainak felhasználása azonban ezt is kényelmessé teszi.

A hatékony programszervezés érdekében kétféle rutinkészlet is van:

- a) a műveleteket a lebegőpontos akkumulátor#1 (FAC, \$61-65) és egy A,Y (helyenként X,Y) regiszterpárral címzett 5 byte-os memóriarekesz között végző, illetve
- b) a műveleteket a FAC és a lebegőpontos akkumulátor#2 (ARG, \$69-6d) között végző

szubrutinok (belépési pontok).

Az operandusok előkészítése a rutinhívás előtt a programozó feladata.

feladat		név	cím	Paraméterek
FAC = M(A,Y)	(tölt)	LDFAC1	\$a21f	A,Y:memóriacím >
M(X,Y) = FAC	(tárol)	STFAC1	\$a259	X,Y:memóriacím >
ARG = M(A,Y)	(RAM-ból)	LDFAC2	\$a107	A,Y:memóriacím >
ARG = M(A,Y)	(ROM-ból)	LDFAC2	\$a0dc	A,Y:memóriacím >
FAC = M(A,Y)+FAC	(+)	ADDMF1	\$9e9b	A,Y:op#cím >
FAC = M(A,Y)*FAC	(*)	MPYMF1	\$a078	A,Y:op#cím >
FAC = M(A,Y)/FAC	(/)	DIVMF1	\$a194	A,Y:op#cím >
FAC = ARG↑M(A,Y)	(↑)	EXPF1M	\$a5eb	A,Y:op#2cím >
FAC = ARG + FAC	(+)	ADF2F1	\$9e9e	A:\$61-tartalma >
FAC = ARG * FAC	(*)	MPF2F1	\$a078	A:\$61-tartalma >
FAC = 10 * FAC	(*10)		\$a162	-
FAC = ARG - FAC	(-)	SBF2F1	\$9e87	-
FAC = ARG / FAC	(/)	DVF2F1	\$a197	A:\$61-tartalma >
FAC = FAC / 10	(/10)		\$a193	-
FAC = ARG ↑ FAC	(↑)	EXF2F1	\$a5ee	A:\$61-tartalma >
FAC = -FAC	(neg)	NEGF1	\$a627	-
FAC = ARG	(másol)	CPYF2	\$a281	-
ARG = FAC	(másol)	CPYF1	\$a291	-
FAC = ABS(FAC)	(abs)	ABSFAC	\$a2dd	-
FAC = ROUND(FAC)	(kerekít)	RNDF1	\$a2a0	-
ARG = ROUND(FAC)	(kerekít)	CPRNF1	\$a291	-
FAC = NORML(FAC)	(normál)	NORMF1	\$9f32	-
M(98-101) = INT(FAC) (4 byte-os e9ésszé konv.)		LINTF1	\$a327	-
M(100-101) = INT(FAC) (2 byte-os e9ésszé konv.)		INTF1	\$9886	-
A,Y = INT(FAC)	(konv.)	AYINT	\$9871	> A,Y:integer
FAC = FLOAT(A,Y)	(konv.)	FLTAY	\$9a92	A,Y:integer >
FAC hasonlítása M(A,Y)-hoz		CMPMF1	\$a2e0	A,Y:op#cím > > A:eredmény 00 - M=FAC 01 - M<FAC FF - M>FAC
FAC előjele		SGNFAC	\$a2b0	> A:eredmény 01 - Pozitív ff - negatív

4.5.4. Példák a fenti rutinok felhasználására:

Lsd. J.5. FÜGGELEK.

5. A MEMÓRIA KEZELÉSE:

A C-16 által kezelhető 64 Kbyte-os címtartományban (alap helyzetben) 16 Kbyte (írható-olvasható) RAM és 32 Kbyte (olvasható) ROM memória helyezkedik el oly módon, hogy a ROM területek (bővítés esetén) a RAM egyes zónáit fedik át. Ez azzal jár, hogy ezekben a címtartományokban az olvasás alap helyzetben a ROM-ból, az írás pedig a RAM-ba történik. Az ebből eredő esetleges problémákat úgy kerüljük el, hogy mind a BASIC-interpreter, mind a KERNAL speciális RAM és ROM-olvasó rutinokat tartalmaz (ld. ROM/RAM térkép, K. FÜGGELEK).

A teljes címtartomány 7 fő zónára oszlik:

zóna	hex cím	dec cím	méret	alapállapot	átkapcsolható
#1	\$0000-\$3fff	0-16383	16K	RAM	
#2	\$4000-\$7fff	16384-32767	16K	Üres	külső-ROM/RAM
#3	\$8000-\$cfff	32768-53247	20K	BASIC-ROM	külső-ROM/RAM
#4	\$d000-\$d7ff	53248-55295	2K	karakter-ROM	külső-ROM/RAM
#5	\$d800-\$fcff	55296-64767	9K	KERNAL-ROM	külső-ROM/RAM
#6	\$fd00-\$ff3f	64768-65343		I/O terület & TED-regiszter	
#7	\$ff49-\$ffff	65344-65535		KERNAL vektorok	

Az egyes zónák tartalma:

zóna#1: 16K RAM, benne a 6510 I/O-kapú regiszterei (\$0000-\$0001), Processzor-stack (\$0100-\$01ff), továbbá 2K képernyő-memória, 1K operációs-rendszer terület, BASIC terület és (grafikus módban) 8K bit-térkép.

zóna#2: Üres, de átkapcsolható külső RAM-ra, megfelelő tárbővítő modullal (Pl. SZINTETORG Gmk. 64k-s tárbővítője, forgalmazza a FOTOELEKTRONIK-NOVOTRADE GT.). A tárbővítő a BASIC munkaterületét max. 60671 byte-ra növelheti, melynek kezelését a már említett RAM-olvasó rutinok problémamentesen végzik (a TED \$ff3e, \$ff3f regisztereivel a ROM-ot ki-be kapcsolják).

zóna#3: 20K BASIC-ROM, de kikapcsolható, az alatta levő esetleges RAM-bővítés olvasható.

zóna#4: 2k karakter-ROM

zóna#5: 10k KERNAL-ROM, de az alatta levő RAM a speciális rutinokkal olvasható.

A ROM-ok kezelésében kiemelkedő szerepe van még a \$fdd0-című TED-regiszternek, amelybe a megfelelő bitkombinációt (ROM-térkép) beírva a kívánt ROM terület címezhető.

Lehetséges bitkombinációk:

- 0-1 bitek: 0 - BASIC
 1 - -
 2 - C1 low
 3 - C2 low
- 2-3 bitek: 0 - KERNAL
 1 - -
 2 - C1 high
 3 - C2 high

6. KÜLSŐ CSATLAKOZÓK:

6.1. CARTRIDGE-csatlakozó (50 Pólus, anya)

1 - 9nd	13 - BA	A - 9nd	P - A8
2 - +5V	14 - D7	B - C1-low	R - A7
3 - +5V	15 - D6	C - -RESET	S - A6
4 - IRQ	16 - D5	D - -RAS	T - A5
5 - R/W	17 - D4	E - 00	U - A4
6 - C1-high	18 - D3	F - A15	V - A3
7 - C2-low	19 - D2	H - A14	W - A2
8 - C2-high	20 - D1	J - A13	X - A1
9 - -CS1	21 - D0	K - A12	Y - A0
10 - -CS0	22 - REC	L - A11	Z - NC
11 - -CAS	23 - EXT-AUDIO	M - A10	AA - NC
12 - MUX	24 - 02	N - A9	BB - NC
	25 - 9nd		CC - 9nd

6.2. AUDIO/VIDEO (DIN, 8 Pólus, anya)

1 - LUM
2 - 9nd
3 - AUD.OUT
4 - COMP.VIDEO
5 - AUD.IN
6 - COLOR
7 - NC
8 - +5V

6.3. Kazettás szalagegység (MIN DIN, 8 Pólus, anya)

1 - CRT (9nd)
2 - +5V
3 - motor
4 - read
5 - write
6 - sense
7 - 9nd

6.4. IEC soros busz (DIN, 6 Pólus)

1 - SErvice reQuest
2 - 9nd
3 - ATN
4 - CLK
5 - DATA
6 - PESET

6.5. Botkormány (MIN DIN, 8 Pólus, anya)

1 - K0
2 - K1
3 - K2
4 - K3
5 - +5V
6 - K6 (Joy1) / K7 (Joy2)
7 - 9nd
8 - D2 (Joy1) / D1 (Joy2)

A TEDMON monitor gépi kódú Programok készítését, kipróbálását segítő eszköz.

Meghívása:

BASIC-ből: MONITOR utasítással
Gépi-kódból: JMP \$ff52

A TEDMON Parancsai egy egy-karakteres utasításkódból és egy vagy több Paraméterből állnak, amelyeket egy-egy szóköz választ el egymástól. A Paraméterek 4 digités hexadecimális címek (\$-jel nélkül), 2 digités hexadecimális byte(sorozat)-ok vagy karaktersorozatok lehetnek (kivéve az A(assemble) Parancs, lsd. ott).

A Parancsok azonnal végrehajthatódnak. Választható funkciók:

funkció	hatás	szintaxis
Assemble	1 gépi kódú utasítás lefordítása és beírása a memóriába. A Paraméterek formája: cím: betöltési-cím(hexa): xxxx opkód: 3 karakteres mnemonik operandus: konstans(hexa) #\$xx cím(0-lápon): \$xx cím(általában): \$xxxx Megj: a relativ ugrásoknál is az abszolút címet kell megadni	A cím opkód operandus . cím opkód operandus
Disassemble	A kcím kezdetű, vcím-kcím méretű memóriaterület visszafejtése utasításokká	D [kcím [vcím]]
Listázás/módosítás Memory	Memória tartalmának listázása és módosítása karakteres és hexadecimális formában. A kijelzett tartalmat billentyűzetről felülírva, RETURN hatására a memória tartalma módosul.	M [kcím [vcím]] >cím [xx ...]
Register	A Processzor regiszterei (PC, SR, A, X, Y, SP) tartalmának kijelzése, illetve a tartalmuk módosítása felülírással	R ;Pc sr ar xr yr sp
Összehasonlítás Compare	A kcím1 kezdetű, vcím1-kcím1 méretű terület összehasonlítása a kcím2-vel kezdődő, azonos nagyságú területtel.	C kcím1 vcím1 kcím2
Feltöltés Fill	A kcím kezdetű, vcím-kcím byte-os memóriaterület feltöltése a megadott hexadecimális értékkel	F kcím vcím byte
Keresés Hunt	Bytesorozat /szöveg keresése a kcím kezdetű, vcím-1 végcímű memóriaterületen	H kcím vcím [xx ...] H kcím vcím 'szöveg'
Átmásolás Transfer	kcím1-től vcím1-1-ig terjedő terület átmásolása a kcím2-től kezdődő területre	T kcím1 vcím1 kcím2
Save	Memóriatartalom kimentése háttértárolóra kcím-től vcím-1-ig	S"filenév",00,kcím,vcím S"filenév",01,kcím,vcím
Load	Program betöltése háttértárolóról a kimentés helyére	L"filenév",00 L"filenév",01
Verify	Memóriatartalom és háttértárra kiírt másolatának összevetése (ld. BASIC VERIFY Parancsát)	V"filenév",00 V"filenév",01
Rutinhívás Go	Vezérlésátadás a megadott címen vagy PC aktuális értékénél kezdődő gépi kódú Programra	G [cím]
Exit	Visszatérés a BASIC-hez	X

A. SZÍNKÓDOK

Szín	Billeentyő	Szín-szám (COLOR-ban)	Szín - kód (belső ábrázolás)	Idézőjel módban
fekete	ctrl+1	1	0	┌
fehér	ctrl+2	2	1	└
vörös	ctrl+3	3	2	┌
encián	ctrl+4	4	3	└
bíbor	ctrl+5	5	4	┌
zöld	ctrl+6	6	5	└
kék	ctrl+7	7	6	┌
sárga	ctrl+8	8	7	└
narancs	C= + 1	9	8	┌
barna	C= + 2	10	9	└
sárgászöld	C= + 3	11	10	┌
rózsaszín	C= + 4	12	11	└
kékeszöld	C= + 5	13	12	┌
világoskék	C= + 6	14	13	└
sötétkék	C= + 7	15	14	┌
vil.zöld	C= + 8	16	15	└

B. SZÍNKOMBINÁCIÓK

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
0	.	x	.	x	x	m	.	x	x	.	x	x	m	x	.	x
1	x	.	x	.	x	x	x	.	m	x	m	m	x	x	x	.
2	.	x	.	.	m	.	.	x	x	.	.	x	.	.	.	m
3	x	.	.	.	.	m	x	.	.	.	.	.	m	m	x	.
4	x	m	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	m	.
5	x	m	.	m	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	x
6	m	x	.	x	.	.	.	.	.	.	m	.	.	x	.	m
7	x	.	x	.	.	.	m	.	m	x	.	.	.	.	.	.
8	m	x	x	.	.	.	.	m	.	x	.	.	.	.	.	.
9	m	x	.	.	.	.	.	x	x	.	x	x	.	.	.	m
10	x	.	.	.	.	x	m	.	.	x	.	.	.	.	m	m
11	x	m	x	.	.	.	.	m	.	x	.	.	.	.	m	m
12	m	x	.	m	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	m	m
13	x	x	.	m	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	m
14	.	x	.	x	.	.	m	.	.	.	m	m	m	x	.	m
15	x	.	.	.	.	x	m	.	.	.	m	m	m	m	m	.

x - kitűnő m - közepes . - rossz

C. A LENYOMOTT BILLENTYŐ KÓDJA (LOC. 198 / \$C6 TARTALMA):

I	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
0	del	rtn	£	help	f1	f2	f3	@	3	W	cuP: kurzor fel
1	A	4	Z	S	E		5	R	D	6	cur: kurzor jobb
2	C	F	T	X	7	Y	G	8	B	H	cud: kurzor le
3	U	V	9	I	J	0	M	K	0	N	cul: kurzor balra
4	cud	P	L	cuP	.	:	-	,	cul	*	sPc: szóköz
5	;	cur	esc	=	+	/	1	hom		2	
6	sPc		Q		none						

I	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0	del	rtn	£	help	f1	f2	f3	@	3	W	A	4	Z	S	E	
1	5	R	D	6	C	F	T	X	7	Y	G	8	B	H	U	V
2	9	I	J	0	M	K	0	N	cul	P	L	cuP	.	:	-	,
3	cul	*	; cur	esc	=	+	/	1	hom		2	sPc			Q	
4	none															

D. ASCII KARAKTEREK(decimális táblázat):

Jelmaғыарызат:

Standard
ASCII vezérlő karakterek

CHR# / ASCII kódtábla (nagybetű / grafika)

- NUL: Null
- SOH: Start Of Heading
- STX: Start Of Text
- ETX: End Of Text
- EOT: End Of Transmiss.
- ENQ: Enquiry
- ACK: Acknowledge
- BEL: Bell
- BS : BackSpace
- HT : Horizontal Tab
- LF : Line Feed
- VT : Vertical Tab
- FF : Form Feed
- CR : Carriage Return
- SO : Shift Out
- SI : Shift In
- DLE: Data Link Escape
- DC : Device Control
- NAK: Neg. Acknowledge
- SYN: Synchronous Idle
- ETB: End Of Transm. Bl.
- CAN: Cancel
- EM : End Of Medium
- SUB: Substitute
- ESC: Escape
- FS : File Separator
- GS : Group Separator
- RS : Record Separator
- US : Unit Separator
- SPC: Space/szóköz
- bsl: back-slash-jel
- bkp: bal-kaPocs
- jkp: jobb-kaPocs
- haz: háztető-jel
- DEL: Delete

CHR#	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
01						wht			dsc	enc
11			rtn	lcs				cus	rvs	hom
21	del							ESC	red	cur
31	9rn	blu	spc	!	"	#	\$	%	&	'
41	~	^	*	+	,	-	.	/	:	;
51	W	W	4	W	W	W	W	W	W	W
61	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
71	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
81	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
91	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
101	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
111	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
121	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
131	flo		flf	f1	f3	f5	f7	f2	f4	f6
141	f8	srt	ucs	blk	cup	rvo	clr	ins	brn	
151	9rn	lrd	b9n	lbl	dbl	l9n	Pur	cul	yel	cyn
161	spc									
171										
181										
191										
201										
211										
221										
231										
241										
251										

COMMODORE
Vezérlő karakterek

CHR# / ASCII kódtábla (kisbetűk/nagybetűk)

- wht: white/fehér
- b9n: blu-9rn/kékeszöld
- blk: black/fekete
- blu: blue/kék
- brn: brown
- clr: CLear
- cus: cursor down
- cul: cursor left/bal
- cup: cursor up/fel
- cur: cursor right/Jobb
- cyn: cyan/kékeszöld
- dbl: dark-blue/sötétkék
- del: DElete
- dsc: SHIFT C= letiltása
- enc: SHIFT C= megenyed.
- esc: escape
- flo: flash on
- flf: flash off
- 9rn: green/zöld
- hom: HOME
- ins: INSERT
- lbl: light blue/v.kék
- lcs: lowercase/kisbetű
- l9n: light green/v.zöld
- lrd: light red/v.Piros
- or9: orange/narancs
- Pur: Purple/bíbor
- red: red/Piros
- rtn: RETURN
- rvo: reverse off
- rvs: reverse on
- spc: sPace/szóköz
- srt: SHIFT RETURN
- ucs: uPPercase/nagybetű
- yel: yellow/sárga
- y9n: yel-9rn/sárgászöld

CHR#	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
01						wht			dsc	enc
11			rtn	lcs				cus	rva	hom
21	del							ESC	red	cur
31	9rn	blu	spc	!	"	#	\$	%	&	'
41	~	^	*	+	,	-	.	/	:	;
51	W	W	4	W	W	W	W	W	W	W
61	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
71	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
81	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
91	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
101	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
111	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
121	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
131	flo		flf	f1	f3	f5	f7	f2	f4	f6
141	f8	srt	ucs	blk	cup	rvo	clr	ins	brn	
151	9rn	lrd	b9n	lbl	dbl	l9n	Pur	cul	yel	cyn
161	spc									
171										
181										
191										
201										
211										
221										
231										
241										
251										

ASCII KARAKTEREK(hexadecimális táblázat):

CHR\$ / ASCII kódtábla (nagybetű / grafika)

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
01						wht			dsc	enc				rtm	lcs	
11		cu	rvs	hom	del							ESC	red	cur	9rn	blu
21	spc	!	:	#	\$	%	&	'	(	)	*	+	,	-	.	/
31	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
41	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
51	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
61																
71																
81		org	flo	flf	f1	f3	f5	f7	f2	f4	f6	f8	srt	ucs		
91	blk	cup	rvo	clr	ins	brn	y9n	lrd	b9n	lbl	dbl	l9n	Pur	cul	vel	cs
A1	spc	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█
B1																
C1																
D1																
E1	spc	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█
F1																

CHR\$ / ASCII kódtábla (kisbetűk/nagybetűk)

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
01						wht			dsc	enc				rtm	lcs	
11		cu	rvs	hom	del							ESC	red	cur	9rn	blu
21	spc	!	:	#	\$	%	&	'	(	)	*	+	,	-	.	/
31	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
41	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
51	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
61																
71																
81		org	flo	flf	f1	f3	f5	f7	f2	f4	f6	f8	srt	ucs		
91	blk	cup	rvo	clr	ins	brn	y9n	lrd	b9n	lbl	dbl	l9n	Pur	cul	vel	cs
A1	spc	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█
B1																
C1																
D1																
E1	spc	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█
F1																

E. HEXADECIMALIS-DECIMALIS KONVERZIÓ:

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
01	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
11	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
21	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
31	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
41	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
51	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
61	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111
71	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127
81	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143
91	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
A1	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175
B1	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191
C1	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207
D1	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223
E1	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239
F1	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255

F. KÉPERNYŐ (SCREEN) KÓDOK:

(128-255-ig a 0-127 karakterek inverzei jelennek meg)

KÉPERNYŐ-KÓDOK		KARAKTERKESZLET 1											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
0		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
1		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
2		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
4		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
5		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
6		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
7		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
8		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
9		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
10		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
11		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
12		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9

KÉPERNYŐ-KÓDOK		KARAKTERKESZLET 2											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
0		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
1		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
2		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
4		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
5		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
6		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
7		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
8		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
9		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
10		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
11		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9
12		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	9

KÉPERNYŐKÓDOK		KARAKTERKESZLET 1															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
1		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
2		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
4		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
5		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
6		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
7		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F

KÉPERNYŐKÓDOK		KARAKTERKESZLET 2															
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
1		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
2		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
3		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
4		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
5		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
6		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
7		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F

G. BASIC KULCSSZAVAK, RÖVIDÍTÉSÜK ES TOKENJEIK (alfabetikus sorrend):

kulcsszó	röv.	típ	token	kulcsszó	röv.	típ	token
abs	aB	f#	1182 \$b6	new		P	1162 \$a2
and	aN	o	1175 af	next	nE	u	1130 82
asc	aS	f#	1198 c6	not	nO	o	1168 a8
atn	aT	f#	1193 c1	on		u	1145 91
auto	aU	P	1220 dc	oPen	oP	u	1159 9f
backup	bA	P	1246 f6	or		o	1176 b0
box	bO	u	1225 e1	Paint	PA	u	1223 df
char	chA	u	1224 e0	Peek	PE	f#	1194 c2
chr\$	CH	f\$	1199 c7	Poke	PO	u	1151 97
circle	CI	u	1226 e2				
close	clO	u	1160 a0	Pos		f#	1185 b9
clr	CL	u	1156 9c	Print	?	u	1153 99
cmd	CM	u	1157 9d	Print#	PR	u	1152 98
collect	coll	P	1243 f3	Pudef	PU	u	1221 dd
color	coL	u	1231 e7	rclr	rC	f#	1205 cd
cont	cO	P	1154 9a	rdot	rD	f#	1208 d0
copy	coP	P	1244 f4	read	RE	u	1135 87
cos		f#	1190 be	rem		u	1143 8f
data	dA	u	1131 83	rename	reN	P	1245 f5
dec	-	f#	1209 d1	renumber	renU	P	1248 f8
def	dE	u	1150 96	restore	reS	u	1140 8c
delete	deL	P	1247 f7	resume	resU	u	1214 d6
dim	dI	u	1134 86	return	reT	u	1142 8e
directory	diR	P	1238 ee	rgr	rG	f#	1204 cc
dload	dL	P	1240 f0	right\$	rI	f\$	1201 c9
do		u	1235 eb				
draw	dR	u	1229 e5	rlum	rL	f#	1206 ce
dsave	dS	P	1239 ef	rnd	rN	f#	1187 cb
ds		v					
el		v					
end	eN	u	1128 80	run	rU	P	1138 8a
er		v					
err\$	eR	f\$	1211 d3	save	sA	P	1148 94
exit	exI	u	1237 ed				
exp	eX	f#	1189 bd	scale	scA	u	1233 e9
fn		f#	1165 a5	scnclr	sC	u	1232 e8
for	fO	u	1129 81	scratch	scR	P	1242 f2
fre	fR	f#	1167 a7	s9n	sO	f#	1180 b4
get	gE	u	1161 a1	sin	sI	f#	1191 bf
getkey	getkE	u	161+	sound	sO	u	1218 da
get#	gE#	u	161+	spc(	sP	edit	1166 a6
go		u	1203 cb				
gosub	goS	u	1141 8d	s9r	sQ	f#	1186 ba
goto	gO	u	1137 89	sshape	sS	u	1228 e4
graphic	gR	u	1222 de	status	st	v	
gshape	gS	u	1227 e3	step	stE	u	1169 a9
header	heA	P	1241 f1	stop	sT	u	1144 90
hex\$	hE	f\$	1210 d2	str\$	stR	f\$	1196 c4
if		u	1139 8b	sys	sY	u	1158 9e
input		u	1133 85	tab(	tA	edit	1163 a3
input#	iN	u	1132 84	tan		f#	1192 c0
instr	iNS	f#	1212 d4	then	tH	u	1167 a7
int		f#	1181 b5	time	ti	v	
joy	JO	f#	1207 cf	time\$	ti\$	v\$	
key	kE	u	1249 f9	to		u	1164 a4
left\$	leF	f\$	1200 c0	trap	tR	u	1215 d7
len		f#	1195 c3	troff	troF	u	1217 d9
let	lE	u	1136 88	tron	trO	u	1216 d8
				until	uN	u	1252 fc
list	lI	P	1155 9b	using	usI	edit	1251 fb
load	lO	P	1147 93	usr	uS	f#	1183 b7
locate	loC	u	1230 e6	val	vA	f#	1197 c5
log		f#	1188 bc	verify	vE	P	1149 95
loop	loO	u	1236 ec	vol	vO	u	1219 db
mid\$	mI	f\$	1202 ca	wait	wA	u	1146 92
monitor	mO	u	1250 fa	while	wH	u	1253 fd
+		o	1170 aa	>		o	1177 b1
-		o	1171 ab	=		o	1178 b2
*		o	1172 ac	<		o	1179 b3
/		o	1173 ad				

u - BASIC utasítás

P - Parancs

f# - numerikus függvény

f\$ - string-függvény

v - foglalt BASIC változónév

v\$ - stringváltozó

o - műveleti jel

edit - output-szerkesztő függvény

H. A MAGNESLEMEZ MINT ADATHORDOZÓ

A VC1541 un. soft-szektoros, e9yoldalal, szimpla sőrűsésű lemezeket használ (soft-sectored, single density, single side). A mágneslemez adattároló felülete fizikailag 35 koncentrikus SÁVra oszlik, amelyek kívülről befelé az 1-35 sorszámokat viselik. A sávok 256-byte-os SZEKTORokra, más néven BLOKKokra vannak felosztva, az alábbi elrendezésben:

1-17 sáv: 21 szektor
 18-24 sáv: 19 szektor
 25-30 sáv: 18 szektor
 31-35 sáv: 17 szektor

összesen 683 blokk, ebből 664 blokk áll a felhasználó rendelkezésére.

H.1. A katalógus (directory):

A 18. sávot foglalja el. Lényegében szekvenciális file, amely a "\$" filenévvel érhető el. Három fő szerkezeti elemből áll:

BAM (Block Availability Map) vagyis blokk-foglaltsági térkép
 Katalógus-header
 Katalógus-bejegyzések

A BAM szerkezete (18.sáv 0.szektor)

byte	tartalom	definíció
0-1	\$12,\$01	első katalógus-blokk címe (sáv,szektor)
2	\$41	ASCII"A" 4040 formátum jelzésére
3	\$00	jövőbeni használatra lefoglalva
4-143	----->	1-35 sávok foglaltsági bit-térképe: 1 - Üres blokk 0 - foglalt blokk

A katalógus-HEADER szerkezete (18.sáv 0.szektor):

byte	tartalom	definíció
144-161	----->	diszk-név, jobbról \$a0-akkal feltöltve
162-163	----->	diszk-ID
164	\$A0	
165-166	\$32,\$41	"2A" DOS verzió és formátum típus
166-167	\$A0,\$A0	
171-255	----->	nem használt

A katalógus-BLOKKOK szerkezete (18.sáv 1-18 szektor):

byte	tartalom
0-1	következő katalógus-blokk címe(sáv,szektor)
2-31	1. bejegyzés
34-63	2. "
66-95	3. "
98-127	4. "
130-159	5. "
162-191	6. "
194-223	7. "
226-255	8. "

A katalógus-BEJEGYZÉSEK szerkezete:

byte	tartalom
0	file-típus: - ha "rendesen" le lett zárva, \$80-nal OR-olva - \$40-nel OR-olva védett állomány, letörölhetetlen! típusok: 0 - törölt file (DEL) 1 - szekvenciális (SEQ) 2 - Program (PRG) 3 - user (USR) 4 - relatív (REL)
1-2	az első adatblokk sáv és szektorcíme
3-18	file-név, jobbról \$A0-val feltöltve
19-20	csak REL file-oknál: első "side"-szektor címe
21	csak REL file-oknál: rekord mérete
22-25	használatlan
26-27	a helyettesítő (rePlacement) file sáv és szektorcíme, ha OPEN@ van folyamatban
28-29	a file hossza blokkokban (low-byte,hi-byte)

H.2. File-ok:SZEKVENCIALIS FILE szerkezete:

byte	tartalom
0-1	következő adatblokk címe (sáv,szektor) (az utolsó adatblokkban: byte 0: 0 byte 1: utolsó használt byte offsetje)
2-255	254 byte adat

PROGRAM FILE szerkezete:

byte	tartalom
0-1	következő Program-blokk címe(sáv,szektor)
2-255	254 byte Program CBM memória formátumban, kódolt kulcsszavakkal. File-vége jel: \$000000 (az első blokkban: byte 2-3: a Program betöltési címe kimentéskor)

RANDOM blokk szerkezete:

byte	tartalom
0	blokk kurrens hossza(ha B-W-vel lett kiírva)
1-255	adat

RELATÍV FILE szerkezete:

KATALÓGUS-BLOKK(side-sector): file-onként max. 6 db.

byte	tartalom
0-1	következő katalógus-blokk címe(sáv,szektor)
2	katalógus-blokk sorszáma (0-5)
3	rekord-hossz
4-5	0-ás katalógusrekord címe(sáv,szektor)
6-7	1-es katalógusrekord címe(sáv,szektor)
8-9	2-es katalógusrekord címe(sáv,szektor)
10-11	3-as katalógusrekord címe(sáv,szektor)
12-13	4-es katalógusrekord címe(sáv,szektor)
14-15	5-ös katalógusrekord címe(sáv,szektor)
16-255	120 db. adatblokk címe(sáv,szektor)

ADATBLOKK:

byte	tartalom
0-1	következő adat-blokk címe(sáv,szektor)
2-255	254 byte adat. Az üres rekord \$FF kezdőbyte után csúpa 0-ból áll. A részben töltött rekordok üres része szintén 0-val van feltöltve.

I. A LEMEZEGYSÉG HIBÁSTATUSZAI

- 0 - nincs hiba
- 1 - file-ok törölve
- 20 - hiányzik a blokk-header (lemezhiba v. egységhiba)
- 21 - szinkron-karakter hiányzik
- 22 - adatblokkot nem talált (nem jól van felírva)
- 23 - kontrolszám hiba (lemez v. földelési hiba)
- 24 - byte-dekódolási hiba (lemez v. földelési hiba)
- 25 - hibát talált írás-ellenőrzésnél
- 26 - írás-Próbálkozás írásvédett lemezre
- 27 - kontrolszám-hiba blokkfejen (lemez v. földelési hiba)
- 28 - adat folytatódik a következő blokkban (lemez v. hw hiba)
- 29 - lemez-azonosító (ID) ellentmondás (lemezhiba)
- 30 - szintaktikus hiba
- 31 - érvénytelen utasítás (felesleges szóköz a Parancs elején)
- 32 - hosszú sor (Parancs hosszabb mint 58 karakter)
- 33 - érvénytelen file-név
- 34 - hiányzik a file-név
- 39 - Parancs-file hiányzik
- 50 - nincs több rekord (file-vége volt)
- 51 - túlcsoordulás a rekordban(CHR\$(13) is része a rekordnak)
- 52 - file túl nagy (relatív file-nál)
- 60 - file írásra van megnyitva
- 61 - file nincs megnyitva
- 62 - nincs a file a lemezen
- 63 - a file már létezik
- 64 - file-típus ellentmondás
- 65 - a blokk foglalt (B-A utasításnál)
- 66 - illegális sáv vagy szektor
- 67 - illegális rendszer-sáv vagy szektor
- 70 - nincs csatorna (max. 5 soros v. 6 random file lehet nyitva)
- 71 - katalógus-hiba (az egység újra INITIALIZE-endő)
- 72 - lemez vagy katalógus tele van
- 73 - lemez-formátum hiba (másik DOS-verzió)
- 74 - nincs lemez az egységben

J. PROGRAMOZÁSI PÉLDÁK

J.1 Várakozás billentyű leütésére a WAIT utasítás felhasználásával

```
10 PRINT "USS LE EGY BILLENTYUT"
20 WAIT 198,191: REM HA NINCS, 198 TARTALMA 64 (BIT 7 ON)
30 PRINT "KOSZONOM"
```

J.2. Példák a billentyűpuffer használatára:

Önmódosító Program

```
10 PRINT "usd be X tetszőleges függvényt"
20 INPUT X$
30 POKE239,3:POKE1319,19:POKE1320,13:POKE1321,13
40 PRINTCHR$(147)"100DEFFNA(X)="X$":RETURN"
50 PRINT"GOTO 60":SYS 34578
55 REM 34578 a BASIC utasítás-olvasó rutinja
60 GOSUB 100
70 INPUT "kerem X értéket";X:PRINT"FN(X)="FNA(X):GOTO70
```

Basic-overlay

```
145 PRINTCHR$(147)"NEW":PRINTCHR$(17)CHR$(17)"LOAD"CHR$(34)
"overlay"CHR$(34)",8"
170 POKE1319,19:POKE1320,13:POKE1321,13:POKE1322,19
174 POKE1323,82:POKE1324,117:POKE1325,32:POKE1326,13
175 POKE239,8:END
```

J.3. BASIC-gépi-kód interface (Pseudoregiszterek használata)

Példa: Gépi-kódú rutin a billentyű-mátrix felhasználására, a leütött billentyű letapogatására (lehetővé teszi egyszerre lenyomott több billentyű azonosítását is!):

```

*=$033d
sei          interruptot letiltjuk
             A már be van töltve SAREG-ből (SYS)
             maszkot beírjuk a "row-select re9.be
sta $fd30    írunk bele, hogy utána olvashassuk
sta $ff08    kiolvassuk a "column read" fla9-eket
lda $ff08    interruptot felszabadítjuk
cli          A-t majd SYS visszairja SAREG-be
rts         visszatérünk a hívás helyére
```

A rutint hívó BASIC-Program:

```
1 INPUT "SOR=";S
2 POKE 2034,255-2*1S: REM MASZK KITÁROLÁSA SAREG-BE
3 SYS 829: REM SZUBRUTIN MEGHÍVÁSA
4 PRINT S,255-PEEK(2034): REM FLAG-BYTE KIOLVASÁSA SAREG-BŐL
5 GOTO 2
```


J.4. A raszter-interrupt felhasználása

Az interrupt lekezelésével a képernyő akár több, különböző üzemmódu részre osztható.

Rövid példa:

*= \$0333 rutin a szala9-Pufferben

```

#333 INIT sei          inhibit interrupt
        lda #$40      interrupt vektor
        sta $0314     módosítása rutinunk
        lda #$03      címére
        sta $0315
        cli
        rts          kész
#340 INTR lda $ff09    raszter innterrupt?
        and #$02
        beq NEMR      ha nem, ugrunk
        sta $ff09     IRQ-REG-et töröljük
        lda $ff19     raszter HI-bit on?
        and #$01
        bne NEMHI     ha nem, ugrunk
        ldy #$52      Piros mező
        ldx #$50      80. rasztensori9
        cpx $ff1d     elértük
        bcs HI        nem még
NEMHI  ldy #$56      kék szín
        ldx #$40      60-as sori9
HI     stx $ff0b     raszter re9
        sty $ff15     szín módosítás
NEMR  jsr $cfbf      kazetta
        jsr $cecd     hang kitart.
        lda $fb       save ROM-map
        pha
        lda #$00      0-ás map
        sta $fb
        php
        cli
        jsr $db11     billentyűzet
        plp
        pla          ROM-map restore
        sta $fb
        jmp $fcbe     IRQ folytatása

```

A rutin aktiválása BASIC-ből:

SYS 819

J.5. BASIC szöveg feldolgozása gépi-kódból

PÉLDA#1: Készüljön szubrutin a képernyő-memória háttérszínének beállítására. A rutin hívási szintaxisa legyen:

SYS belépési-pont, kezdőcím, színkód

*=\$nnnn

firstP=\$14

Algoritmus:

```

zback9 jsr chkoma   FOR I=BASE TO BASE+999
        jsr getcor   POKE I, SZINKOD
        lda #0       NEXT
        sta count
        sta count+1
        ldy #0
frissa  txa
store  sta (firstP),y  újra betöltjük a színkódot
        inc count     beírjuk
        bne next     növeljük a számláló lo-byte-ját
        inc count+1  túlcsordult?
next   lda #>1000    igen, növeljük hi-byte-ot is
        cmp count+1  elértük a felső határt?
        bne újra     nem
        lda #<1000
        cmp count
        bne újra     nem
        rts          igen, visszatérünk
ujra   inc firstP    nem, növeljük az indirekt címet is
        bne frissa
        inc firstP+1
        jmp frissa
count .byte $0,$0

```


A fenti rutin hívása BASIC-ből (Például):

```
10 zback9=DEC($nnnn) : kcin=4*256
20 SYS zback9,kcin,1
```

PELDA#2: Két paraméterpár átvétele (x1,y1,x2,y2)
Pl. egyenes rajzoláshoz:

```
zline  =*
        jsr chkoma
        jsr getcor      első paraméterpár X-ben és firstP-ben
        stx y1
        lda firstP
        sta x1
        lda firstP+1
        sta x1+1
        jsr chkoma      pozicionálás vesszői9
        jsr getcor      x2,y2 beolvasása
        stx y2
        lda firstP
        sta x2
        lda firstP+1
        sta x2+1
stb.
```

Hívása BASIC-ből:

```
10 LINE=DEC($mmm)
450 SYS LINE,x1,y1,x1*2,y1+4*b
```

PELDA#3: x,y koordináta és függvényérték átvétele:

```
zuser  =*
        jsr chkoma
        jsr getcor      első paraméterpár x-ben és firstP-ben
        stx y           lásd zline
        lda firstP
        sta x1
        lda firstP+1
        sta x1+1
        jsr chkoma      pozicionálás
        jsr frnum       lebe96Pontos paraméter FAC=ban
stb.
```

Hívása BASIC-ből: (Például)

```
670 SYS zuser,x,y,sin(x)
```

PELDA#4: számítsuk ki a következő kifejezés értékét:

cz=az↑2+bz

```
.
.
.
lda #az-cím-lo (cím alsó byte-ja)
ldy #az-cím-hi (cím felső byte-ja)
jsr ldfac1    FAC=az
lda #az-cím-lo
ldy #az-cím-hi
jsr mpymf1    FAC=az*FAC
lda #bz-cím-lo
ldy #bz-cím-hi
jsr addmf1    FAC=bz+FAC
ldx #cz-cím-lo
ldy #cz-cím-hi
jsr stfac1    cz=az*az+bz
.
.
.
```


K. A ROM ÉS A RAM TÉRKÉPE

*** BASIC INTERPRETER ****	RAM ****
8000 BASIC hideindítás	0000 I/O Port adatirány regiszt.
8003 BASIC meleadítás	0001 I/O Port
8007 CBM - ROM azonosító	0002 BASIC veremkezelés
802e BASIC-RAM inicializálás	0003-0006 konverzió munkaterület
80cc BekaPcsolási üzenet	0007-0008 munkaterület
8105 BASIC vektor táblázat	0009 TAB-Pozíció
8117 BASIC vektorok RAM-ba másolása	000a LOAD/VERIFY
818e BASIC kulcsszavak	000b DIM szám
8183 BASIC utasítások címei (-1)	000c DIM fla9
8415 BASIC függvények címei	000d szám/szóve9 kaPcsoló (ff:9)
8453 Műveleti hierarchia és címek(-1)	000e e9ész/float kaPcsoló (80:9)
8471 BASIC hibaüzenetek	000f idézőjel-mód fla9
8653 BASIC hibaüzenet cím kiszámítás	0011 READ/INPUT/GET
866f READY kiírása	0013 INPUT-egység
867e BASIC újraindítás	0014-0015 munkaterület
8a03 token azonosítása	konverzió,Ptr
8a79 BASIC NEW	0016 szóve9verem-mutató
8a98 BASIC CLR	0017-0021 szóve9verem
8aff BASIC LIST	0022-002a munkaterület
8bbc BASIC RUN	002b-002c BASIC tár kezdete
8bc4 RUN sorszámmal	002d-002e változóterület kezdete
8c6b MID\$ az értékadás bal oldalán	002f-0030 változóterület vége
8c74 Magában álló GO	0031-0032 tömbterület vége
8c82 User token értelmezés	0033-0034 szóve9terület kezdete
8c9a BASIC RESTORE	0035-0036 szóve9 se9édmutató
8cc0 STOP billentyű figyelése	0037-0038 BASIC tár vége
8cd8 BASIC STOP	0039-003a aktuális sor száma
8cda BASIC END	003b-003c aktuális sor címe
8d03 BASIC CONT	003d-003e ideiglenes veremmutató
8d2c BASIC GOSUB	003f-0040 DATA aktuális sorszám
8d4d BASIC GOTO	0041-0042 következő DATA-elem
8d83 BASIC RETURN	0043-0044 INPUT-mutató
8db0 BASIC DATA	0045-0046 aktuális változó neve
8de1 BASIC IF	0047-0048 aktuális változó címe
8e0b BASIC REM, ELSE (nem végreh.)	0049-004a aktuális vált. értéke
8e10 BASIC ELSE (végrehajtás esetén)	004b-004c Programmutató(ideigl)
8e1b BASIC ON	004d összehasonlító oper.maszk
8e7c BASIC LET	004e-004f FN-mutató
8fe0 BASIC PRINT#	0050-0053 string-leíró
8fe6 BASIC CMD	0054 JMP
9000 BASIC PRINT	0055-0056 függvény vektor
905f BASIC TAB(, SPC(	0057-005b FAC#3
90b8 BASIC GET	005c-0060 FAC#4
90ee BASIC INPUT#	0061-0065 FAC#1
9108 BASIC INPUT	0066 FAC előjel
914f BASIC READ	0067 Polinom-kiértékelés száml.
9294 BASIC NEXT	0068 FAC kerekítő érték
9314 FRMNUM - num. kifejezés beolv.	0069-006d FAC#2 (ARG)
932c FRMEVL - kifejezés kiértékelés	006e ARG előjel
9414 Kifejezés következő eleme	006f FAC/ARG előjel-hasonlítás
9465 BASIC NOT	0070 ARG kerekítő byte
9477 BASIC FN	0071-0072 Polinom kiért.(Ptr)
947e BASIC SQN	0073-0074 AUTO növekmény
94ad BASIC változó kiértékelése	0075 grafikus terület kaPcsoló
94e8 BASIC DS\$ változó	0076-0078 munkaterület
94fa Diszk státusz olvasása	0079 DS\$ érvényesség kaPcsoló
9501 Numerikus változó kiértékelése	007a-007b DS\$ címe
9531 A TI\$ betöltése	007c-007d BASIC stack Pointer
953f BASIC ST változó	007e-0080 munkaterület
954d BASIC DS változó	0081 Parancs/Program mód fla9
9577 BASIC ER, EL változó	0082 munkaterület
9599 Függvény kiértékelése	0083 HIRES/MULTI kaPcsoló
95b4 Szóve9függvény kiértékelése	0084 utolsó gr.utasítás színre9
95d9 Numerikus függvény kiértékelése	0085 COLOR 2
95f8 BASIC OR	0086 COLOR 1
95fb BASIC AND	0087-008a munkaterület
9628 BASIC relációk (<, >, =)	0088 PRINT mód kaPcsoló
9640 Szóve9 összehasonlítás	008c-008f munkaterület
969b BASIC DIM	0090 ST renszerváltozó
96a5 változó keresése	0091 STOP kaPcsoló
9871 FAC mint INT az (A/Y)-ba	0092 munkaterület
9879 REAL/INT	0093 LOAD/VERIFY kaPcsoló
989b Tömbelem beolvasása	0094 IEC Puffer kaPcsoló
993a Tömbváltozó tárolása	0095 IEC kimeneti Puffer
99c2 Tömbelem keresése	0096 munkaterület
99f1 Tömbelem címének kiszámítása	0097 nyitott file-ok száma
9a62 BASIC FRE	0098 input-egység száma
9a7d BASIC POS	0099 output-egység száma
9a86 Parancsmód teszt	009a KERNAL üzenetek kaPcsolója
9a92 Integer A/Y az akkuba	009b-009c SAVE Programkezdet
9a9d BASIC DEF	009d-009e Programvé9
9acb FN szintaxis ellenőrzése	009f-00a2 munkaterület
9b54 Szóve9mutató kiszámítása	00a3-00a5 Jiffy-clock
9b66 BASIC STR\$	00a6-00a7 munkaterület

9b74	Szöveg beolvasása	00a8	IEC input byte
9bb0	Szövegmutató a szövegverembe	00a9	munkaterület
9bda	Füzérek összeláncolása	00aa	IEC bitszámláló
9c1b	Füzér átmásolása	00ab	file-név hossza
9c48	BASIC FRESTR	00ac	logikai file#
9caa	Szövegmutató törlés a veremből	00ad	másodlagos cím
9cbb	BASIC CHR\$	00ae	egységszám
9ccf	BASIC LEFT\$	00af-00b0	filenév-Ptr
9d03	BASIC RIGHT\$	00b1	munkaterület
9d15	BASIC MID\$	00b2-00b3	LOAD Programkezdet
9d46	Szöveg és Paraméter beolvasása	00b4-00b5	Programvég
9d61	BASIC LEN	00b6-00b7	szala9Puffer-mutató
9d67	SzövegParaméterek beolvasása	00b8-00c1	munkaterület
9d70	BASIC ASC	00c2	RVS ON flag
9d81	Egy byte-os érték X-be olvasása	00c3	sorvég INPUT-nál
9d93	BASIC VAL	00c4-00c5	INPUT sor/oszlop
9dd2	Cím és egy byte-os adat olvasása	00c6	billentyűkód
9dde	Cím beolvasása a \$14/\$15-be	00c7	INPUT CR-flag
9dfa	BASIC PEEK	00c8-00c9	kurzor címe
9e12	BASIC POKE	00ca	kurzor oszlopa
9e1b	BASIC DEC	00cb	'"' flag
9e6a	BASIC WAIT	00cc	munkaterület
9e87	FAC=ARG-FAC	00cd	kurzor sora
9e96	FAC és ARG kitevők hasonlítása	00ce	munkaterület
9e9b	FAC=(A/Y)+FAC	00cf	INS kapcsoló
9e9e	FAC=ARG+FAC	00d0	billentyűzet/képernyő flag
9f7b	FAC mantissza invertálás	00d1-00e8	szabad terület
9ff0	LOG konstansok	00e9	grafika munkaterület
a01e	BASIC LOG	00ea-00eb	00c8-00c9 szín-párja
a05c	FAC=(A/Y)*FAC ROM-ból	00ec-00ed	billentyű dekód-mátrix
a062	FAC=0.5+FAC	00ee	akt. billentyű mátrix-kód
a066	FAC=(A/Y)+FAC ROM-ból	00ef	jelek száma bill.Pufferben
a06c	FAC=(A/Y)-FAC ROM-ból	00f0-00f6	munkaterület
a072	FAC=(A/Y)/FAC ROM-ból	00f7	szala9 1./2. kiírás flag
a078	FAC=(A/Y)*FAC	00f8	szala9-címke típusa
a07b	FAC=ARG*FAC	00f9	Párhuzamos/soros IEC flag
a0dc	ARG=(A/Y) ROM-ból	00fa	munkaterület
a107	ARG=(A/Y) RAM-ból	00fb	aktuális ROM-térkép
a162	FAC=FAC*10	00fc-00fd	RS-232 munkaterület
a183	FAC=FAC/10	00fe	kurzorkezelés munkaterület
a194	FAC=(A/Y)/FAC	00ff-010f	FAC/ASCII konverzió mt
a197	FAC=ARG/FAC	0110-0112	regiszter másolatok
a21f	FAC=(A/Y)	0113-0122	színbillentyűk kódjai
a24c	Accu#4=FAC	0123-01ff	Processzor-stack
a24f	Accu#3=FAC	0200-0258	INPUT Puffer
a255	Változó=FAC	0259-025a	előző BASIC sor sor#
a281	FAC=ARG	025b-025c	CONT-cím
a291	ARG=FAC	025d-027b	munkaterület
a2a0	FAC kerekítés	027c-02ac	diszk-Parancs Puffer
a2b0	FAC előjele	02ad-02b0	Pixel-kurzor koord.ák
a2be	BASIC SGN	02b1-02f5	BASIC munkaterület
a2dd	BASIC ABS	02f6-02ff	nem használt?
a2e0	(A/Y) és FAC összehasonlítás	*****	BASIC vektorok *****
a327	A FAC egészzé alakítása	0300	\$8686 melegindítás
a358	BASIC INT	0302	\$8712 egy sor beolvasása
a37f	ASCII lebegőpontosá alakítása	0304	\$8956 tokenizálás
a444	Lebegőpontos/ASCII konstansok	0306	\$8b6e listázás
a453	A hiba sorszám kiírása	0308	\$8bd6 utasítás értelmezés
a456	IN szöveg	030a	\$9417 kifejezés kiértékelés
a45b	A sorszám kiírása	030c	\$896a user utas.tokenizálás
a45f	A/X két byte-os egész kiírása	030e	\$8b88 user-token listázás
a46f	FAC/ASCII konverzió	0310	\$8c8b user-token végrehajt.
a538	32-bites 2-es komplementens számok	*****	KERNAL vektorok *****
a5cc	A TI/TI\$ átalakítás konstansai	0312	\$ce42 raszter interrupt
a5e4	BASIC SQR	0314	\$ce0e IRQ
a5eb	FAC=ARG↑(A/Y)	0316	\$f44c BRK
a5ee	FAC=ARG↑FAC	0318	\$ef53 OPEN
a627	FAC=-FAC	031a	\$ee5d CLOSE
a632	EXP konstansok	031c	\$ed18 CHKIN
a660	BASIC EXP	031e	\$ed60 CKOUT
a6b3	A1*X+A2*X13+A3*X15... kiértékelés	0320	\$ef0c CLRCH
a6c9	A0+A1*X+A2*X12... kiértékelés	0322	\$ebe8 CHRIN
a6fd	RND konstansok	0324	\$ec4b CHROUT
a707	BASIC RND	0326	\$f265 STOP
a760	BASIC Stack \$7C-ről \$3D-re	0328	\$ebd9 GETIN
a769	BASIC Stack \$3D-ről \$7C-re	032a	\$ef08 CLALL
a772	BASIC Stack növelése Y-nal	032c	\$f44c melegindítás
a77d	Hibakezelés I/O rutinokhoz	032e	\$f04a LOAD
a785	BASIC OPEN hívás	0330	\$f1a4 SAVE
a78b	BASIC CHROUT	0332-03f2	szala9Puffer
a791	BASIC CHRIN	03f3-03f4	szala9 outP. számláló
a797	BASIC CKOUT	03f5-03f6	szala9 input számláló
a7a6	BASIC CHKIN	03f7-0436	RS232 Puffer
a7af	BASIC GETIN hívás	0437-0472	szala9 inP.hibatábla
a7b5	BASIC SYS		
a7de	BASIC SAVE		
a7f0	BASIC VERIFY		
a7f3	BASIC LOAD		
a84d	BASIC OPEN		

a85a	BASIC CLOSE	0473	CHRGET	beléPési Pontja
a86b	LOAD és SAVE Paraméterek	0473		inc \$3b
a897	' , ' és Paraméter beolvasás X-be			bne \$0479
a8a5	Következő byte ellenőrzése			inc \$3c
a8b0	OPEN Paraméterek beolvasása	0479	CHRGOT	sei
a8f8	A DS\$ érvénytelenítése			sta \$ff3f ROM ki
a906	Fűzér helyfo9lalás			ldy #\$00
a954	Garbage Collection			lda (\$3b),y
aa70	BASIC COS			sta \$ff3e ROM be
aa77	BASIC SIN			cli
aac0	BASIC TAN			cmp #\$3a >szám
aaec	Trigonometriai konstansok			bcs \$0493 igen, kész
ab1a	BASIC ATN			cmp #\$20 blank?
ab8f	BASIC RENUMBER			beq \$0473 igen,uJra
adca	BASIC FOR			sec
ae5a	BASIC DELETE			sbc #\$30
aef7	BASIC USING			sec
b386	BASIC INSTR			carry on
b42b	BASIC TRAP	0493		sbc #\$d0 ha nem szám
b440	BASIC RESUME			rts
b4be	BASIC ERR\$			kész
b507	BASIC HEX\$	0494	RAM olvasó rutin A szerint	
b544	BASIC PUDEF	0494		sta \$049c indirekt
b557	BASIC DO			sei cím beírás
b5ac	BASIC EXIT			sta \$ff3f ROM ki
b603	BASIC LOOP	049b		lda (\$**),y
b652	BASIC TRON			sta \$ff3e ROM be
b655	BASIC TROFF			cli
b65b	BASIC MID\$ utasítás			rts
b6cd	BASIC AUTO			kész
b6e8	BASIC HELP	04a5	RAM olv. \$3b/3c vektorral	
b70c	Hibás sor kiírása	04b0	RAM olv. \$22/23 vektorral	
b729	BASIC KEY	04bb	RAM olv. \$24/25 vektorral	
b7a7	KEY és sorszám, értékadás	04c6	RAM olv. \$6f/70 vektorral	
b849	BASIC SOUND	04d1	RAM olv. \$5f/60 vektorral	
b8bd	BASIC VOL	04dc	RAM olv. \$64/65 vektorral	
b8d1	BASIC PRINT			
b911	Színezés	04e7-04ea	PUDEF karakterek	
b9d4	BASIC CHAR	04eb-04ee	INSTR munkaterület	
bae2	BASIC BOX	04ef	hibakód	
bc56	Szö9fű99vények számítása	04f0-04f1	hibás sor sorszáma	
bd35	BASIC GSHAPE	04f2-04f3	TRAP-sor sorszáma	
be29	BASIC SSHAPE	04f4	munkaterület	
bf79	BASIC RGR	04f5-04f6	hiba címe	
bf85	BASIC RCLR	04f7	munkaterület	
bf87	BASIC RLUM	04f8-04f9	DO címe	
bfc1	BASIC JOY	04fa-04fb	DO sorszáma	
bffd	BASIC RDOT	04fc-04ff	hang időzítés értékek	
c01e	BASIC CIRCLE	0500	jmp USR hívás	
c0d5	Egyenes húzása	0501-0502	USR vektor (\$991c)	
c1a5	Pont me9jelenítése	0503-0507	utolsó RND érték	
c1f3	Pont beolvasása	0508	memória inicializálás fla9	
c21a	Mező színezése	0509-0512	logikai fileszám-tábla	
c264	Pont címe, offsetek	0513-051c	egysé9szám tábla	
c289	Grafika bitmaszk	051d-0526	másodlagos cím-tábla	
c291	Pont címének kiszámítása	0527-0530	billentyűzet-Puffer	
c2ad	Karakteres Pozíció számítása	0531-0532	szabad RAM kezdőcím	
c2d3	SCALE transzformáció	0533-0534	szabad RAM teteje	
c2f0	Koordináták össze9e/különbsé9e	0535	IEC timeout fla9	
c2f4	össze9/különbsé9 A/Y szerint	0536	nem használt?	
c2f6	Koordináták össze9e	0537	munkaterület	
c305	Koordináták kivonása	0538	nem használt?	
c322	Koordináta-különbsé9	0539	szala9Puffer-mutató	
c37b	A PC (Pixel Cursor) feltöltése	053a	nem használt?	
c3b6	Szín-Paraméter beolvasása	053b	karakter színe	
c3d9	KoordinátaPár beolvasása	053c	FLASH ON fla9	
c48f	Koordináta beolvasása	053d	nem használt?	
c4af	Multicolor szín bitminták	053e	kéPernyő cím felső byte	
c4b0	SIN táblázat	053f	billentyűPuffer mérete	
c4d9	BASIC DRAW	0540	billentyű ismétlés kaPcsoló	
c50f	BASIC LOCATE	0541-0542	ismétlés számláló	
c51a	BASIC COLOR	0543	SHIFT/C= /CTRL kaPcsoló	
c567	BASIC SCNCLR	0544	munkaterület	
c5b8	BASIC SCALE	0545-0546	billentyű dekód-vektor	
c5c3	BASIC GRAPHIC	0547	SHIFT/C= engedélyezés	
c637	Grafika kaPcsoló (\$83) táblázat	0548	nem használt?	
c63c	Grafikus tárterület foglalása	0549-0551	munkaterület	
c710	BASIC verem címmódosítások	0552-0553	MONITOR PC	
c738	Grafikus terület törlése	0554	MONITOR PSW (státusz)	
c7ad	BASIC verem 1 cím módosítása	0555	MONITOR A	
c7bf	Grafikus terület ellenőrzés	0556	MONITOR X	
c7c9	Video alaphelyzetbe állítás	0557	MONITOR Y	
c7f0	Terület átrakása	0558	MONITOR SP (stack-Ptr)	
c825	Szöve9hivatkozások módosítása	0559-055a	nem használt?	
c86b	Szöve9terület mérete	055b-055c	munkaterület	
c877	Szöve9 visszahivatkozások	055d	funkció9omb szöve9hossz	
c8bc	BASIC DIRECTORY	055e	akt. funkció9omb index	
c941	BASIC DSAVE	055f-0566	f.9omb szöve9hosszak	
c951	BASIC DLOAD	0567-05e7	f.9omb szöve9ek	


```

c968 BASIC HEADER
c99c BASIC SCRATCH
c9cc BASIC COLLECT
c9da BASIC COPY
c9f4 BASIC RENAME
ca00 BASIC BACKUP
ca16 Parancs kiadása
ca3f Parancs beszeállítása
caf5 Diszk Parancs szintaxis tábla
cb1f Diszk utasítás Paraméterek
cc51 Egységszám beolvasása
cc69 File-név beolvasása
ccaa Paraméter kapcsoló ellenőrzése
ccc9 Diszk státusz beolvasás
cd40 Y/N beolvasása
cd57 DS$ érvénytelenítése
cd6e KEY 0, szöveg fordítva
cd74 A mint egész kiírása
cd7f Programcím felső byte töltése
cd89 Copyright szöveg, $55-tel XOR
cdab Copyright szöveg kiírása
cdb9 Üres ROM
**** BASIC INTERPRETER VÉGE ****
ce00 Interrupt rutin
cee9 Hang kikapcsolás maszk táblázat
cef0 Az óra (TI$) növelése
cf26 óra érték beolvasás
cf2d óra értékadás
cf36 MONITOR üzenetei
cf66 Üzenet kiírása
cf74 <CR> visszairása (echo)
cf8a Színbilletyű kód olvasása
cf96 KERNAL tár olvasás $A1 szerint
cfa6 ROM-ok inicializálása
cfb3 KERNAL RAM olvasó rutin
cfbf PLAY gomb ellenőrzés, óra
cfea Paralel IEC(??) inicializálás
cff7 Üres ROM terület
d000 Karakter generátor
*** Upper-case (nagybetűk) ****

D000..$D07F @ABCDEFGHIJKLMNO
D080..$D0FF PQRSTUVWXYZ[ <font> ]↑
D100..$D17F <szóköz> !"#%&'()*+,-./
D180..$D1FF 0123456789:;<=>?
D200..$D3FF grafikus jelek

1000-17ff Üres (64K)
1800-1bff SZÍN-mátrix
1c00-1fff FÉNYERŐ-matrix
2000-3fff BIT-mátrix

*** Lower-case (kisbetűk) ****

D400..$D47F @abcdefghijklmno
D480..$D4FF PQRSTUVWXYZ[ <font> ]↑
D500..$D57F <szóköz> !"#%&'()*+,-./
D580..$D5FF 0123456789:;<=>?
D600..$D67F grafikus jel ABCDEFGHIJKLMNO
D680..$D6FF PQRSTUVWXYZ grafikus jelek
D700..$D7FF grafikus jelek

*** Magyar karakteres gépeken: ****

D708..$D71F íő
D728..$D72F ő
D758..$D75F á
D760..$D767 é
D770..$D777 ü
D780..$D7C8 áéúúóóóóóó
D7D0..$D7D8 ű

d802 40-es szorzótábla képkészítéshez
d834 Képernyőméret megadása
d839 Kurzorpozíció írás/olvasás
d84e Video reset
d888 ESCAPE H
d88b Képernyő törlés
d89a HOME
d8a8 Kurzor címének kiszámítása
d8c1 Karakter beolvasása
d8ea Sor beolvasás képernyőről
d965 INPUT a képernyőről
d9ba Idézőjel figyelés
d9c7 Képernyő írásból visszatérés
d9d9 Kiírás a képernyőre
da21 Soremelés
da3d Sor mozgatása
da5e Sorbeszúrás
da89 Scroll (görgetés) fel
daf7 Képernyő sor törlés
db11 Billetyűzet olvasás
db70 Billetyűzet-mátrix olvasása
db7a Billetyűzet dekódolás
05e8-05eb munkaterület
05ec-05ef cartridge-ROM kapcs.
05f0-05f4 munkaterület
05f5-06eb nem használt?
06ec-07af BASIC-stack
07b0 szalag-kapcsoló (Puff/tár)
07b1-07cc szalag munkaterület
07cd-07d8 RS232 munkaterület
07d9-07e4 RAM olvasás PHP/PLP-vél
07e5 ablak alsó sora
07e6 ablak felső sora
07e7 ablak bal széle
07e8 ablak jobb széle
07e9 scroll engedélyezés kapcs.
07ea auto-insert fla9 (ESC+A)
07eb előző karakter
07ec munkaterület
07ed kurzor alatti szín
07ee-07f0 folytatásor bittábl.
07f1 munkaterület
07f2 BASIC SYS A Pszeudoreg.
07f3 X Pszeudoreg.
07f4 Y Pszeudoreg.
07f5 ST Pszeudoreg.
07f6-07f7 munkaterület
07f8 RAM/ROM olvasás kapcsoló
07f9 színbill. kód RAM/ROM-ból
07fa-07fc munkaterület
07fd PAL/NTSC óra korrekció
07fe-07ff nem használt?
***** karakter-mód: ****
0800-0bff SZÍN-mátrix
0c00-0fff KÉP-mátrix
1000-3fff BASIC terület (16K)
-fcff (64K)

***** grafikus-mód: ****
1000-17ff BASIC terület (16K)
1800-1bff SZÍN-mátrix
1c00-1fff FÉNYERŐ-matrix
2000-3fff BIT-mátrix
4000-fcff BASIC-terület

```


dc41	Funkció gombok kódjai	*****	TEC regiszterek *****
dc49	Kiírás a képernyőre	\$fd00	RS232 I/O regiszter
dc8c	<CR> a képernyőre	\$fd01	RS232 státusz-regiszter
dc9b	ESCAPE 'O'	\$fd02	RS232 kontroll-regiszter
dca7	Vezérlő karakterek (\$00-\$1F)	\$fd03	RS232 Parancs-regiszter
dcf1	Szín karakter	.	
dcfa	Kurzor jobbra	.	
dd00	Kurzor le	\$fd10	szalag-státusz
dd0d	Kurzor fel	bit 2: 0 - PLAY ON	
dd1c	Kurzor balra	1 - OFF	
dd27	CTRL/N		
dd2e	CTRL/H		
dd35	CTRL/I		
dd3e	CTRL/SHIFT/N - CHR\$(142)	\$fd30	keyboard-Port (oszlop- kijelölő regiszter)
dd47	Felső 128 karakter		
dd56	Vezérlő karakterek (\$80-\$9F)		
dd99	DELETE		
ddce	INSERT	\$fdd0	BANK-Port (ROM-enable)
de06	ESCAPE funkciók	bit 0-1: 00 - BASIC	
de1a	ESCAPE funkciók címei	10 - C1 low	
de48	ESCAPE 'R'	11 - C2 low	
de5e	ESCAPE 'T'		
de60	ESCAPE 'B'	bit 2-3: 00 - KERNEL	
de70	HOME & HOME	10 - C1 high	
de8b	ESCAPE 'I'	11 - C2 high	
dea0	ESCAPE 'D'		
decb	ESCAPE 'O'		
dee1	ESCAPE 'P'	\$fec0	Paralel IEC I/O
def6	ESCAPE 'V'	.	
df04	ESCAPE 'W'	.	
df1d	ESCAPE 'L'	\$fec5	
df20	ESCAPE 'M'		
df26	ESCAPE 'C'	\$fef0	Paralel IEC I/O
df29	ESCAPE 'A'	.	
df2f	Kurzor alatti karakter olvasása	.	
df39	Folytatósor ellenőrzés	\$fef5	
df46	Folytatósor jelzés/terelés		
df59	Folytatósor jelzés		
df7a	Bitmaszk a folytatósorokhoz	\$ff00	timer1-low
df82	ESCAPE 'J'	\$ff01	timer1-high
df95	ESCAPE 'K'	\$ff02	timer2-low
dfbf	Kurzor jobbra	\$ff03	timer2-high
dfd4	Kurzor balra	\$ff04	timer3-low
dff6	Kurzorpozíció mentése	\$ff05	timer3-high
dfff	SPACE kiírása	\$ff06	video kontroll-regiszter
e001	Karakter kiírása	bit 7: teszt	
e011	Karakter visszairása	bit 6: extended-color mód	
e01e	Billentyűzet táblázatok címei	bit 5: HI-RES mód	
e026	Normál billentyűk	bit 4: képköltés	
e067	Shift billentyűk	bit 3: 24/25 sor mód	
e0a8	C= (Commodore) billentyűk	bit 2-0: függőleges eltolás	
e0e9	Control billentyűk		
e12a	Szóveg a SHIFT/RUN billentyűhöz	\$ff07	
e133	Szín vezérlő billentyűk	bit 7: reverse-mód	
e143	Billentyűkhöz tartozó színek	bit 6: PAL/NTSC	
e153	TALK a soros IEC-n	bit 5: TED ki/be	
e156	LISTEN a soros IEC-n	bit 4: MULTI-mód	
e177	Egy byte kivitele soros IEC-n	bit 3: 38/40 oszlop	
e1f7	SECONDARY LISTEN a soros IEC-n	bit 2-0: vízszintes eltolás	
e203	SECONDARY TALK a soros IEC-n		
e21d	OUTPUT a soros IEC-n	\$ff03	Billentyű-mátrix sor tár.
e22f	UNTALK a soros IEC-n		
e23d	UNLISTEN a soros IEC-n	\$ff09	InterruPt kontroll-reg.
e252	INPUT a soros IEC-n	bit 7: IRQ (bármilyen)	
e2b8	IEC CLOCK vonal 1-re állítás	bit 6: timer3	
e2bf	IEC CLOCK vonal 0-ra állítás	bit 5: -	
e2c6	IEC DATA vonal 1-re állítás	bit 4: timer2	
e2cd	IEC DATA vonal 0-ra állítás	bit 3: timer1	
e2d4	IEC olvasás	bit 2: fényceruza	
e2dc	1 ms körüli késleltetés	bit 1: raszter	
e2ea	20 ms körüli késleltetés	bit 0: -	
e2f8	1 ms körüli érték a TIMER 2-be		
e2fc	20 ms körüli érték a TIMER 2-be	\$ff0a	InterruPt engedélyező reg. (enable interrupt)
e311	Késleltetés	bit 7: -	
e319	PRESS...ON TAPE kiírása	bit 6: timer3	
e364	Szalag IRQ, képköltés	bit 5: -	
e378	Viázzatérés kazetta kezelésből	bit 4: timer2	
e38d	Kazetta motor bekapcsolás	bit 3: timer1	
e3a2	Copyright szöveg	bit 2: fényceruza	
e3b0	Kazetta motor kikapcsolása	bit 1: raszter	
e3b7	Puffer feltöltése SPACE-szel	bit 0: raszter reg. 8. bitje	
e3c3	Puffer-mutató feltöltése		
e3ce	STOP figyelés kazettához	\$ff0b	Raszter regiszter (sorszámiláló)
e3e4	IRQ lekezelése		
e403	21 ms a TIMER 1-be		
e413	Egy impulzus kiírása	\$ff0c	Kurzor Pozíció
e447	1 ms értéke	bit 7-2: nem használt	
e452	0.25 ms értéke	bit 1-0: pozíció 9-8 bitjei	
e45d	0.5 ms értéke		

dc41	Funkció gombok kódjai	*****	TEC regiszterek *****
dc49	Kiírás a képernyőre	\$fd00	RS232 I/O regiszter
dc8c	<CR> a képernyőre	\$fd01	RS232 státusz-regiszter
dc9b	ESCAPE 'O'	\$fd02	RS232 kontroll-regiszter
dca7	Vezérlő karakterek (\$00-\$1F)	\$fd03	RS232 Parancs-regiszter
dcf1	Szín karakter	.	
dcfa	Kurzor jobbra	.	
dd00	Kurzor le	\$fd10	szalag-státusz
dd0d	Kurzor fel	bit 2: 0 - PLAY ON	
dd1c	Kurzor balra	1 - OFF	
dd27	CTRL/N		
dd2e	CTRL/H		
dd35	CTRL/I		
dd3e	CTRL/SHIFT/N - CHR\$(142)	\$fd30	keyboard-Port (oszlop- kijelölő regiszter)
dd47	Felső 128 karakter		
dd56	Vezérlő karakterek (\$80-\$9F)		
dd99	DELETE		
ddce	INSERT	\$fdd0	BANK-Port (ROM-enable)
de06	ESCAPE funkciók	bit 0-1: 00 - BASIC	
de1a	ESCAPE funkciók címei	10 - C1 low	
de48	ESCAPE 'R'	11 - C2 low	
de5e	ESCAPE 'T'		
de60	ESCAPE 'B'	bit 2-3: 00 - KERNEL	
de70	HOME & HOME	10 - C1 high	
de8b	ESCAPE 'I'	11 - C2 high	
dea0	ESCAPE 'D'		
decb	ESCAPE 'O'		
dee1	ESCAPE 'P'	\$fec0	Paralel IEC I/O
def6	ESCAPE 'V'	.	
df04	ESCAPE 'W'	.	
df1d	ESCAPE 'L'	\$fec5	
df20	ESCAPE 'M'		
df26	ESCAPE 'C'	\$fef0	Paralel IEC I/O
df29	ESCAPE 'A'	.	
df2f	Kurzor alatti karakter olvasása	.	
df39	Folytatósor ellenőrzés	\$fef5	
df46	Folytatósor jelzés/terelés		
df59	Folytatósor jelzés		
df7a	Bitmaszk a folytatósorokhoz	\$ff00	timer1-low
df82	ESCAPE 'J'	\$ff01	timer1-high
df95	ESCAPE 'K'	\$ff02	timer2-low
dfbf	Kurzor jobbra	\$ff03	timer2-high
dfd4	Kurzor balra	\$ff04	timer3-low
dff6	Kurzorpozíció mentése	\$ff05	timer3-high
dfff	SPACE kiírása	\$ff06	video kontroll-regiszter
e001	Karakter kiírása	bit 7: teszt	
e011	Karakter visszairása	bit 6: extended-color mód	
e01e	Billentyűzet táblázatok címei	bit 5: HI-RES mód	
e026	Normál billentyűk	bit 4: képköltés	
e067	Shift billentyűk	bit 3: 24/25 sor mód	
e0a8	C= (Commodore) billentyűk	bit 2-0: függőleges eltolás	
e0e9	Control billentyűk		
e12a	Szóveg a SHIFT/RUN billentyűhöz	\$ff07	
e133	Szín vezérlő billentyűk	bit 7: reverse-mód	
e143	Billentyűkhöz tartozó színek	bit 6: PAL/NTSC	
e153	TALK a soros IEC-n	bit 5: TED ki/be	
e156	LISTEN a soros IEC-n	bit 4: MULTI-mód	
e177	Egy byte kivitele soros IEC-n	bit 3: 38/40 oszlop	
e1f7	SECONDARY LISTEN a soros IEC-n	bit 2-0: vízszintes eltolás	
e203	SECONDARY TALK a soros IEC-n		
e21d	OUTPUT a soros IEC-n	\$ff03	Billentyű-mátrix sor tár.
e22f	UNTALK a soros IEC-n		
e23d	UNLISTEN a soros IEC-n	\$ff09	InterruPt kontroll-reg.
e252	INPUT a soros IEC-n	bit 7: IRQ (bármilyen)	
e2b8	IEC CLOCK vonal 1-re állítás	bit 6: timer3	
e2bf	IEC CLOCK vonal 0-ra állítás	bit 5: -	
e2c6	IEC DATA vonal 1-re állítás	bit 4: timer2	
e2cd	IEC DATA vonal 0-ra állítás	bit 3: timer1	
e2d4	IEC olvasás	bit 2: fényceruza	
e2dc	1 ms körüli késleltetés	bit 1: raszter	
e2ea	20 ms körüli késleltetés	bit 0: -	
e2f8	1 ms körüli érték a TIMER 2-be		
e2fc	20 ms körüli érték a TIMER 2-be	\$ff0a	InterruPt engedélyező reg. (enable interrupt)
e311	Késleltetés	bit 7: -	
e319	PRESS...ON TAPE kiírása	bit 6: timer3	
e364	Szalag IRQ, képköltés	bit 5: -	
e378	Viázzatérés kazetta kezelésből	bit 4: timer2	
e38d	Kazetta motor bekapcsolás	bit 3: timer1	
e3a2	Copyright szöveg	bit 2: fényceruza	
e3b0	Kazetta motor kikapcsolása	bit 1: raszter	
e3b7	Puffer feltöltése SPACE-szel	bit 0: raszter reg. 8. bitje	
e3c3	Puffer-mutató feltöltése		
e3ce	STOP figyelés kazettához	\$ff0b	Raszter regiszter (sorszámiláló)
e3e4	IRQ lekezelése		
e403	21 ms a TIMER 1-be		
e413	Egy impulzus kiírása	\$ff0c	Kurzor Pozíció
e447	1 ms értéke	bit 7-2: nem használt	
e452	0.25 ms értéke	bit 1-0: pozíció 9-8 bitjei	
e45d	0.5 ms értéke		

e468	0 bit kiírása szala9ra	
e474	1 bit kiírása szala9ra	
e480	Byte kezdő jel kiírás	
e48c	E9y byte kiírása szala9ra	
e4ba	Adatblokk kiírása	
e535	Puffer kiírása	
e56c	Fejléc kiírása	
e5b0	Tár kiírása (SAVE szala9ra)	
e5f0	EOT kiírása	
e5fa	Szala9 impulzusok se9edtáblázat	
e5fd	E9y impulzus beolvasása	
e68e	Bit beolvasás se9edtáblázat	
e691	E9y bit beolvasása szala9ról	
e6d5	Byte kezdet keresése	
e6ec	E9y byte beolvasása szala9ról	
e74b	E9y blokk beolvasása szala9ról	
e8d3	Beolvasás a szala9pufferba	
e8f3	Beolvasás a tárba (LOAD szala9.)	
e917	Se9édértékek szala9 olvasáshoz	
e91d	Blokk keresése	
e9cc	Szala9 file-név olvasás	
ea21	TAPE kívánt fejléc keresése	
ea5b	RS-232 interrupt kezelés	
eaf1	RS-232 e9y byte beolvasása	
eb25	RS-232 CHKIN, CKOUT	
eb37	RS-232 e9y byte kiírása	
eb46	RS-232 OPEN, CLOSE	
eb58	KERNAL üzenetek	
ebc6	KERNAL üzenet kiírás	
ebd9	KERNAL GETIN	
ebe8	KERNAL CHRIN	
ec24	Szala9 INPUT	
ec4b	KERNAL CHROUT	
ec8b	IEC INPUT	
ec96	Paralel IEC INPUT	
ecdf	IEC OUTPUT	
ece6	Paralel IEC OUTPUT	
ed18	KERNAL CHKIN	
ed3a	IEC CHKIN	
ed57	Szala9 CHKIN	
ed60	KERNAL CKOUT	
ed85	IEC CKOUT	
eda1	Szala9 CKOUT	
eda9	Paralel IEC ellenőrzés	
edd4	Paralel IEC se9édrutinok	
edfa	KERNAL IEC TALK	
ee02	Paralel IEC TALK	
ee1a	KERNAL IEC SECONDARY TALK	
ee21	Paralel IEC SECONDARY TALK	
ee2c	KERNAL IEC LISTEN	
ee34	Paralel IEC LISTEN	
ee4d	KERNAL IEC SECONDARY LISTEN	
ee54	Paralel IEC SECONDARY LISTEN	
ee5d	KERNAL CLOSE	
eeea	Törlés a file táblázatból	
eee8	File létének ellenőrzése	
eeef	File Paraméterek táblázatból	
ef08	KERNAL CLALL	
ef0c	KERNAL CLRCH	
ef23	KERNAL IEC UNLISTEN	
ef2a	Paralel IEC UNLISTEN	
ef3b	KERNAL IEC UNTALK	
ef42	Paralel IEC UNTALK	
ef53	KERNAL OPEN	
f043	KERNAL LOAD	
f0f0	Szala9 LOAD	
f160	SEARCHING FOR... kiírása	
f189	LOADING/VERIFYING kiírása	
f194	KERNAL SAVE	
f1b5	IEC SAVE	
f211	IEC CLOSE	
f228	SAVING kiírása	
f234	Szala9 SAVE	
f265	KERNAL STOP	
f273	I/O ERROR kiírások	
f2a4	RESET rutin	
f2ce	KERNAL vektorok inicializálása	
f2eb	KERNAL vektor táblázat	
f2eb	42ce	\$ce42, Raszter IRQ
f2ed	0ece	\$ce0e, IRQ
f2ef	4cf4	\$f44c, BRK utasítás
f2f1	53ef	\$ef53, KERNAL OPEN
f2f3	5dee	\$ee5d, KERNAL CLOSE
f2f5	18ed	\$ed18, KERNAL CHKIN
f2f7	60ed	\$ed60, KERNAL CKOUT
f2f9	0cef	\$ef0c, KERNAL CLRCH
f2fb	e8eb	\$ebe8, KERNAL CHRIN
f2fd	4bec	\$ec4b, KERNAL CHROUT
f2ff	65f2	\$f265, KERNAL STOP
\$ff0d	Kurzor Pozíció 7-0 bitjei	
\$ff0e	oszcillátor1 frekvenciája	
\$ff0f	oszcillátor2 frekvenciája	
\$ff10		
	bit 1-0: oszc#2 frekv.9-8 bit	
\$ff11	Hang vezérlő regiszter	
	bit 7: Sound reload	
	bit 6: oszc#2 zaj-jel bekapcs.	
	bit 5: oszc#2 négyesjegyjel be	
	bit 4: oszc#1 bekapcsolás	
	bit 3-0: hangerő	
\$ff12	Video-kontroll regiszter	
	bit 7-6: -	
	bit 5-3: Bit-térkép helye	
	bit 2: Karakter-gen. ROM/RAM	
	bit 1-0: oszc#1 frekv. 9-8 bit	
\$ff13	Video-kontroll regiszter	
	bit 7-2: Karakter gen. helye	
	bit 1: ha 1, nincs fő sor-	
	visszafutás közben	
	bit 0: ROM engedélyezés jelző	
\$ff14	Video-mátrix kijelölő reg.	
	bit 7-3: Video-mátrix helye	
	bit 2-0: -	
\$ff15	Háttérszín#0	
\$ff16	Háttérszín#1	
\$ff17	Háttérszín#2	
\$ff18	Háttérszín#3	
\$ff19	Keretszín	
\$ff1a	Aktuális karakterPozíció	
	bit 7-2: -	
	bit 1-0: sorkezdet 9-8 bitjei	
\$ff1b	Aktuális sor kezdő kar.Poz	
\$ff1c	Videosor felső bit	
	bit7-1: -	
	bit 0: sorszámoló 8. bit	
\$ff1d	Aktuális video-sor	
\$ff1e	Vízszintes Pozíció 8-1. bit	
\$ff1f	Video vezérlés	
	bit 7: -	
	bit 6-3: villogás-időzítő	
	bit 2-0: karakteren belüli	
	sorszámoló	
\$ff3e	ROM enable	
\$ff3f	ROM disable	

f301 d9eb \$ebd9, KERNAL GETIN
 f303 08ef \$ef08, KERNAL CLALL
 f305 4cf4 \$f44c, KERNAL WARM
 f307 4af0 \$f04a, KERNAL LOAD
 f309 a4f1 \$f1a4, KERNAL SAVE
 f30b I/O chip-ek inicializálása
 f338 TED inicializálás értékei
 f352 Memória teszt és törlés
 f3d2 Funkció9omb szöve9hosszak
 f3da Funkció9ombokhoz rendelt szöve9
 f40c KERNAL SETHAM
 f413 KERNAL SETLFS
 f41a KERNAL SETMSG
 f41c KERNAL STATUS
 f423 KERNAL IEC Time-out
 f427 KERNAL RAM teteje
 f436 KERNAL RAM kezdete
 f445 MONITOR
 f478 MONITOR 'R'
 f4d7 MONITOR 'M'
 f50a MONITOR ';'
 f529 MONITOR '>'
 f54b MONITOR 'G'
 f570 MONITOR utasítások
 f580 MONITOR utasítás-vektorok
 f59a E9y sor (8 byte) dump-olása
 f5ce MONITOR 'C'
 f5d1 MONITOR 'T'
 f60e MONITOR 'H'
 f66e MONITOR file-kezelés (L,S,V)
 f70a MONITOR 'F'
 f724 MONITOR 'D'
 f752 E9y sor disassemblálása
 f83d Assembly/Disassembly táblázat
 f91f MONITOR 'A'
 fa7d Hexa számje9y ellenörzés
 fa8b Kétje9yű hexa szám olvasása
 faa0 Számértékké alakítás
 faab Paraméter beolvasás
 fafb Cím kiírása
 fb08 SPACE kiírása
 fb0b '?' kiírása
 fb10 E9y byte-os hexa szám kiírása
 fb20 Hexa/ASCII konverzió
 fb35 Kurzor fel kiírása
 fb3c <CR> kiírása
 fb3f E9y byte olvasása a Pufferből
 fb5b Aktuális cím betöltése
 fb64 Feldol9ozandó byte-ok száma
 fb72 Számláló csökkentése
 fb86 Vé9cím csökkentése
 fb94 Aktuális cím növelése
 fba0 Kezdő és vé9cím beolvasása
 fbb7 Processzor re9iszterek mentése
 fbc1 Re9iszterek visszatöltése
 fbc b STOP 9omb ellenörzés
 fbd8 Szöve9 kiírása
 fc00 Közös ROM-terület
 fc19 I/O modul kezdőcíme
 fc1e ROM-ok létének ellenörzése
 fc56 CBM szöve9
 fc59 ROM inicializálás meghívása
 fc7b ROM térkép se9éd táblázat
 fc7f E9y byte olvasása másik ROM-ból
 fc89 Szubrutin hívása másik ROM-ban
 fcb3 Interrupt rutin
 fcc9 ROM térkép váltása
 fcd1 Üres ROM terület
 fcf1 Átkapcsoló szubrutinok
 fd00 I/O terület
 ff00 TED re9iszterek
 ff40 Üres ROM terület
 ff49 Kiegészítő KERNAL rutinok
 ff81 KERNAL user táblázat

 FF81 JMP \$D84E Video-RESET
 FF84 JMP \$F30B I/O inicializálás
 FF87 JMP \$F352 RAM teszt
 FF8A JMP \$F2CE I/O inicializálás
 FF8D JMP \$F2D3 I/O vektor beállítás
 FF90 JMP \$F41A Státusz beállítás
 FF93 JMP \$EE4D Másodlagos cím LISTEN
 FF96 JMP \$EE1A Másodlagos cím TALK
 FF99 JMP \$F427 RAM teteje
 FF9C JMP \$F436 RAM kezdete
 FF9F JMP \$DB11 Billentyűzet olvasás
 FFA2 JMP \$F423 IEC busz time-out
 FFA5 JMP \$EC8B IEC input
 FFA8 JMP \$ECDF IEC output

FFAB	JMP	\$EF3B	UNTALK
FFAE	JMP	\$EF23	UNLISTEN
FFB1	JMP	\$EE2C	LISTEN
FFB4	JMP	\$EDFA	TALK
FFB7	JMP	\$F41C	Státusz behozatal
FFBA	JMP	\$F413	SETLFS
FFBD	JMP	\$F40C	SETNAM
FFC0	JMP	(\$0318)	\$EF53 OPEN
FFC3	JMP	(\$031A)	\$EE5D CLOSE
FFC6	JMP	(\$031C)	\$ED18 CHKIN
FFC9	JMP	(\$031E)	\$ED60 CKOUT
FFCC	JMP	(\$0320)	\$EF0C CLRCH
FFCF	JMP	(\$0322)	\$EBE8 BASIN
FFD2	JMP	(\$0324)	\$EC4B BSOUT
FFD5	JMP	\$F043	LOAD
FFD8	JMP	\$F194	SAVE
FFDB	JMP	\$CF2D	óra állítása
FFDE	JMP	\$CF26	óra olvasása
FFE1	JMP	(\$0326)	\$F265 STOP billentyű
FFE4	JMP	(\$0328)	\$EBD9 GET
FFE7	JMP	(\$032A)	\$EF08 CLALL
FFEA	JMP	\$CEF0	Az idő növelése
FFED	JMP	\$D834	Sor/oszlop szám
FFF0	JMP	\$D839	Kurzor Pozíció
FFF3	JMP	\$FC19	I/O kezdőcím
fff6	RESET	rutin	

***** ROM vége *****

L. FELHASZNALT ES AJANLOTT IRODALOM A COMMODORE 16-HOZ

- [1] dr. Úry László: COMMODORE C-16
LSI Alkalmazástechnikai Tanácsadó Szolgálat, Budapest 1985
- [2] dr. Úry László: COMMODORE 64
LSI Alkalmazástechnikai Tanácsadó Szolgálat, Budapest 1984
- [3] COMMODORE 16 BEDIENUNGSHANDBUCH
COMMODORE Büromaschinen GmbH
- [4] COMMODORE 16 Felhasználói Kézikönyv
NOVOTRADE RT. 1985
- [5] Bevezetés a BASIC-nyelvbe
NOVOTRADE RT. 1986
- [6] Tóth Viktor: A Commodore 16-os belső felépítése
NOVOTRADE RT. 1986
- [7] Erdős Iván: COMMODORE PLUS/4, C-16, C-116 ROM-lista
LSI Alkalmazástechnikai Tanácsadó Szolgálat, Budapest 1986

